

ПЕРЕЛІК СИЛАБУСІВ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН
(підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за
спеціальністю 075 «Маркетинг» галузі знань 07 «Управління та
адміністрування»
1 курс

Код н/д	Силабуси навчальних дисципліни	Кількість кредитів	Форма підсумк. контролю	Стор.
Обов'язкові дисципліни				
ОК 1. /ЗПО1	Актуальні питання історії та культури України	4	екзамен	
ОК 2. /ЗПО2	Вища математика	4	екзамен	
ОК 3. /ЗПО3	Українська мова (за професійним спрямуванням)	3	екзамен	
ОК 4. /ЗПО4	Інформатика	4	екзамен	
ОК 5. /ЗПО5	Технології та новації	5	екзамен	
ОК 6. /ЗПО6	Філософія	4	екзамен	
ОК 7. /ЗПО7	Іноземна мова(за професійним спрямуванням)	4	залік	
ОК 9. /ЗПО8	Мікроекономіка	4	екзамен	
ОК 10. /ЛПО1	Історія маркетингу та маркетингова культура	5	екзамен	
ОК 11. /ЛПО2	Статистика в маркетингу	4	екзамен	
ОК36. /ЛПО3	Вступ у спеціальність	5	залік	
Вибіркові дисципліни				
ВБ 1.1. /ЗПВ1	Економічна теорія	4	залік	
ВБ 1.2. /ЗПВ2	Фізична культура (за видами спорту)	3	залік	
ВБ 1.3. /ЗПВ3	Історія економіки та економічної думки	3	залік	
	Історія культури, архітектури та мистецтва	3	залік	
	Інфраструктура ринку та регіональні ринки	3	залік	
	Мода та стиль	3	залік	
ВБ 2.2. /ЛПВ2	Технології дизайну у маркетингу	4	залік	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ		60		

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Факультет історії, політології та міжнародних відносин
Кафедра історії України

СИЛАБУС
навчальної дисципліни

Актуальні питання історії та культури України
Обов'язкова

Освітньо-професійна програма: «Маркетинг», «Маркетинг ресторанного, готельного та туристичного бізнесу»

Спеціальність: 075 Маркетинг

Галузь знань: 05 «Соціальні та поведінкові науки», 07 «Управління та адміністрування»,

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Факультет, на якому здійснюється підготовка фахівців: Економічний факультет

Мова навчання : Українська

Розробники: Н.М. Христан, к.і.н., асистент

Профайл викладача[http://www.histukr.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/02personnel&data\[3030\]\[caf_pers_id\]=1842&commands\[3030\]=item](http://www.histukr.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/02personnel&data[3030][caf_pers_id]=1842&commands[3030]=item)

Контактний тел. +380954364044

E-mail: n.khrystan@chnu.edu.ua

Сторінка курсу в Moodle <https://moodle.chnu.edu.ua/course/view.php?id=2497>

Консультації

Очні консультації: за попередньою домовленістю
середа та п'ятниця з 14.00 до 15.30

Онлайн консультації: за попередньою домовленістю
Viber/Telegram (+380954364044) у робочі дні з 10 по 16:00

1. Анотація дисципліни.

Курс «Актуальні питання історії та культури України» зосереджує увагу здобувача на особливостях проявів минулого у культурному просторі України. У своїй основі, сприятиме отриманню майбутніми фахівцями (у своїх сферах) системи історичних знань, умінь та навичок, здатність до творчого мислення, судження, усвідомлення загальнолюдських цінностей у світлі історичних подій. Навчить здобувача рухатись у просторі ідей, фактів, відрізнити міф, кліше - від історичного факту, віднайти істину. Допоможе виробити цілісний погляд на світ та сприятиме формуванню свідомого громадянського суспільства в умовах розбудови незалежної України.

2. Метою вивчення курсу «Актуальні питання історії та культури України» для економічного факультету є – систематизація знань здобувачів з історії та культури України, аналіз історико-культурологічних фактів, надбання, вмінь робити висновки, які допоможуть орієнтуватися у сучасному житті країни; закласти основи політичної культури здобувачів; допомогти здобувачам засвоїти прийоми роботи з науковою літературою суспільно-політичного та культурологічного спрямування; розгляд проблем розвитку української культури від первісного ладу до наших днів, зосередження основної уваги на найвидатніших досягненнях культури на кожному її етапі розвитку, розгляд взаємозв'язків української культури зі світовою, етапних досягнень українського народу в галузі культури упродовж тривалої боротьби за національну незалежність та власну державність.

Через ознайомлення здобувачів з історією та культурою українського народу у боротьбі за власне існування, національну державність прищепити почуття гордості за свій народ і відповідальність за майбутнє України.

Завдання дисципліни полягає в тому, щоб забезпечити послідовне і цілісне вивчення курсу, використовуючи для цього всі види занять (лекції, практичні заняття, самостійну роботу). При цьому слід пояснити с здобувачам особливості вивчення цієї дисципліни, як науки, що відчуває на собі суб'єктивний вплив авторів, щодо історико-культурних процесів.

Питання історії та культури України мають викладатися у прямому логічному зв'язку з поточним матеріалом з метою формування у здобувачів матеріалістичного світогляду і діалектичного методу пізнання.

3. Пререквізити. Місце дисципліни в освітньому процесі підготовки бакалаврів першого року навчання, першого семестру. Відповідно, теоретичною і методичною базою вивчення дисципліни є шкільний курс «Історія України».

3. Результати навчання.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК07. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК08. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК13. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК14. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові

цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності спеціальності (СК)

СК09. Здатність здійснювати ефективні комунікації.

Програмні результати навчання

ПР19. Виявляти навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань.

ПР21. Розуміти вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави.

ПР22. Знати свої права і обов'язки як члена суспільства, розуміти цінності вільного демократичного суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ПР23. Визначати досягнення та ідентифікувати цінності суспільства на основі розуміння місця предметної області у загальній системі знань, використовувати різні види та форми рухової активності для ведення здорового способу життя.

4.2. У результаті вивчення освітньої дисципліни здобувач повинен:

Знати:

- Поняття про місце курсу «Історія та культура України» в системі гуманітарних наук, його предмет і завдання, методи дослідження та наукову періодизацію історії та культури України;
- особливості розвитку людського суспільства на території України у доісторичні часи, проблеми у дослідженні етногенезу слов'ян;
- соціально-політичний і економічний устрій держави Київська Русь та її культуру в часи її становлення, розквіту і занепаду;
- причини та наслідки втрати українським народом своєї державності і захоплення його земель Литовським князівством і Польщею, еволюцію соціально-економічного, політичного та культурного життя українських земель у XIV-XVII ст., становлення української народності;
- причини виникнення українського козацтва та його роль в суспільно-політичній Історії України, процес становлення та еволюцію козацької державності кінця козацької державності та значення договору з Московією 1654 р. для подальшої долі України;
- суспільно-політична, економічна та культурна ситуація в Україні в умовах бездержав'я XIX - початку XX ст., та особливості революційного процесу в Україні у 1917 -1920 рр.,
- українське питання в міжнародній політиці напередодні та на початку другої світової війни, особливості суспільно-політичної та культурної ситуації в Україні у роки Великої Вітчизняної війни, законодавче

- оформлення кордонів України;
- історико-культурницькі процеси в Україні у другій половині 40-х - першій половині 80-х років;
  - досягнення та проблеми розвитку державності та культури України в сучасних умовах.

Вміти:

- Користуватися науковою літературою в процесі підготовки до практичного заняття та при написанні рефератів;
- логічно та доказово усно викласти матеріал, відповісти на поставлені питання;
- на підставі аналізу історичних фактів виявляти причини руйнування української державності та особливості існування українського народу під владою Литви та Польщі у XIV - XVII ст.;
- використовуючи наукову літературу проводити аналіз різних поглядів істориків щодо місця Київської держави в історії українського народу та етногенезу українців;
- на основі наявних наукових джерел визначити досягнення і хибні козацької державності та місце козацтва в політичній історії України та її культури;
- виявити причини піднесення національно-просвітницького руху в Україні наприкінці XIX – початку XX ст., особливості у становленні українських партій та аналізувати їх програми в роки української національно-демократичної революції 1917 -1920-х рр.;
- визначити причини та наслідки соціалістичних перетворень в Україні у 20-х – 30-х рр. XX ст., виявити витоки українського; показати місце і роль українського народу у роки другої світової і Великої Вітчизняної війни;
- аналізувати суспільно-політичні, економічні та культурні процеси в Україні 40-х - 90-х рр. і виділити основні причини необхідності змін.

Бути ознайомленим :

- з основними віхами української історії та культури, перспективами подальшого розвитку України;
- з основними методами історико-культурного дослідження і прийомами застосування їх при аналізі історико-культурних подій.

5. Опис освітньої дисципліни.

5.1. Загальна інформація

Актуальні питання історії та культури України

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість			Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	Змістових модулів	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	1	1	4	120	2	30		30		60		екзамен
Заочна	1	1	4	120	2	6		4		110		екзамен

5.2. Дидактична карта освітньої дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	денна форма							заочна форма						
	усього	у тому числі					усього	у тому числі						
		л	с	лаб	інд	с.р.		л	с	лаб	інд	с.р.		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13		
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 1. Культурний простір українського минулого у середньовічну та ранньомодерну епохи (IX – кінець XVIII ст.)													
Тема 1. Русь у культурному просторі українського минулого	8	2	2			4	8	1	1				6	
Тема 2. Королівство Русі – феномен української державності. Культурно-цивілізаційні виклики XIII ст.	8	2	2			4	8						8	
Тема 3. На перехресті нових світів: Русь у складі ВКЛ та Королівства Польського (кінець XIV – перша половина XVII ст.)	8	2	2			4	8						8	
Тема 4. Генеза та перші сто років феномену козаччини (кінець XIV – перша половина XVII ст.)	8	2	2			4	8						8	
Тема 5. «Хмельниччина»: козацька революція середини XVII ст. і відродження державності	8	2	2			4	8	1	1				6	
Тема 6. Шлях до «Руїни»:	8	2	2			4	8						8	

Українські землі у другій половині XVII ст. Українське культурне життя «козацької епохи».												
Тема 7. Згасання козацьких автономій у XVIII ст. Ліквідація Запорозької Січі	8	2	2			4	8	1				7
Разом за ЗМ 1	56	14	14			28	56	3	2			51
Теми лекційних занять												
Тема 1. «Два світи»: Входження українських земель до складу Російської та Австрійської імперії в XIX ст.	8	2	2			4	8					8
Тема 2. «Із селян у націю»: формування модерної української ідентичності у XIX ст. Культурний вимір українського відродження	8	2	2			4	8	1				7
Тема 3. Національна революція в Україні. Відродження державності українського народу (1917 – 1921 рр.)	8	2	2			4	8	1	1			6
Тема 4. «Сталінові українці»: голодомор як форма зброї у Радянському Союзі	8	2	2			4	8					8
Тема 5. Між двома проваллями: Україна в роки Другої світової війни	8	2	2			4	8		1			7
Тема 6. Соціально-економічний та культурно-просторовий розвиток України у 50-80-х рр. XX ст.	8	2	2			4	8					8
Тема 7. Україна в умовах відродження державності та незалежності.	8	2	2			4	8					8
Тема 8. Феномен України та українства: минуле яке єднає. Європейська культурна ідентичність та українці.	8	2	2			4	8	1				7
Разом за ЗМ 2	64	16	16			32	64	3	2			59
Усього годин	120	30	30			60	120	6	4			110

5.3. Зміст завдань для самостійної роботи. Пошукові, дослідницькі й аналітичні роботи:

№ п/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна ф.н.	Заочна ф.н.
1	Пошукова інформаційна робота на тему: «Еволюція князівської влади на Русі: від «кагана» (князя) до «гех» (короля)»	4	6
2	Пошукова робота: «Простір та форми культурного життя давньоруського суспільства»	4	8
3	Аналітична робота: «Військо її королівської милості Запорозьке у Речі Посполитій»	4	8
4	Пошукова робота: «Опозиція до влади Богдана Хмельницького»	4	6
5	Аналітична робота: «Боротьба за владу в Гетьманщині після смерті Богдана Хмельницького»	4	8
6	Аналітична робота: «Створена загравами війни: Культурне життя й особливості козацького барокко»	4	8
7	Аналітична робота: «Іван Мазепа та Петро Романов – характер взаємин».	4	6
8	Дослідницька робота: «Українське національне відродження ХІХ ст.: етапи, прояви і наслідки»	4	8
9	Дослідницька робота: «Битва під Крутами: міф та реальність».	4	8
10	Дослідницька робота: «1939 рік – «Возз'єднання» українських земель чи приєднання нових територій до складу СРСР»	4	6
11	Пошукова робота: «Радянізація крізь призму людської долі» (на прикладі окремих людей)	4	8
12	Аналітична робота: «Російсько-український антагонізм: ідея неприйнятності «русского міра».	4	6
13	Дослідницька робота «Український культурний простір сучасності: форми, види, впливи»	4	8
14	Аналітична робота «Формування української національної ідентичності»	4	8
15	Дослідницька робота: «Перший король Русі – Данило Романович»	4	8
	Всього годин	60	110

5.4. Форми і методи навчання. До форм і методів відносяться проблемні й оглядові лекції, інтерактивні заняття (заняття дискусійна група, заняття з навчанням одних здобувачів іншими), інтегровані заняття, проблемні заняття, відеозаняття, прес-конференції тощо.

Перевагу надається продуктивним методам: проблемний виклад, частково-пошукові та дослідницькі методи, презентації, кейс-стаді, тренінги, бесіди і дискусії, робота в інтернет-класі: електронні лекції, дистанційні консультації та ін., спрямовані на активізацію і стимулювання освітньо-пізнавальної діяльності здобувачів. Використовується проблемно-орієнтований,

діяльнісний, комунікативний, професійно-орієнтований, міждисциплінарний підходи до навчання. Навчання здійснюється під час лекційних, самостійної позааудиторної роботи.

Технічне й програмне забезпечення/обладнання. Під час занять використовуються мультимедійні засоби, проектор, комп'ютери, Інтернет-ресурси.

Політика дисципліни. Політика освітньої дисципліни визначається системою вимог, які визначаються та регулюються відповідно до Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту» № 1556-УП від 01.07.2014 року (зі змінами), нормою законодавства України щодо академічної доброчесності та Статуту, положень Університету, й інших нормативних документів, які регламентують організацію освітнього процесу при вивченні дисципліни, а також системою вимог для даної дисципліни.

6. Види та форми контролю

Основною формою контролю є письмовий контроль. Вказана форма використовується для підсумкового модуля, або з метою додаткових балів. До письмового контролю відноситься: тестування, есе, реферат, індивідуальні дослідницькі роботи.

Засоби оцінювання

Засобами оцінювання та демонстрування результатів навчання можуть бути: контрольні роботи; стандартизовані тести; проекти (наскрізні проекти; індивідуальні та командні проекти; дослідницько-творчі та ін.); реферати; есе; презентації результатів виконаних завдань та досліджень;

Критерії оцінювання результатів навчання з освітньої дисципліни

Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання є досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання навчальної дисципліни.

Мінімальний пороговий рівень оцінки визначається за допомогою якісних критеріїв і трансформується в мінімальну позитивну оцінку використовуваної числової (рейтингової) шкали).

Оцінювання рівня та якості знань здобувачів здійснюється із врахуванням індивідуальних особливостей студентів і передбачає диференційований підхід в його організації. Оцінюватися може виконання здобувачами відповідних навчальних завдань, під час роботи над якими вони демонструють власне логічно побудоване історичне мислення; розгорнуті і стислі, але конкретні усні відповіді, письмові роботи, доповіді, реферати, виступи у дискусіях тощо.

Оцінка «відмінно» (А) виставляється здобувачам, які набрали загальну суму балів 90-100 від максимальної кількості можливих. При цьому:

грунтовно засвоїли рекомендовані до кожної теми джерела та спеціальну літературу, вміють її використовувати для аргументації тих чи інших положень при розкритті змісту відповідної проблеми;

вільно оперують фактологічною джерельною базою, хронологією, оволоділи відповідною науковою термінологією, що передбачена при засвоєнні даного курсу;

регулярно, кваліфіковано з використанням матеріалів додаткової

літератури виступали на практичних заняттях;

Оцінка «добре» (B) виставляється здобувачам, які набрали загальну суму балів 80-89 від максимальної кількості можливих. При цьому:

виявили обізнаність та частково засвоїли матеріал, який дає можливість розуміти процеси розвитку новітніх технологій;

продемонструвавши знання фактичного матеріалу, орієнтуються в історичних датах, частково володіють відповідною науковою термінологією;

Оцінка «задовільно» (C) виставляється здобувачам, які набрали загальну суму балів 70-79 від максимальної кількості можливих. При цьому:

виявили обізнаність та частково засвоїли рекомендовані до кожної теми джерела та спеціальну літературу;

в основному засвоїли матеріал, який дає можливість розуміти процеси розвитку та застосування новітніх технологій;

продемонструвавши знання фактичного матеріалу, орієнтуються в історичних датах, частково володіють відповідною науковою термінологією;

Оцінка «задовільно» (D) виставляється здобувачам, які набрали загальну суму балів 60-69 від максимальної кількості можливих. При цьому:

не повністю опанували матеріал, передбачений програмою курсу, мають досить поверхневі знання щодо проблем, які вивчалися;

показали фрагментарну обізнаність щодо змісту питань, що розглядалися під час лекцій та на семінарських заняттях;

обмежилися опосередкованим вивченням історичних джерел та мінімальним опрацюванням рекомендованої літератури;

пасивно поводити себе на семінарних заняттях, не виявили належних навичок і бажання до самостійної роботи.

Оцінка «задовільно» (E) виставляється здобувачам, які набрали загальну суму балів 50-59 від максимальної кількості можливих. При цьому:

показали фрагментарну обізнаність щодо змісту питань, що розглядалися під час лекцій та семінарних заняттях;

обмежилися опосередкованим вивченням історичних джерел та мінімальним опрацюванням рекомендованої літератури;

пасивно поводити себе на семінарських заняттях, не виявили належних навичок і бажання до самостійної роботи.

Оцінка «незадовільно» (FX) з можливістю повторного складання виставляється здобувачам, які набрали загальну суму балів 35-49 від максимальної кількості можливих. При цьому:

не відвідували частину лекційних і семінарних занять, і бажання до самостійної роботи,

не опрацювали рекомендованої літератури у зв'язку з цим не орієнтуються в процесах розвитку міжнародних відносин та зовнішньої політики.

Оцінка «незадовільна» (F) р з обов'язковим повторним курсом виставляється здобувачам, які набрали загальну суму балів 1-34 від максимальної кількості можливих. При цьому:

не відвідували лекційних і семінарських занять,

пасивно поводити себе на семінарських заняттях, не виявили належних навичок і бажання до самостійної роботи,

не опрацювали рекомендованої літератури, у зв'язку з цим не орієнтується в процесах розвитку міжнародних відносин та зовнішньої політики,

не бажали відповідати на поставленні питання під час проведення семінарських занять, фактично не засвоїли програму курсу.

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
	Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
Відмінно	A (90-100)	відмінно
Добре	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	добре
Задовільно	D (60-69)	задовільно
	E (50-59)	достатньо
Незадовільно	FX (35-49)	(незадовільно) з можливістю повторного складання
	F (1-34)	(незадовільно) з обов'язковим повторним курсом

**Розподіл балів, які отримують здобувачі.
Для прикладу (екзамен)**

Поточне оцінювання (<i>аудиторна та самостійна робота</i>)														Кількість балів (екзамен)	Сумарна к-ть балів	
Змістовий модуль №1							Змістовий модуль №2									
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14	T15	40	100
4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4		

7. Рекомендована література.

7.1. Методичне забезпечення.

1. Історія України з найдавніших часів до наших днів. Практикум для студентів неспеціальних факультетів: Навч. посібник. 4-те вид., доп. Гриф МОНУ / Упор.: Герегова С.В., Гуйванюк М.Р., Скорейко Г.М. Чернівці: Наші книги, 2012. 336 с.
2. Історія політичної думки України (від часів Київської Русі до 1991 року): програма курсу та метод. рекомендації / Укл. Добржанський С.О. Чернівці: Чернівецький університет, 2010. 80 с.
3. Методичні рекомендації з курсу історії України (для студентів неспеціальних факультетів). Вид.2-ге, доповн. / Укл. Яценюк Г.М., Суровцев О.А. Чернівці, 2011. 84 с.
4. Методичні рекомендації з курсу історії України (для студентів неспеціальних факультетів). Вид.2-ге, доповн. / Укл. Яценюк Г.М., Балух О.В. Чернівці, 2012. 108 с.
5. Методичні рекомендації для семінарських занять та самостійної роботи студентів з курсу «Історія української культури», друге видання, доп. / Укл. Герегова С.В., Суровцев О.А. Чернівці: Наші книги, 2013. 80 с.
6. Методичні рекомендації з курсу історії України для студентів неспеціальних факультетів / Укл.: Яценюк Г.М., Дробіна Л.М. Чернівці, 2014. 128 с.

7.2. Основна література.

До ЗМ 1.

1. Альфредас Бумблаускас, Генуте Кіркенє, Борис Черкас, Дмитро Ващук, Лорета Скурвідайте. Епоха Вітовта в історії України: 1387-1430. К.: Видавництво "Балтія-Друк", 2020. 208 с.
2. Бойко О.Д. Історія України. К.: Вид. центр "Академія", 2002. 565 с.
3. Борисенко В. Курс української історії: 3 найдавніших часів до ХХ століття. К.: Либідь, 1996. 616 с.
4. Бовгиря А. "Слово і діло". Політичні злочини та політичний розшук в Гетьманщині ХVIII ст. Вид 2-е. К.: ТОВ "Видавництво "Кліо"". 2022. 256 с.
5. Василь Марочко, Ольга Мовчан. 1932-1933. Хроніка Голодомору в Україні. К.: Кліо, 2020. 296 с.
6. Ващук, Лорета Скурвідайте. Епоха Вітовта в історії України: 1387-1430. К.: Видавництво "Балтія-Друк", 2020. 208 с.
7. Видатні постаті в історії України ІХ-ХІХ ст. Короткі біографічні нариси. Історичні та художні портрети: Довід. вид. / Кер. авт. кол. В.І.Гусев. К.: Вища шк., 2002. 359 с.
8. Грушевський М. Ілюстрована історія України. Репринтне відтворення видання 1913 року. К.: "Золоті ворота" ДТК УРСР "Радуга", 1990. 524 с.
9. Грушевський М. Історія України-Руси: У 11 т., 12 кн. / НАН України; Інститут української археографії та джерелознавства ім. М.С.Грушевського та ін. К.: Наук. думка, 1991 – 2000. (Пам'ятки історичної думки України).

10. Довідник з Історії України (А – Я) / За заг. ред. І. Підкови, Р. Шуста. К.: Генеза, 2001. 1136 с.
11. Дорошенко Д. Нарис історії України. К.: Світ, 1991. 576 с.
12. Єфименко О. Історія України та її народу. К.: Освіта, 1992. 424.
13. Жуковський А., Субтельний О. Нарис історії України. Львів: Вид-во НТШ у Львові, 1991. 230 с.
14. Історія України / Кер. авт. кол. Ю. Зайцев. Львів: Світ, 1996. 488 с.
15. Історія України в особах. ХІХ – ХХ ст. / Кер. авт. кол. І. Войцехівська. К.: Україна, 1995. 479 с.
16. Історія України: Навчально-методичний посібник для семінарських занять / За ред. В. М. Литвина. К.: Знання-Прес, 2006. 460 с. (Вища освіта ХХІ століття).
17. Історія України: нове бачення: У 2 т. К.: Україна, 1995. Т.1. 450 с.; 1996. Т.2. 494 с.
18. Історія української культури / За заг. ред. І. Крип'якевича. К.: Либідь, 1994. 656 с.
19. Костомаров М. Історія України в життєписах найвизначніших її діячів. Львів, 1918. (репринтне видання).
20. Котляр М., Кульчицький С. Шляхами віків: Довідник з історії України. К.: Україна, 1993. 380 с.
21. Крип'якевич І. Історія України. Львів: Світ, 1990. 520 с. (Пам'ятки історичної думки України).
22. Кухта Б. З історії української політичної думки: [Текст лекцій.: Навчальний посібник]. К.: Генеза, 1994. 368 с.
23. Лановик Б., Лазарович А. Історія України. К.: Знання-Прес, 2006. 598 с.
24. Литвин В. Історія України. К.: Наук. думка, 2006. 728 с.
25. Литвин В. М., Мордвінцев В. М., Слюсаренко А. Г. Історія України. К.: Знання-Прес, 2002. 669 с.
26. Магочій Павло Роберт. Історія України / Переклад з англ. К.: Критика, 2007. - 639 с.
27. Малик Я., Вол Б., Чуприна В. Історія української державності. Львів: Світ, 1995. 248 с.
28. Мицик Ю. А., Бажан О. Г., Власов В. С. Історія України. К.: Вид. дім "Києво-Могилянська академія", 2005. 576 с.
29. Петровський В. В., Радченко Л. О., Семененко В. І. Історія України: Неупереджений погляд: Факти. Міфи. Коментарі. Харків: ВД "ШКОЛА", 2007. 592 с.
30. Полонська-Василенко Н. Історія України: Репринтне відтворення видання. У 2 т. К., 1992. Т.1. 588 с.; Т.2. 606 с.
31. Попович М. Нарис історії культури України. К.: "АртЕк", 1998. 728 с.
32. Світлична В. В. Історія України. К.: Каравела, 2006.
33. Субтельний О. Україна: Історія. К.: Либідь, 1991. 510 с.
34. Черкашина Н. Історія України: від найдавніших часів до сьогодення. К., 2005.
35. Шейко В. М., Білоцерківський В. Я. Історія української культури. Навч.

посібник. К.: Знання, 2009. 414 с.

36. Яковенко Н. Нарис історії середньовічної та ранньомодерної України. К.: Генеза, 2005.

37. Филипчук О.М. *Studia Byzantino-Rossica*. Експансія, війна та соціальні зміни. Чернівці: Книги – XXI, 2013.

До ЗМ 2.

1. Аркас М. Історія України-Руси. К.: Вища шк., 1990. 456 с.
2. Багалій Д. Історія Слобідської України. К.: Харків: Дельта, 1991. 1993. 256 с.
3. Беркгоф К. Жнива розпачу: Життя і смерть в Україні під нацистською владою. Критика, 2011.
4. Бойко О.Д. Історія України. К.: Вид. центр “Академія”, 2002. 565 с.
5. Бойко О.Д. Нариси з новітньої історії України (1985-1991 рр.). К.: Кондор, 2004. 357 с.
6. Борисенко В. Курс української історії: З найдавніших часів до ХХ століття. К.: Либідь, 1996. 616 с.
7. Брайчевський М. Конспект історії України. К.: Знання, 1993. 208 с.
8. Верстюк В.Ф., Гарань О.В., Гурій О.І. та ін. Історія України. -К.: Альтернативи, 1997. 424 с.
9. Верстюк В.Ф., Дзюба О.М., Репринцев В.Ф. Україна від найдавніших часів до сьогодення. Хронологічний довідник. К.: Наук. думка, 1995. 687 с.
10. Видатні постаті в історії України IX-XIX ст. Короткі біографічні нариси. Історичні та художні портрети: Довід. вид. / Кер. авт. кол. В.І.Гусев. К.: Вища шк., 2002. 359 с.
11. Грицак Я. Нарис історії України. Формування модерної української нації XIX-XX століття. К.: Генеза, 1996. 360 с.
12. Грицак Я. Страсті за націоналізмом. Стара історія на новий лад. К.: Критика, 2011.
13. Гунчак Т. Україна: перша половина ХХ століття: Нариси політичної історії. К.: Либідь, 1993. 288 с.
14. Дашкевич Я. Україна і Схід. Львів: Інститут археографії та джерелознавства, 2016.
15. Довідник з Історії України (А – Я) / За заг. ред. І.Підкови, Р.Шуста. К.: Генеза, 2001. 1136 с.
16. Дорошенко Д. Нарис історії України. К.: Світ, 1991. 576 с.
17. Економічна історія України : Історико-економічне дослідження: в 2 т. / [ред. рада: В. М. Литвин (голова), Г. В. Боряк, В. М. Геєць та ін.; відп. ред. В. А. Смолій; авт. кол.: Т. А. Балабушевич, В. Д. Баран, В. К. Баран та ін.]. НАН України. Інститут історії України. К.: Ніка-Центр, 2011. Т. 2. 608 с.
18. Економічна історія України: Історико-економічне дослідження: в 2 т. / [ред. рада: В. М. Литвин (голова), Г. В. Боряк, В. М. Геєць та ін.; відп. ред. В. А. Смолій; авт. кол.: Т. А. Балабушевич, В. Д. Баран, В. К. Баран та ін.] ; НАН України. Інститут історії України. К.: Ніка-Центр, 2011. Т. 1. 696 с.
19. Скульчик С. Історія України: Народження модерної нації. К.: Лаурис, 2012.
20. Єфименко О. Історія України та її народу. К.: Освіта, 1992. 424.
21. Жуковський А., Субтельний О. Нарис історії України. Львів: Вид-во НТШ у

- Львові, 1991. 230 с.
22. Зінченко О. Година папуги. Українські сторінки Катині. К.: Дух і літера, 2011.
  23. Історія України / Кер. Авт. кол. Ю.Зайцев. Львів: Світ, 1996. 488 с.
  24. Історія України в особах. XIX – XX ст. / Кер. авт. кол. І. Войцехівська. К.: Україна, 1995. 479 с.
  25. Історія України: Навчально-методичний посібник для семінарських занять / За ред. В.М. Литвина. К.: Знання-Прес, 2006. 460 с. (Вища освіта XXI століття).
  26. Історія України: нове бачення: У 2 т. К.: Україна, 1995. Т.1. 450 с.; 1996. Т.2. 494 с.
  27. Історія української культури / За заг. ред. І. Крип'якевича. К.: Либідь, 1994. 656 с.
  28. Котляр М., Кульчицький С. Шляхами віків: Довідник з історії України. К.: Україна, 1993. 380 с.
  29. Куромія Х. Зрозуміти Донбас. К.: Дух і літера, 2015.
  30. Мартин Т. Імперія національного вирівнювання. Нації та націоналізм у Радянському союзі (1923-1939 роки). К.: Критика, 2013.
  31. Мотика Г. Від Волинської різанини до операції «Вісла». Польсько-український конфлікт 1943-1947 рр. К.: Дух і літера, 2013.
  32. Нагаєвський І. Історія української держави двадцятого століття. К., 1993.
  33. Новітня історія України (1900-2000) / А.Г. Слюсаренко, В.І. Гусев, В.М. Литвин. К.: Вища шк., 2000. 719 с.
  34. Плохій С. Брама Європи. Історія України від скіфських воєн до незалежності. Харків: Клуб сімейного дозвілля, 2016.
  35. Плохій С. Великий переділ: Незвичайна історія Михайла Грушевського. К.: Критика, 2011.
  36. Плохій С. Козацький міф. Історія та націєтворення в епоху імперій – К.: Лаурис, 2013.
  37. Плохій С. Походження слов'янських націй. Домодерні ідентичності в Україні, Росії та Білорусі. К.: Критика, 2015.
  38. Політична історія України. XX століття: У 6 т. / За ред. І.Ф. Кураса. - К.: Генеза, 2002 - 2003.- Т. 6. 696 с.
  39. Снайдер Т. Криваві землі. К.: Грані-Т, 2011.
  40. Снайдер Т. Перетворення націй. К.: Дух і літера, 2016.
  41. Снайдер Т. Червоний князь. К.: Грані-Т, 2011.
  42. Снайдер Т. Чорна земля. Голокост як історія і застереження. К.: Медуза, 2017.
  43. Толочко А. Киевская Русь и Малороссия в XIX веке. К.: Лаурис, 2012.
  44. Толочко А. Очерки начальной истории Руси. К.: Лаурис, 2015.
  45. Україна: друга половина XX століття: Нариси історії / П.П.Панченко, М.Р. Плющ, Л.А.Шевченко та ін. К.: Либідь, 1997. 352 с.

7.3. Додаткова література.

1. Антонович В. Про козацькі часи на Україні. - К., 1991.
2. Апанович О. Гетьмани України і кошові отамани Запорізької січі. К., 1993. С. 38-68.

3. Апанович О. Розповіді про запорозьких козаків. К., 1991. С. 6-18, 69-114, 127-140.
4. Апанович О. Українсько-російський договір 1654 р.: міфи й реальність. К., 1991.
5. Баран В. Україна після Сталіна. Львів, 1992. С. 67-112.
  6. Баран В.К., Даниленко В.М. Україна в період системної кризи / Україна крізь віки: У 15 т. Т. 13. К., 1999.
  7. Бойко О. Проблема визначення кордонів України в період Центральної Ради // УІЖ. 2008. - № 1. С. 31-45.
  8. Боплан Г. Опис України. Львів, 1990. С. 56-73.
  9. Борщак І., Мартель Р. Гетьман І.Мазепа. К., 1991.
  10. Брайчевський М. Приєднання чи возз'єднання // Україна. 1991. - №№ 16-17.
  11. Брайчевський М. Українсько-шведський союз 1708 р. // Україна. 1992. - № 2.
  12. Брицький П.П. Україна в Другій світовій війні (1939-1945 рр.). Чернівці, 1995.
  13. Буковина: історичний нарис. Чернівці, 1998.
  14. Василенко Т. Хотинська війна. К., 1960.
  15. Великий українець: Матеріали з життя та діяльності М.Грушевського. К., 1992.
  16. Верстюк В. Українська Центральна Рада. К., 1997.
  17. Веденєєв Д., Лисенко О. Військово-політична діяльність ОУН та УПА у світлі норм міжнародного гуманітарного права // УІЖ. 2007. - № 3. С. 46-65.
  18. Винниченко В. Відродження нації: У 3 ч. К., 1990.
  19. Гай-Нижник П.П. Народне міністерство фінансів УНР: проблеми становлення // УІЖ. 2008. - № 1. С.59-74
  20. Галицько-Волинський літопис: текстологія / За ред. О. П. Толочка. НАН України. Інститут історії України. Київ : Академперіодика, 2020. 929 с.
  21. Голод 1932-1933 років на Україні: очима істориків, мовою документів. К., 1993.
  22. Грабовецький В. Олекса Довбуш. К., 1994.
  23. Гунчак Т. Україна . Перша половина ХХ століття. К, 1993. С. 30-203.
  24. Гуржій О. Іван Богун: деякі міфи й реальність // УІЖ. 1998. - № 1. С. 99-111.
  25. Гуржій О. Наддніпрянська Україна та зарубіжний світ у соціально-економічних вимірах XVII–XVIII ст. Історичні нариси / Відп. ред. В. А. Смолій. НАН України. Інститут історії України. Київ: Інститут історії України, 2022. 296 с.
  26. Залеток Н. Жінки на військовій службі у Великій Британії та СРСР у роки Другої світової війни. К.: ПФ "ПП "Фоліант", 2022. 432 с.
  1. Ричка В. М. Війна пам'ятей. Змагання за спадщину Київської Русі. Київ: Парлам. вид-во, 2021. 416 с.
  27. Даниленко В. Сталінізм в Україні: 20-30-ті рр.. К., 1991.

28. Даниленко В.М. Ліквідація польської держави та встановлення радянського режиму в Західній Україні // УІЖ. 2006. - № 3. С. 111-124.
29. Даниляк П.Г. Барська конфедерація: хід подій та наслідки // УІЖ. 2007. - № 5. С. 134-144.
30. Дзюба І. Інтернаціоналізм чи русифікація // Вітчизна. №№ 5, 7, 8.
31. Документи Богдана Хмельницького. К., 1961.
32. Зайцев Ю. Дисиденти: опозиційний рух 60-80- рр.. // Сторінки історії України: ХХ ст.. К., 1992.
33. Ісаєвич Я. Братства та їх роль у розвитку української культури. К., 1966.
34. Історичні постаті України. Одеса, 1993. С. 196-302.
35. Історія січових стрільців: Воєнно-історичний нарис. К., 1992.
36. Історія України в особах: ІХ – ХVІІІ ст.. К., 1993. С. 327-353.
37. Касьянов Г.В. Незгодні: українська інтелігенція у русі опору 1960-80-х рр. К., 1995.
38. Касьянов Г.В., Даниленко В.М. Сталінізм і українська інтелігенція (20-30-ті рр.). К., 1991.
39. Кашенко А. Оповідання про славне військо запорозьке низове. Дніпропетровськ, 1990.
40. Ковалюк В.Р. Західна Україна на початку Другої світової війни // Сторінки історії України: ХХ ст.. К., 1992. С. 105-120.
41. Коваль В.С. Радянсько-німецький пакт 1939 . // Минуле України: відновлені сторінки. К., 1991. С. 221-264.
42. Коваль В.С. Україна в Другій світовій і Великій Вітчизняній війнах / Україна крізь віки: У 15 т. Т. 12. К., 1999.
43. Конквест Р. Жнива скорботи. К., 1993.
44. Косовський В. Семен Палій – фастівський полковник // Соціалістична культура. 1990. - № 11.
45. Костомаров М. Історія України в життєписах найвизначніших її діячів. Львів, 1918. (репринтне видання).
46. Котляр М. Володимир Великий. Ярослав Мудрий. К., 1996.
47. Котляр М. Галицько-Волинська Русь / Україна крізь віки: В 15 т. К., 1998. Т. 5.
48. Котляр М. Примарна корона Данила Галицького // Жовтень. 1987. - № 7.
49. Крип'якевич І. Богдан Хмельницький. Львів, 1990.
50. Крип'якевич І. Галицько-Волинське князівство. К., 1993.
51. Кугутяк М. Галичина: сторінки історії. Львів, 1992. С. 20-41.
52. Кульчицький С.В. 1933: трагедія голоду. К., 1989.
53. Леп'явко С. Козацькі війни кінця ХVІ ст.. в Україні. Чернігів, 1996.
54. Лисенко О.Є. Підсумки Другої світової війни та Україна // УІЖ. 2005. - № 6. С.128-138.
55. Литвин В. Політична арена України: Дійові особи та виконавці. К., 1994.
56. Литвин М.Р., Науменко К.Є. Історія ЗУНР. Львів, 1995.
57. Мейс Джеймс. Штучний голод 1933 р. в радянській Україні: що сталося і чому? // УІЖ. 2007. - № 1. С.185-199.
58. Мельник Л.Г. Боротьба за українську державність: ХVІІ ст. К., 1995. С. 6-

59. Михайлик М.В. Нацистська пропаганда в окупованому Києві // УІЖ. 2006. - № 1. С. 131-144.
60. Моця О.П. Київська Русь і країни Європи: характерні риси східнослов'янської державності, рівні міжнародних відносин та напрями контактів // УІЖ. 2007. - № 1. С. 4-19.
61. Нагаєвський І. Історія української держави двадцятого століття. К., 1993. С. 33-37.
62. Народне віче Буковини. 1918-1993. Чернівці, 1994.
63. Нікольський В.М. Репресії за «лімітами» (1937-1938 рр.) // УІЖ. 2006. - № 3. С. 210-222.
64. Пашуто В. Очерки по истории Галицко-Волынской Руси. М., 1950.
65. Рабенчук О.П. Соціальні настрої та поведінка населення України в період голоду 1946-1947 рр. // УІЖ. 2006. - № 4. С. 87-100.
66. Ричка В.М. Про склад і структуру великокнязівського двору середньовічного Києва // УІЖ. 2007. - № 3. С. 4-16.
67. Русина О.В. Україна під татарами і Литвою / Україна крізь віки: У 15 т. К., 1998. Т.6.
68. Сас П. М. Політико-правові засади військової служби запорожців та грошова винагорода їм за участь у Хотинській війні 1621 р. // УІЖ. 2005. - № 6. С. 4-32.
69. Сергійчук В. Байда Вишневецький – ратник української землі // Дніпро. 1989. - № 2. С. 122-132.
70. Сергійчук В. Військово-територіальна організація народної армії в перший період визвольної війни // УІЖ. 1987. - № 7.
71. Слюсаренко А., Томенко С. Історія української конституції. К., 1993.
72. Смолій В., Степанков В. Петро Дорошенко: особистість в реаліях епохи / НАН України. Інститут політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса, Центр історичної політології. – К.: Парламентське видавництво, 2021. – 792 с.
73. Смолій В., Степанков В. Богдан Хмельницький. К., 1993.
74. Смолій В.А. Максим Залізняк // УІЖ. 1990. - № 3
75. Сокальський В.В. Образ Центральної Ради у свідомості селян на початковому етапі Української революції // УІЖ. 2008. - № 1. С. 46-58.
76. Солдатенко В.Ф. Українська революція: історичний нарис. К., 1999.
77. Стяжкіна О. Смак радянського: їжа та їдці в мистецтві життя й мистецтві кіно (середина 1960-х – середина 1980-х років). – К.: ДУХ І ЛІТЕРА, 2021. – 376 с
78. Трубайчук А. Друга світова війна. К., 1995.
79. Україна у ХХ ст. К., 2000. С. 140-162.
80. Універсали Богдана Хмельницького. К., 1998.
81. Христан Н.М. Міста України та їх ювілеї в радянській історичній думці // Науковий вісник Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича. Історія. 2016. № 2. С. 122-128;
82. Христан Н. Від історії до політики: князь та король Русі Данило

- Романович у народницькій історичній уяві // Науковий вісник Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича: Історія. Чернівці: Чернівецький університет, 2022. No 1. С. 23-33.
83. Христан Н., Герегова С. Репрезентація кінематографічної постпам'яті про Симона Петлюру на прикладі фільму «П.К.П.» // Науковий вісник Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича: Історія. Чернівці: Чернівецький університет, 2021. No 2. С.78-76.
  84. Чухліб Т. Гетьманування Петра Дорошенка: причини «вірності» та «зради» королю, султану й царю (1665-1676 pp.) // УІЖ. 2007. - № 1. С. 39-60.
  85. Шаповал Ю.І. Петро Шелест у контексті політичної історії України ХХ ст.. // УІЖ. 2008. - № 3. С. 134-148.
  86. Шевчук В. Козацька держава. К., 1995. С. 51-209.
  87. Шелест Ю. Звідки росте “оселедець” // Старожитності. 1993. - №№ 15-16.
  88. Щербак В.О. Джерела формування українського козацтва // УІЖ. 1994. - №№ 2-3.
  89. Яворницький Д. Історія запорізьких козаків: В 3 т. Львів, 1990. Т. 1-2.
  90. Яковенко Н. Здобутки і втрати Люблінської унії // Київська старовина. 1993. - № 3.
  91. Бабин Яр. Історія і пам'ять / За ред. В. Гриневича. К.: Дух і літера, 2017.
  92. Гнатюк О. Відвага і страх. К.: Дух і літера, 2015.
  93. Літвін Г. З народу руського. Шляхта Київщини, Волині та Брацлавщини (1569-1648). К.: Дух і літера, 2016.
  94. Нора П. Теперішнє, нація, пам'ять. К.: Кліо, 2014.
  95. Осташко Т. Україна В'ячеслава Липинського / Наук. ред. Ю. Терещенко. НАН України. Інститут історії України; Східноєвропейський дослідний інститут ім. В. К. Липинського (США); Центр вивчення українського консерватизму ім. В'ячеслава Липинського. – К.: Темпора, 2022. – 932 с.
  96. Поллак М. Цісар Америки. Велика втеча з Галичини. Чернівці: Книги ХХІ, 2015.
  97. Поллак М. Мрець у бункері. - Чернівці: Книги ХХІ, 2014.
  98. Сендс Ф. Східно-Західна вулиця. Повернення до Львова. Львів: Видавництво Старого Лева, 2017.
  99. Снайдер Т. Украинская история, российская политика, европейское будущее. К.: Дух і літера, 2014.
  100. Україна і виклики посттоталітарного транзиту (1990–2019) / НАН України, Ін-т історії України. Київ: Академперіодика, 2021. 592 с.
  101. Україна й українці в постімперську добу (1917–1939) / НАН України, Ін-т історії України. Київ: Академперіодика, 2021. 620 с., 124 с. іл. (Україна. Нариси історії).
  102. Яковенко Н. У пошуках Нового неба: Життя і тексти Йоаникія Галятовського. К. : Laurus, 2016.
  103. Khrystan N. Drohiczyn battle: History academic discipline versus politics (the soviet historical thought of 30-80's of the 20-th century) // Codrul Cosminului. 2017. Vol. 23. P. 187-202.

8. Інформаційні ресурси.

1. <http://chitalka.info/> Студентська електронна бібліотека МАУП "Читалка". Безкоштовні електронні підручники он-лайн серії "Гуманітарні науки". Містить електронні книги з історії України, історії новітньої України (1991-2001)
2. <http://history.franko.lviv.ua/> Проект "Історія України", здійснений при підтримці Бюро Освітніх і Культурних програм США (ВЕСА) і адміністрований Радою Міжнародних досліджень і обмінів IREX. Книги в електронному вигляді: Наталія Яковенко "З найдавніших часів до кінця XVIII ст.", Ярослав Грицак "Формування модерної української нації XIX-XXст". та повнотекстова версія
3. <http://history.kiev.ua/> Сайт "Історія України" пропонує повнотекстові версії книг: Орест Субтельний "Історія України" (видання 1991 року), Ілько Борщак, Рене Мартель "Іван Мазепа" (видання 1931 року), Михайло Грушевський "Ілюстрована Історія України" (репринтне видання 1913 року) та інші.
4. <http://www.history.org.ua/> Інститут історії України НАН України надає вільний доступ до повнотекстової версії Енциклопедії історії України, електронних публікацій документів і пам'яток, зокрема архівів Голодомору в Україні 1932–1933, ОУН і УПА. Сайт представляє е-версії періодичних видань, що видаються Інститутом, зокрема «Українського історичного журналу», «Краєзнавства»... Електронна бібліотека пропонує е-версії досліджень та монографій сучасних українських істориків, підручників та посібників.
5. <http://historical-club.org.ua/> Сайт «Всеукраїнський історичний портал» засновано 2011 року групою студентів історичних факультетів. Сайт представляє онлайнві ресурси на різні історичні теми. Ресурси з історії України розподілені за окремими періодами у хронологічній послідовності. Сайт містить також е-видання з всесвітньої історії окремих держав. Є декілька розділів, створених для висвітлення Допоміжних історичних дисциплін (археології, міфології, етнології).
6. <http://www.haidamaka.org.ua> Незалежний інформаційно-освітній ресурс студентів Києво-Могилянської академії. В розділі "Історія України" найбільш цікавими є теми "Походження слов'ян", "Козацька доба", "Історія українських етнічних земель".
7. <http://litorpys.org.ua/index.html> Електронна бібліотека давньої української літератури "Ізборник". Історія України IX-XVIII ст. Першоджерела та інтерпретації українського літопису, хроніки, життя, апокрифи, граматики, лексикони, історично-мемуарна проза, перекладні та поетичні твори, «Слово о полку Ігоревім» тощо.
8. <http://www.cossackdom.com> На сайті "Козацтво 15-21 ст." створена електронна джерельна база дослідження історії українського та російського козацтва XV-XXI ст., персоналій, творчої спадщини видатних дослідників. Розділи містять унікальну підбірку матеріалів: статті, документи, огляди, монографії, рецензії, персоналії, енциклопедичні видання з історії козацтва.

9. <http://www.history.univ.kiev.ua/> Ресурс Історичного факультету КНУ ім. Т. Шевченка надає матеріали для навчального процесу, курси, лекції, наукові публікації викладачів та студентів факультету.
10. <http://www.ukrhistory.narod.ru> Сайт "Українська історична бібліотека" (UKRAINIAN HISTORICAL LIBRARY) намагається спростувати міфи, існуючі в українській історії та пропонує: повнотекстові версії історичних документів, наукових статей, монографій з фонду бібліотеки.
11. <http://pidruchniki.ws/> Перша українська електронна бібліотека підручників – це найбільший ресурс українських навчальних посібників. Бібліотека пропонує у вільному доступі колекцію е-видань з історії України
12. <http://litorys.org.ua> Електронна версія книги Серафіма Юшкова "Нариси з історії виникнення і початкового феодалізму в Київській Русі."
13. <http://www.nbu.gov.ua/> - бібліотека ім. В.Вернадського
14. <http://lib-gw.univ.kiev.ua/> - бібліотека ім. Максимовича КНУ ім. Т.Шевченка
15. <http://www.filosof.com.ua/> - Інститут філософії ім Г.Сковороди
16. <http://www.inst-ukr.lviv.ua/> - Інститут українознавства ім. І. Крип'якевича
17. <http://www.gilan.uar.net/nasu/hiuass.html> - Ін-т української археографії та джерелознавства ім. М.С.Грушевського
18. <http://www.uaa.iatp.org.ua/> – На порталі Першої української академії архітектури представлено текстовий та ілюстративний матеріал з історії архітектури України доби тоталітаризму.
19. <http://litorys.org.ua> – проект електронної бібліотеки давньої української літератури. Бібліотека є добіркою електронних книг і текстів.
20. <http://www.lavra.kiev.ua> – сторінка Свято-Успенської Києво-Печерської лаври інформує про історію лаври, паломництво, розклад богослужінь. Представлено фотоальбом.
21. <http://www.trypillia.com> – Сторінку присвячено трипільській культурі.

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Економічний факультет
Кафедра маркетингу, інновацій та регіонального розвитку

СИЛАБУС
навчальної дисципліни

Історія маркетингу та маркетингова культура

Освітньо-професійна програма: «Маркетинг»

Спеціальність: 075 Маркетинг

Галузь знань : 07 «Управління та адміністрування»

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Факультет, на якому здійснюється підготовка фахівців: Економічний факультет

Мова навчання : Українська

Розробники: І.М.Буднікевич, д.е.н., професор

І.А. Крупенна, к.е.н., доцент

Профайл викладача (-ів) <http://mmix.cv.ua/staff/budnikevych-iryna-myhajlivna>

Контактний тел. +380372585080

E-mail: i.budnikevich@chnu.edu.ua

Сторінка курсу в Moodle

Консультації

Офлайн консультація середа 12:00-13:00

Онлайн консультація вівторок 10:20-11:20

1. Анотація дисципліни (призначення навчальної дисципліни). : Курс «Історія маркетингу та маркетингова культура» спрямований на вивчення історії маркетингу як дисципліни і дає змогу визначити вихідні дані, на яких можна розпізнати зміни, і зрозуміти, як маркетингова наука та практика розвивається у відповідь на ці зміни. Історія маркетингу практика відноситься до вивчення способів, інструментів та технологій якими маркетинг користувався на практиці; як ці методи змінювалися з плином часу, оскільки вони реагують на мінливі соціально-економічні умови. Маркетинг як наука формувалася на основі вивчення та систематизації новаторських методів реального бізнесу. У той же час вчені-маркетологи часто розробляють нові дослідницькі методи або теорії, які згодом приймаються практиками. Таким чином, розвиток теорії маркетингу впливає на маркетингову практику і навпаки. Історія маркетингу залишиться неповною, якщо відокремити наукове співтовариство від практиків. Другий модуль курсу пов'язаний з формуванням засад маркетингової культури та маркетингової етики у майбутніх маркетологів, навчити їх працювати у міжнародному та міжкультурному середовищі.

2. Метою навчальної дисципліни є формування у студентів знань історії розвитку маркетингу та історії реклами, розуміння генезису маркетингового підходу, знань витоків маркетингу та ключових інновацій, що вплинули на маркетингову практику, знань теоретичних положень основних концепцій маркетингу, розуміння соціальної відповідальності маркетингу та його партнерського спрямування, засвоєння студентами етичних принципів маркетингу, формування поваги до культурного різноманіття та навчитися враховувати його в маркетинговій діяльності, сформувати у студентів практичні навички у сфері культури маркетингових комунікацій, підтримки іміджу компанії, уміння працювати в команді та налагоджувати крос-функціональне співробітництво.

3. Пререквізити. Місце дисципліни в навчальному процесі підготовки бакалаврів. Теоретичною і методичною базою вивчення дисципліни є: «Вступ в спеціальність», «Економічна теорія», «Технології та новації».

3. Пререквізити. Місце дисципліни в навчальному процесі підготовки бакалаврів. Теоретичною і методичною базою вивчення дисципліни є: Вступ в спеціальність. Історія економіки та економічної думки. Технології та новації.

4. Результати навчання: Результатом вивчення дисципліни «Історія

маркетингу та маркетингова культура» є набуття здобувачами освіти за ОП «Маркетинг» таких компетентностей:

<p><i>Загальні компетентності</i></p>	<p>ЗК1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <p>ЗК6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.</p> <p>ЗК14. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо</p>
<p><i>Спеціальні (фахові) компетентності</i></p>	<p>СК2. Здатність критично аналізувати й узагальнювати положення предметної області сучасного маркетингу.</p> <p>СК12. Здатність обґрунтовувати, презентувати і впроваджувати результати досліджень у сфері маркетингу.</p>

Програмні результати навчання за ОП «Історія маркетингу та маркетингова культура»:

P1. Демонструвати знання і розуміння теоретичних основ та принципів провадження маркетингової діяльності.

P15. Діяти соціально відповідально та громадсько свідомо на основі етичних принципів маркетингу, поваги до культурного різноманіття та цінностей громадянського суспільства з дотриманням прав і свобод особистості.

P16. Відповідати вимогам, які висуваються до сучасного маркетолога, підвищувати рівень особистої професійної підготовки.

P17. Демонструвати навички письмової та усної професійної комунікації державною й іноземною мовами, а також належного використання професійної термінології.

P18. Демонструвати відповідальність у ставленні до моральних, культурних, наукових цінностей і досягнень суспільства у професійній маркетинговій діяльності.

5. Опис навчальної дисципліни

5.1. Загальна інформація

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість		Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	2022-2023	4	4	120	15	30			75		екзамен
Заочна	2022-2023	4	4	120	4	8			108		екзамен

5.2. Дидактична карта навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 1. ІСТОРІЯ МАРКЕТИНГУ											
Тема 1. Історичний розвиток маркетингу як діяльності та науки	14	2	4			8	14	1				13
Тема 2. Періодизація маркетингу. Сучасні тренди в маркетингу.	14	2	4			8	14	1				13
Тема 3. Історія маркетингової думки та концепції маркетингу.	14	2	4			8	14		2			12
Тема 4. Історія реклами	18	2	4			12	18		2			16
Разом за ЗМ1	60	8	16			36	60	2	4			54
	Змістовий модуль 2. МАРКЕТИНГОВА КУЛЬТУРА											
Тема 5. Культура, бізнес та маркетинг	12	1	3			8	12	1				11
Тема 6. Крос-культурний маркетинг	12	1	3			8	12		1			11
Тема 7. Культура маркетингових комунікацій	12	2	2			8	12		1			11
Тема 8. Імідж компанії та бренд як об'єкти маркетингового впливу	12	2	4			6	12		2			10
Тема 9. Етика маркетингу та реклами	12	1	2			9	12	1				11
Разом за ЗМ 2	60	7	14			39	60	2	4			54
Усього годин	120	15	30			75	120	4	8			108

5.3. ЗМІСТ ЗАВДАНЬ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ З КУРСУ «Історія маркетингу та маркетингова культура»

Завдання	Бали	Термін	Лекція
Змістовний модуль 1. ІСТОРІЯ МАРКЕТИНГУ			
1. Есе-глосарій «Що я вже знаю про маркетингу»	3	15/02	Тема 1. Історичний розвиток маркетингу як діяльності та науки 13/02
2. Історія кафедри	3	18/02	
3. Економічна історія сім'ї	3	22/02	
4. Інфографіка періодизації маркетингу	2	24/02	
5. Презентація-доповідь «Історія маркетингу відомої компанії»	4	27/02	Тема 2. Періодизація маркетингу. Сучасні тренди в маркетингу.
6. Повідомлення на тему «Трансформація маркетингу та нові інструменти»	3	1/03	
7. Інфографіка для маркетингових професій	3	6/03	
8. Проект «Оживи картину»	5	8/03	Тема 3. Історія маркетингової думки та концепції маркетингу
9. Портфоліо маркетингу вітчизняних, регіональних, локальних компаній	3	15/03	
10. Реферативна доповідь з історії маркетингової думки	3	22/03	
11. Візуалізація (фото, комікс), аудіоісторія, інфографіка на тему «Історія реклами»	3	5/04	Тема 4. Історія реклами
12. Презентація «Історія реклами в плакатах»	3	7/04	
13. Підготовка рекламного контенту в Тік Ток	2	8/04	
Всього балів за модуль	40		
Змістовний модуль 2. МАРКЕТИНГОВА КУЛЬТУРА			
14. Презентація «Бізнес культура та культура маркетингу різних країн»	3	12/04	Тема 5. Культура, бізнес та маркетинг Тема 6. Крос-культурний маркетинг
15. Ми з маркетингу, ми з ЧНУ, ми з Чернівців, ми з України	4	14/04	
16. Конструювання повідомлення у міжнародній рекламі	2	19/04	
17. Огляд закладу індустрії гостинності	2	25/04	Тема 7. Культура маркетингових комунікацій
18. Завдання з копірайтингу – контент сторінки в Інстаграм	2	27/04	
19. Есе присвячене прочитаним книжкам, переглянутим фільмам з тематики маркетингу	3	1/04	
20. Імідж та позиціонування відомої компанії	3	30/04	Тема 8. Імідж компанії та бренд як об'єкти маркетингового впливу
21. Брендунання маркетингових дисциплін	2	05/05	
22. Підготовка презентації із самомаркетингу «9 місяців і народився маркетолог»	4	12/05	
23. Тренінг з риторики в маркетингу	3	24/05	Тема 9. Етика маркетингу та реклами
24. Основні положення етичних кодексів маркетингу та реклами	2	28/05	
Всього балів за модуль	30		

6. Методи навчання з навчальної дисципліни

«Історія маркетингу та маркетингова культура»

- МН1 – словесні методи (лекція, дискусія, бесіда, консультація тощо).
- МН2 – бізнес-кейси (індивідуальні або командні) .
- МН3 – ділові гри;
- МН4 - проектні завдання (індивідуальні та командні проекти);
- МН5 – методи візуалізації результатів (презентації результатів виконаних завдань, ілюстрації, відеоматеріали тощо).
- МН6 – робота з інформаційними ресурсами: з навчально-методичною, науковою, нормативною літературою та інтернет-ресурсами.
- МН7 – самостійна робота над індивідуальним завданням.
- МН8 – тренінги, коучі, майстер-класи від запрошених стейкхолдерів.
- МН9 – реферативні та пошукові дослідження.
- МН10 – конференція
- МН11 – менторство
- МН12 – взаємо навчання (peer-to-peer)
- МН13 – вивчення вітчизняних практик
- МН 14 – інтеграція міжнародних практик

Навчання у форматі blended

Формат змішаного навчання передбачає, що частина занять та навчального матеріалу надається у різних онлайн формах, а частина у вигляді очних групових занять. Такий підхід дозволяє студентам використовувати головні переваги обох форматів – отримати максимальну гнучкість у роботі з контентом без додаткових витрат часу та ресурсів та одночасно отримати незамінний досвід очної присутності та взаємодії як з викладачам так і іншими студентами.

7. Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

«Історія маркетингу та маркетингова культура»

Контрольні заходи включають поточний та підсумковий контроль знань студента. Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять, самостійної роботи та має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи. Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання на завершальному етапі.

Формами поточного контролю є:

- МО1 – презентація самостійних робіт за індивідуальними завданнями.
- МО2 – захист бізнес-кейсів, результатів досліджень.
- МО3 – аналітичні звіти, реферати.
- МО4 – презентації результатів виконання завдань.
- МО5 – презентація творчих завдань.
- МО6 – командні результати ділових ігор.
- МО7 – командні результати проектних завдань.
- МО8 – виступи та доповіді.
- МО8 – підсумковий контроль – іспит у тестовій формі.

За семестр студент може отримати 60 балів (однак студент може

виконати більше індивідуальних самостійних завдань та отримати додаткові бали).

Підсумковий контроль знань та компетентностей студентів з навчальної дисципліни здійснюється на підставі проведення семестрового екзамену у формі тестів, завданням якого є перевірка розуміння студентом програмного матеріалу в цілому, логіки та взаємозв'язків між окремими розділами, здатності творчого використання накопичених знань, вміння формулювати своє ставлення до певної проблеми навчальної дисципліни тощо. Питання тестів охоплюють програму дисципліни і передбачають визначення рівня знань та ступеня опанування студентами компетентностей. Студентам пропонується 20 тестів – за кожен вірно виконаний тест студент отримує 2 бали. Результат семестрового екзамену оцінюється в балах (максимальна кількість – 40 балів) і додається до кількості балів отриманих студентом протягом семестру. Сума балів проставляється у екзаменаційній відомості. Студента слід вважати атестованим, якщо сума балів, одержаних за результатами поточного контролю та іспиту, дорівнює або перевищує 50.

Підсумкова оцінка формується з балів, отриманих протягом семестру (максимальна кількість – 60, однак студент може виконати більше індивідуальних самостійних завдань та отримати додаткові 10 балів) та балів, отриманих на підсумковому контролі – іспиті (максимальна кількість – 40).

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
	Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
Відмінно	A (90-100)	відмінно
Добре	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	добре
Задовільно	D (60-69)	задовільно
	E (50-59)	достатньо
Незадовільно	FX (35-49)	(незадовільно) з можливістю повторного складання
	F (1-34)	(незадовільно) з обов'язковим повторним курсом

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне оцінювання (аудиторна та самостійна робота)									Кількість балів (екзамен)	Сумарна к-ть балів
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9		
11	10	11	8	9	9	7	9	5	40	100

Формою підсумкового контролю є іспит у тестовій формі – 40 балів.

7. Список рекомендованої літератури з курсу «Історія маркетингу та маркетингова культура»

Основна література

1. Бейкер М. Теория маркетинга. История, методология, концепции, стратеги . С-Пб: Питер, 2002. 464 с.
2. Бойчук І.В., Басій Н.Ф. Етика в рекламній та PR-діяльності [Текст]: навчальний посібник. Львів: Львів. торгово-економ. ун-т, 2019. 204 с.
3. Вачевський М.В. Маркетингова культура у підприємстві. К.: ЦНЛ, 2005. 128 с.
4. Історія реклами : конспект лекцій / укладач Н. С. Подоляка. Суми : Сумський державний університет, 2015. 193 с.
5. Куриляк В. Є. Менеджмент: міжцивілізаційні і міжкультурні основи. Монографія. К.: Кондор, 2010. 482 с.
6. Куриляк, В. Є. Міжкультурний менеджмент: монографія. Тернопіль : Астон, 2004. 239 с.
7. Личка М., Саске М., Брандтвайнер Р.. Етика против выгоды. Решения менеджеров в ситуации морального выбора. Харьков : Гуманит. центр, 2016. 210 с.
8. Немцева І.А. Організаційна культура в системі стратегічного управління вищими навчальними закладами України. Монографія. Чернівецький нац. ун-т, 2012. 256 с.
9. Ромат Е., Сендеров Д.. Реклама : практическая теория : [для бакалавров и магистров]. 9-е изд. СПб: Питер, Питер, 2016. 542 с.
10. Сибрук Джон «Nobrow. Культура маркетинга. Маркетинг культуры» М.: ООО «Ад Маргинем Пресс», 2012. 240 с.
11. Тангейт М. Всемирная история рекламы. М.: Альпина Бизнес Букс, 2008. 270 с. (Tungate M. Adland: a global history of advertising. London and Philadelphia, 2007. 278 p. URL: https://www.academia.edu/16368476/Adland_A_Global_History_of_Advertising_copy)
12. Теорія та історія реклами : навчально-методичний посібник. Укладачі Ю. А. Грушевська, Н. Р. Барабанова, О. М. Назаренко, Л. М. Писаренко. Одеса : Фенікс, 2019. 127 с.

Додаткова література

1. Аронсон Э., Пратканис Э. Р. Эпоха пропаганды: Механизмы убеждения, повседневное использование и злоупотребление. Перераб. изд. СПб. : Прайм-ЕВРОЗНАК, 2003. 384 с.
2. Балджи М.Д. Етика бізнесу: навчальний посібник К.: ФОП Гуляєва В.М., 2021. 332 с.
3. Бацевич Ф. С. Словник термінів міжкультурної комунікації. М-во освіти і науки України, Львів. нац. ун-т ім. І. Франка. Київ: Довіра, 2007. 205 с. URL: <http://terminy-mizhkultkomunikacii.wikidot.com/>
4. Буднікевич І.М., Крупенна І.А. Особливості розвитку теорії маркетингового комплексу. Науковий вісник Чернівецького університету: Збірник наук. праць. Вип. 730-731. Економіка. Чернівці: ЧНУ, 2015. С. 56-59.
5. Буднікевич І.М., Крупенна І.А., Романюк Н.В. Узгодження організаційної культури та напрямів стратегічного розвитку вищого навчального закладу: маркетинговий підхід. Науковий вісник Чернівецького університету: Збірник наук. праць. Вип. 717. Економіка. Чернівці: ЧНУ, 2014. С. 52-57.
6. Завалій Т.О., Пащенко О.П., Виговський В.Г. Принципи цифрового етикету в маркетингових комунікаціях. 2022. №2. Том 6. С. 21-37
7. Іванова І. Українська протореклама: витоки, сутність і форми. Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 9. Сучасні тенденції розвитку мов. 2015. Вип. 12. URL: <http://enpuir.npu.edu.ua/handle/123456789/8386>
8. Історія реклами і зв'язків з громадськістю: Практикум [Електронний ресурс] : навч. посіб. для студ. спеціальності 061 «Журналістика», освітньої програми «Реклама і зв'язки з громадськістю» / КПІ ім. Ігоря Сікорського ; уклад.: Т. В. Фісенко, О. О. Балюк. – Електронні текстові дані. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2021. 62 с.
9. Каушик Басу. По ту сторону невидимой руки. Основание новой экономической науки. – Перевод с англ., М. «Изд-во Института Гайдара» М. 2014. 432 с.

10. Котлер Ф. Маркетинг в третьем тысячелетии: Как создать, за-воевать и удержать рынок. М.: ООО "Издательство АСТ", 2000. 272 с.
11. Котлер Ф. Основы маркетинга: Пер. с англ. - М.: "Ростинтэр", 1996. 704 с.
12. Котлер Ф., Картаджакан Х., Сетиаван А. Маркетинг 3.0. От продуктов к потребителю и далее – к человеческой душе / пер с англ.. М.: Альпина Бизнес Букс. 2012. 240 с
13. Куваєва Т.В., Пілова К.П., Магеррамова І.А. Етика маркетингу та соціальна відповідальність як основа побудови клієнтоорієнтованої стратегії підприємства. Економіка та суспільство. 2021. Випуск 29. URL: <http://www.economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/542/520>.
14. Кузик О.В. Етика в маркетингових комунікаціях. Вісник Хмельницького національного університету, №2, Том 1, 2015 (222) 1. С. 189-192.
15. Кулинич М.М., Перчун А. Персональний імідж керівника як складова успішного функціонування бізнесу на ринку. Scientific collection «Snterconf». 2022. №117. С. 129-136.
16. Кушнір Т.М. Методологічні конструкції аналізу маркетингової етики. Проблеми системного підходу в економіці. 2022. №2(88). С. 141-147.
17. Кушнір Т.М. Особливості застосування концепцій маркетингового управління підприємствами на ринку товарів промислового призначення України. Інфраструктура ринку. 2019. №37. URL: <http://www.market-infr.od.ua/uk/37-2019>.
18. Майстренко О.В., Андрійченко Ж.О., Близнюк Т.П. Етика комунікації працівників у соціальних мережах та її вплив на імідж компанії. Економіка та суспільство. 2022. Випуск 38. URL: <http://www.economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1278/1232>.
19. Міжнародні стандарти та керівництва з проведення маркетингових досліджень – документи Європейського товариства дослідників громадської думки і маркетингу: Codes & guidelines [of European Society for Opinion and Market Research] : library codes & guidelines : on 01.01.2014. ESOMAR. URL: <http://www.esomar.org/knowledge-and-standards/codes-and-guidelines.php>
20. Пономаренко М.В. Механізм захисту прав споживачів у сфері реклами в Україні. Юридичний бюлетень. 2022. Випуск 24. С. 143-151.
21. Про рекламу. Закон України, 1996 р. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/>
22. Райс Э. Маркетинговые войны / Э. Райс, Д. Траут. – СПб.: Питер, 2000. – 256 с.
23. Рогач О.І. Багатонаціональні підприємства: підручник. К. ВПЦ «Київський університет», 2017. 450 с.
24. Ромат Є.В., Алданькова Г.В., Березовик К.В. Соціально-етичний маркетинг: монографія / за заг. ред. А.А. Мазаракі, Є.В. Ромата. 2-ге вид., перероб. і допов. К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2017. 372 с.
25. Ступницький О.І., Вергун В.А. Сучасна фірма: виклики та управління змінами. Навчальний посібник. К.: ВАДЕКС, 2016. 404 с.
26. Траут Дж., Рифкин С. Дифференцируйся или умирай! Выживание в эпоху убийственной конкуренции. - СПб: Питер, 2002.
27. Трушина Л. Е. История отечественной и зарубежной рекламы: Учебник. 2-е изд., М.: Издательско-торговая корпорация «Дашков и К°», 2020. 244 с.
28. Учнова В.В., Старых Н.В. История рекламы. Юнити-Дана СПб: Питер. 2012. 496 с.
29. Хавкіна Л. Сучасний український рекламний міф: монографія. Х.: Харківське історико-філологічне товариство, 2010. 352 с.
30. Bennett Christine I. Comprehensive multicultural education: theory and practice. Boston: Allyn and Bacon, 1990. 413 p.
31. Hofstede G. Organizing for Cultural Diversity. European Management Journal. 1989. Vol. 7. № 4. P. 262-263.
32. Hall Edward. Beyond culture./ Edward Twitchell Hall. – Garden City, N.Y Anchor Press / Doubleday, 1981. – 298 p. 19.Hall T. Edward. The silent language. New Yourk. 1959. P. 242

8. Інформаційні ресурси

1. Американська асоціація маркетингу. URL: <https://www.ama.org>
2. Всеукраїнська рекламна коаліція. URL: <http://www.adcoalition.org/>
3. З чого починалась українська реклама. URL: <https://amnesia.in.ua/reklama>
4. Маркетинг в Україні. URL: <http://uam.in.ua/rus/projects/marketing-in-ua/>.
5. Маркетинг і менеджмент інновацій. URL: <http://mmi.fem.sumdu.edu.ua>
6. Офіційний сайт European Society for Opinion and Market Research (ESOMAR): URL <http://www.esomar.org>
7. Офіційний сайт Української асоціації маркетингу URL: <http://uam.in.ua>
8. РеклаМастер. URL: <http://reklamaster.com/>
9. Рекламний ринок України. URL: <https://ain.ua/special/ukrainian-ad-market-part-1/>
10. Соціальна реклама: історія виникнення та яскраві кейси. URL: <https://bazilik.media/sotsialna-reklama-istoriia-vynyknennia-ta-iaskravi-kejsy/>
11. Українська Асоціація Маркетингу. URL: <http://uam.in.ua/>.
12. Buffer Academy – статті від гуру маркетингу
13. GrowthHackers – завжди свіжі матеріали по контент-маркетингу, аналітиці, SEO та e-mail.
14. Hubspot – маркетинг та стратегії продаж, підбірки інструментів і додатків для ефективної роботи.
15. Sumo – дослідження, статті, методології, тактики і рекомендації, які допоможуть розвинути ваші проекти.
16. Подкасти блогу Intercom — розмови з талановитими продуктовими менеджерами, маркетологами та дизайнерами про актуальне.
17. Masters of Scale — серія майже детективних історій з засновниками відомих компаній про те, як їм вдалося розвинути бізнес з нуля до величезних масштабів.
18. Аудіо подкаст Гарі Вайнерчука — розмови з відомими підприємцями про технології, бізнес, медіа та культуру.
19. Google Analytics — інструмент для веб-аналітики та звітності, вимірювання трафіку та оцінки рекламних кампаній.
20. Google Trends — про те, що хвилює світ (та ваших клієнтів).
21. Consumer Barometer — щоб розуміти, чим люди займаються в інтернеті: як часто і коли онлайн, що їх мотивує, що та чому вони купують.
22. Slack community — ком'юніті маркетологів, підприємців та SMM-спеціалістів зі всього світу. Тут можна спілкуватися, обговорювати, запитувати. Приєднатися можуть всі, хто використовує будь-яку версію Buffer.
23. Inbound Certification Course — безкоштовний курс від HubSpot Academy, який покриває основи inbound-маркетингу: SEO, блогінг, email, SMM.
24. Content Marketing Certification Course – десять уроків про створення та просування контенту: сторітеллінг, створення ефективного тексту, планування, стратегія та аналітика.
25. Analytics Academy — безкоштовні онлайн курси по вивченню інструментів Google для збору та аналізу даних.

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Факультет історії, політології та міжнародних відносин
Кафедра історії України

СИЛАБУС
навчальної дисципліни

Вища математика
Обов'язкова

Освітньо-професійна програма: «Маркетинг», «Маркетинг ресторанного, готельного та туристичного бізнесу»

Спеціальність: 075 Маркетинг

Галузь знань: 07 «Управління та адміністрування»

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Факультет, на якому здійснюється підготовка фахівців: Економічний факультет

Мова навчання: Українська

Розробники: І.П. Луста, к.фіз.-мат. н., доцент

Профайл викладача (-ів)

<https://difeq.chnu.edu.ua/pro-kafedru/spivrobitnyky/luste-iryna-petrivna/>

Контактний тел. 0509183410

E-mail: I.Luste@chnu.edu.ua

Сторінка курсу в Moodle <https://moodle.chnu.edu.ua/course/view.php?id=2497>

Консультації:

Дайте посилання на дисципліну в системі Moodle

Зазначте формат і розклад проведення консультацій

Очні консультації: кількість годин і розклад присутності

Онлайн-консультації: Розклад консультації.

Очні консультації: за попередньою домовленістю.

(Наприклад: понеділок та четвер з 14.00 до 15.00).

1. Анотація дисципліни (призначення навчальної дисципліни).

Вивчення курсу «Вища математика» забезпечує розвиток математичного та логічного мислення студентів, їх підготовку до вивчення спеціальних дисциплін і самостійної роботи над науковою та науково-технічною літературою, передбачає ознайомлення з основними поняттями, ідеями та методами сучасної математики, можливостями їх використання при розв'язуванні конкретних задач, надає економістам знання з методології, методів і технологій математичних досліджень.

2. Мета навчальної дисципліни: формування базових математичних знань для розв'язування практичних задач зі сфери професійної діяльності, умінь аналітичного мислення та математичного формулювання прикладних задач з орієнтацією на проблеми фахової діяльності.

3. Пререквізити.

Курс математики ЗЗСО.

4. Результати навчання набуття студентами знань з основних розділів вищої математики; оволодіння необхідним математичним апаратом; формування початкових умінь, що відповідають напряму фахової підготовки

Загальні компетентності:

ЗР3 – здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу

ЗК4 – здатність вчитися, оволодівати сучасними знаннями

ЗК7 – здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях

ЗК8 – здатність проводити дослідження на відповідному рівні

Результати:

Р3 – застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань у сфері маркетингу

Р4 – збирати та аналізувати необхідну інформацію, розраховувати економічні та маркетингові показники, обґрунтовувати управлінські рішення на основі використання необхідного аналітичного та методичного інструментарію

Р12 – виявляти навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, бути критичним та самокритичним.

5. Опис навчальної дисципліни

5.1. Загальна інформація

Назва навчальної дисципліни _____												
Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість			Кількість годин					Вид підсумкового контролю	
			кредитів	годин	змістових модулів	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота		індивідуальні завдання
Денна	1	1	4	120	4	30	30			60		іспит
Заочна	1	1	4	120	4	4	8			108		іспит

5.2. Дидактична карта навчальної дисципліни

Назви змістових модулів	Кількість годин									
	Денна форма					Заочна форма				
	Усього	У тому числі				Усього	У тому числі			
		л	п	інд	с.р.		л	п	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Змістовий модуль 1. Лінійна алгебра										
Тема 1. Множини. Матриці	8	2	2		4					9
Тема 2. Визначники	6	2	2		2					9
Тема 3. Системи лінійних рівнянь	10	2	2		6		1	2		9
Разом за змістовим модулем 1	24	6	6		12		1	2		27
Змістовий модуль 2. Елементи векторної алгебри та аналітичної геометрії										
Тема 4. Вектори	8	2	2		4		1	1		9
Тема 5. Пряма на площині	8	2	2		4					9
Тема 6. Площина і пряма у просторі	8	2	2		4					9
Тема 7. Лінії другого порядку	12	2	2		8		1	1		9
Разом за змістовим модулем 2	36	8	8		20		2	2		36
Змістовий модуль 3. Основи математичного аналізу										
Тема 8. Функції. Властивості. Границі. Функції в економіці.	16	4	4		8					9
Тема 9. Похідна функції однієї змінної та її застосування.	14	4	4		6		1	2		9
Тема 10. Функції багатьох змінних.	8	2	2		4					8
Тема 11. Неозначений інтеграл. Основні методи інтегрування.	6	2	2		2			2		6
Тема 12. Означений інтеграл та його застосування.	10	2	2		6					4
Тема 13. Лінійні диференціальні рівняння першого порядку.	6	2	2		2					8
Разом за змістовим модулем 3	60	16	16		28					45
Усього годин	120	30	30		60		4	8		108

5.3. Зміст завдань для самостійної роботи

1.	Алгебраїчні перетворення. Лінійні, квадратні, біквадратичні, ірраціональні рівняння.	6
2.	Визначники n -го порядку.	4
3.	Метод Гаусса для систем ЛАР. Однорідні системи.	6
4.	Векторний та мішаний добуток векторів.	4
5.	Пряма на площині.	6
6.	Площина в просторі.	4
7.	Пряма у просторі.	4
8.	Лнії другого порядку. Зведення до канонічного вигляду.	6
9.	Елементарні функції та їх графіки. Властивості функцій.	6
10.	Похідні складених функцій. Похідні вищих порядків.	6
11.	Застосування диференціалу на наближених обчислень.	4
12.	Застосування похідної до дослідження функцій. Графіки	4

6. Система контролю та оцінювання Поточний контроль знань студентів

Об'єктом поточного контролю знань студентів є:

- а) систематичність та активність роботи на практичних (підготовка звітів по відповідних темах дисципліни або написання рефератів згідно з тематичним планом; виконання письмової контрольної роботи за тестами або за білетами, затвердженими кафедрою; проведення усної співбесіди викладача зі студентом, в процесі якої студент дає відповіді на питання з різних тем дисципліни) заняттях;
- б) виконання завдань для самостійного опрацювання.

Контроль систематичності та активності роботи студентів на практичних заняттях:

1. Рівень знань, продемонстрований у відповідях на практичних заняттях.
2. Активність при обговоренні питань, що винесені на практичні заняття.
3. Результати виконання практичних робіт.

Контроль виконання завдань для самостійного опрацювання:

1. Самостійне опрацювання тем.
2. Написання домашніх контрольних робіт.

Виконання модульних завдань:

1. Відповіді на теоретичні питання.
2. Розв'язання практичних завдань.

Форми контролю, захисту та діагностики успішності навчання

Система поточного контролю

Оцінювання рівня знань студентів з предмету «Вища математика» здійснюється на основі результатів поточного контролю та іспиту, завдання поточного контролю оцінюються в діапазоні від 0 до 60 балів, а завдання, що виносяться на іспит – від 0 до 40 балів.

Поточний контроль		Підсумковий контроль іспит
Теми №№ 1 – 8	Теми № 9 – 12	
30 балів	30 балів	40 балів

Відповідь студента на іспиті оцінюється в діапазоні від 0 до 40 балів.

Відповідь на кожне з чотирьох завдань екзаменаційного білета оцінюється так:

Види завдань	Аналіз відповіді	Оцінка в балах
Теоретичне питання 1	відповідь достатньо повна і показує глибоке засвоєння студентом матеріалу теми	8
	відповідь є правильною, але неповна за змістом або має окремі неточності	4
	відповідь свідчить про низький рівень знання матеріалу і розкриває зміст питання менш ніж на 50%	2
Теоретичне питання 2	відповідь достатньо повна і показує глибоке засвоєння студентом матеріалу теми	8
	відповідь є правильною, але неповна за змістом або має окремі неточності	4
	відповідь свідчить про низький рівень знання матеріалу і розкриває зміст питання менш ніж на 50%	2
Задача 1	відповідь повна, розв'язання чітке, з творчим підходом	12
	задача розв'язана правильно, з незначними помилками, які не вплинули на кінцевий результат	8
	відповідь невірна, але хід виконання в цілому вірний	4
Задача 2	відповідь повна, розв'язання чітке, з творчим підходом	12
	задача розв'язана правильно, з незначними помилками, які не вплинули на кінцевий результат	8
	відповідь невірна, але хід виконання в цілому вірний	4

Примітка: у випадку відсутності відповіді на будь-яке з чотирьох завдань ставиться 0 балів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
80 – 89	B	добре	
70 – 79	C		
60 – 69	D	задовільно	
50 – 59	E		
35 – 49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0 – 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота														
I семестр														
ЗМ1			ЗМ2					ЗМ3	ЗМ4					
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	Разом	Іспит	Сума
5	5	5	4	4	5	5	6	5	6	4	6	60	40	100

6. Інформаційні ресурси

Базова

1. Пукальський І.Д., Лусте І.П.. Конспект лекцій та практикум з вищої математики: навчальний посібник. - Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2019. - 480 с.
2. Мартиненко В.М. Збірник задач з вищої математики / В.С. Мартиненко та ін. – Ч. 1. – К.: КНТЕУ, 2000.
3. Мартиненко В.М. Збірник задач з вищої математики / В.С. Мартиненко та ін. – Ч. 2. – К.: КНТЕУ, 2002.
4. Вища математика у задачах і прикладах. Частина I: навч. посібник / І.Д. Пукальський, І.П. Лусте. – Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2012. – 444 с.
5. Вища математика у задачах і прикладах. Частина II: навч. посібник / І.Д. Пукальський, І.П. Лусте. – Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2012. – 460 с.

Допоміжна

1. Вища математика у задачах і прикладах. Частина III: навч. посібник / І.Д. Пукальський, І.П. Лусте. – Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2015. – 416 с.
2. Перестюк М.О., Свіщук М.Я.. Збірник задач з диференціальних рівнянь. Навч. посібник. – К., 2004. – 224 с.

Інформаційні ресурси

1. https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/3472/1/Methodychka_VM_Phys.pdf
2. <http://mathem-kstuca.ucoz.ua/Liter/VM-PrikI Zadac-P1.pdf>
3. <http://www.dstu.dp.ua/Portal/Data/3/21/3-21-kl43.pdf>
4. https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/42310/1/Vyshcha_matematyka.pdf

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Філологічний факультет
Кафедра історії та культури української мови

СИЛАБУС
навчальної дисципліни

Українська мова за професійним спрямуванням
Обов'язкова

Освітньо-професійна програма: «Маркетинг»

Спеціальність: 075 Маркетинг

Галузь знань: 07 «Управління та адміністрування»

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Факультет, на якому здійснюється підготовка фахівців: Економічний факультет

Мова навчання : Українська

Розробники: М.В. Філіпчук, к.ф.н., доцент

Профайл викладача   <http://philology.chnu.edu.ua>
Контактний тел.   + 380501398291

E-mail: maria.filipchuk@chnu.edu.ua

Сторінка курсу в Moodle//<https://moodle.chnu.edu.ua/course/view.php?id=2746>

Консультації   Онлайн-консультації: вівторок з 13.00 до 14.00.
Очні консультації: за попередньою домовленістю.

1. Анотація навчальної дисципліни.

Предметом вивчення практичного курсу «Українська мова (за професійним спрямуванням)» є мова фахової галузі. Уміння спілкуватись мовою професії сприяє швидкому засвоєнню спеціальних дисциплін, підвищує ефективність праці, допомагає орієнтуватися у професійній діяльності та ділових контактах. Тому велику увагу під час вивчення всіх тем приділяємо засвоєнню мовних стереотипів комунікацій певного фаху. Роботу над культурою мови студентів проводимо, зважаючи на два аспекти: підвищення загальномовної культури майбутніх спеціалістів та їхньої фахової мовної культури.

2. Мета навчальної дисципліни. Сформувати високий рівень комунікативної культури у сфері професійного спілкування в його усній та писемній формах, виробити навички практичного володіння мовою в різних видах мовленнєвої діяльності в обсязі тематики, зумовленої професійними потребами, зокрема:

- сформувати чітке і правильне розуміння ролі державної мови у професійній діяльності;
- забезпечити досконале володіння нормами сучасної української літературної мови та дотримання вимог культури писемного мовлення;
- виробити навички самоконтролю за дотриманням мовних норм у спілкуванні;
- розвивати творче мислення здобувачів;
- виховувати повагу до української літературної мови, до мовних традицій;
- виробити навички сприйняття й відтворення фахових текстів, засвоєння лексики і термінології свого фаху, вибір комунікативно виправданих мовних засобів, використання різних типів словників;
- сформувати навички оперування фаховою термінологією, редагування, коригування наукових текстів.

3. Пререквізити:

- українська мова (шкільний курс);
- історія України (шкільний курс);

4. Результати навчання.

Загальні та фахові компетентності:

ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК12. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

Програмні результати навчання:

P16. Відповідати вимогам, які висуваються до сучасного маркетолога, підвищувати рівень особистої професійної підготовки.

P17. Демонструвати навички письмової та усної професійної комунікації державною й іноземною мовами, а також належного використання професійної термінології.

5. Опис навчальної дисципліни

5.1. Загальна інформація

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість		Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			Кредитів	Годин	лекції	Практичні	семінарські	Лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	1	1	3	90	-	30	-	-	60	-	іспит
Заочна	1	1	3	90	-	8	-	-	72	-	іспит

5.2. Дидактична карта навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин							
	Денна форма				Заочна форма			
	Усього	у тому числі			усього	у тому числі		
		пр.	інд	с.р.		пр.	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Змістовий модуль 1. Суспільне значення мови. Стилі сучасної української мови.								
Тема 1. Суспільне значення української мови, її правовий статус. Мета: розглянути і прокоментувати основні етапи становлення української мови; ілюструвати мовні норми власними прикладами.	12	4		8	10			10
Тема 2. Стилі сучасної української літературної мови. Мета: розпізнавати відповідні стилі (за вказаними текстами), вільно володіти навичками самостійного створення текстів наукового, офіційно-ділового та публіцистичного стилів.	6	2		4	10	2		8
Тема 3. Поняття культури мовлення спеціаліста. Основні комунікативні ознаки культури мовлення. Вимоги до професійних текстів: об'єктивність викладу, логіка, послідовність, повнота інформації, точність. Мета: коректувати та самостійно створювати фахові тексти відповідно до основних комунікативних ознак культури мовлення.	12	4		8	10			10
Разом за ЗМ1	30	10		20	30	2		28

Змістовий модуль 2. Культура мовлення як компонент професійної культури спеціаліста. Складання й редагування наукових та офіційно-ділових професійних текстів

<p>Тема 1. Граматичні (морфологічні та синтаксичні) норми сучасної української літературної мови у професійному мовленні. Мета: використовувати у професійному мовленні граматичні форми іменників, прикметників, займенників, дієслівних форм, службових слів; відмінювати іменники II відміни (Р.в), географічні назви, числівники, імена, імена по батькові та прізвища.</p>	18	6		12	12	2		10
<p>Тема 2. Лексичні та стилістичні норми сучасної української літературної мови у професійному мовленні. Особливості наукової та офіційно-ділової лексики сучасної української мови. Мета: уміти застосовувати теоретичні знання з лексикології та стилістики на практиці; коректувати спеціальні фахові тексти із суржиковими конструкціями.</p>	12	4		8	12	2		10
<p>Тема 3. Культура писемного мовлення (технічні правила оформлення наукового та офіційно-ділового текстів). Форми опрацювання наукового тексту: планування, тезування, конспектування, анотування, реферування. Основні кліше в науковому тексті. Мета: уміти самостійно оформити титульну сторінку наукового тексту та паспортизацію використаної літератури; цитувати уривки з текстів кількома способами; рубрикувати наукові та офіційно-ділові тексти; скорочувати слова та словосполучення.</p>	6	2		4	12	1		11
<p>Тема 4. Укладання й редагування документів з кадрово-контрактних питань. Корисні поради щодо написання резюме. Стислість, мінімізація, впорядкованість, шрифти. Їхня роль у резюме. Розділи резюме та їх детальна характеристика. Словничок корисних слів (ключові слова) для вдалого резюме. Мета: правильно укладати автобіографію, резюме, характеристику, просту і складну заяви.; виправляти помилки в документах кадрово-контрактних питань.</p>	12	4		8	12	1		11
<p>Тема 5. Культура усного мовлення. Орфоепічні та акцентні норми сучасної української літературної мови у професійному мовленні. Електронна презентація наукового виступу. Науковий</p>	12	4		8	12			12

етикет. Мета: розуміти важливість правильної вимови українських слів; застосовувати орфоепічні норми та правила усного спілкування на практиці; знати види і жанри публічних виступів; вміти складати електронну презентацію, дотримуючись наукового етикету.								
Разом за ЗМ 2	60	20		40	60	6		54
Усього годин	90	30		60	90	8		82

5.3. Зміст завдань для самостійної роботи

№	Назва теми
1.	Тема. Українська мова – державна мова в Україні. Державна мова й мови національних меншин. Завдання: опрацювати літературу з історії української мови як державної.
2.	Тема. Походження назви «Україна», «український». Основні етапи становлення і розвитку української мови. Завдання: опрацювати версії походження назви «Україна», «український» та назвати і прокоментувати основні тенденції розвитку української мови на сучасному етапі.
3.	Тема. Літературна мова як вищий щабель розвитку мови. Поняття мовної норми. Види норм. Завдання: опрацювати літературу про розвиток української мови та основні мовні норми.
4.	Тема. Становлення й розвиток офіційно-ділового стилю української мови. Завдання: опрацювати літературу з історії формування мови ділових паперів.
5.	Тема. Орфографічні норми сучасної української літературної мови у професійному мовленні. Завдання: застосовувати теоретичні знання з орфографії на практиці.
6.	Тема. Документ як специфічний текст. Поняття про документ. Типи документів. Завдання: вивчити класифікацію документів та вимоги до їх укладання.
7.	Тема. Формуляр-зразок. Реквізити, їхня характеристика, норми дотримання. Завдання: вивчити реквізити документів; уміти визначати вид документа за реквізитами.
8.	Тема. Норми дотримання і порядок розміщення основних реквізитів (реквізити «дата», «адресат», «адресант», «назва документа», «підпис»). Завдання: опрацювати літературу про найуживаніші реквізити та порядок їх розміщення.
9.	Тема. Оформлення сторінки документа. Оформлення тексту документа. Вимоги до тексту документа. Завдання: дотримуватись вимог до оформлення сторінки документа та самого тексту.
10.	Тема. Довідково-інформаційні документи. Звіт (визначення, види та основні вимоги до оформлення, склад реквізитів). Оголошення (визначення, види та основні вимоги до оформлення, склад реквізитів). Пояснювальна записка (визначення, види та основні вимоги до оформлення, склад реквізитів). Завдання: вміти самостійно укладати довідково-інформаційні документи та редагувати їх.
11.	Тема. Особисті офіційні документи. Доручення (визначення, види та основні вимоги до оформлення, склад реквізитів). Розписка (визначення, види та основні вимоги до оформлення, склад реквізитів). Завдання: дотримуватись вимог до складання та написання особистих офіційних документів.

12.	Тема. Види офіційних ділових листів, їх характеристика. Завдання: вміти оформляти офіційні ділові листи.
13.	Тема. Основні реквізити ділового листа, правила оформлення. Вимоги до тексту ділового листа. Мовні засоби оформлення реквізитів ділового листа, його початку, завершення. Завдання: дотримуватись вимог та основних реквізитів до написання ділового листа.
14.	Тема. Мовленнєвий етикет як елемент етики професійного спілкування. Поняття мовленнєвого етикету. Різновиди мовленнєвого етикету. Стандартні етикетні ситуації та їхнє мовне оформлення. Завдання: опрацювати літературу з мовленнєвого етикету українців, в чому проявляється особливість етикетних формул (привітання, побажання, вибачення, прощання тощо).
15.	Тема. Невербальні засоби мовленнєвого етикету у професійному спілкуванні. Завдання: вивчити невербальні засоби спілкування, та їх застосування на практиці.
16.	Тема. Візитна картка як атрибут ділової людини, її характеристика, реквізити та особливості використання. Завдання: вивчити види візитних карток та їх використання.
17.	Тема. Правила телефонної розмови. Службові та приватні розмови. Голос і поза в розмові по телефону. Смс-комунікація. Типи та норми. Завдання: дотримуватись правил ведення ділової телефонної розмови.
18.	Тема. Етика Інтернет-спілкування. Вербальні й невербальні (смайли та ін.) засоби у повідомленнях, постах, коментарях. Проблема „мови Інтернету” як окремого типу (стилю) комунікативної поведінки. Завдання: вивчити правила етикету Інтернет-спілкування, а також вербальні і невербальні засоби спілкування.
19.	Тема. Індивідуальне спілкування. Функції та види бесід. Стратегії поведінки під час ділової бесіди. Співбесіда з роботодавцем. Завдання: опрацювати літературу з даної теми.
20.	Тема. Колективне спілкування (наради, збори, перемовини, дискусії). Мета, стратегія, тактика обговорення і ухвалення рішень. Способи ведення дискусії (діалог, полілог). Завдання: опрацювати літературу про колективне спілкування, зокрема про способи ведення дискусії.
21.	Тема. Види й жанри публічного мовлення. Публічний виступ як важливий засіб комунікації. Комунікативні вимоги до мовної поведінки під час публічного виступу. Завдання: вміти складати промову та виголошувати її з нагоди урочистих подій; підготуватись до виступу на нараді.
22.	Тема. Презентація як різновид публічного мовлення. Типи презентацій. Мовленнєві, стилістичні і комунікативні принципи презентації. Завдання: вивчити типи презентацій; вміти зробити презентацію, пов'язану із своєю спеціальністю.

Самостійна робота студентів з дисципліни «Українська мова за професійним спрямуванням» направлена на узагальнення, засвоєння і закріплення знань та включає такі види робіт як опрацювання літератури, підготовку до практичних занять, розгляд питань, які виносились на самостійне вивчення, вирішення практичних ситуацій, підготовку до контрольних робіт, підготовку та презентацію завдань до відповідних тем з дисципліни.

6. Система контролю та оцінювання

Форми поточного та підсумкового контролю. Формами поточного контролю є вербальні методи, письмові роботи різних видів (диктанти, редагування фахових

текстів), тестування, творчі роботи, тематичні контрольні роботи, модульні контрольні роботи. Формами підсумкового контролю є іспит.

Методи оцінювання.

Контроль у навчанні української мови за професійним спрямуванням передбачає виявлення рівня сформованості мовленнєвих навичок і умінь, визначення правильності організації навчального процесу, діагностування труднощів засвоєння матеріалу, перевірку ефективності використаних методів і прийомів навчання. Контроль здійснюється з дотриманням вимог об'єктивності, індивідуального підходу, систематичності і системності, всебічності та професійної спрямованості контролю. У процесі оцінювання навчальних досягнень застосовуємо такі **засоби оцінювання та демонстрування результатів навчання**:

- **засоби усного контролю**: індивідуальне опитування, фронтальне опитування, презентації результатів виконаних завдань;
- **засоби письмового контролю**: контрольні роботи, модульне письмове тестування, підсумкове тестування, самостійні роботи, виконання вправ, написання есе, рефератів,
- **засоби самоконтролю**: уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

Критерії оцінювання результатів навчання з освітньої дисципліни.

Оцінювати рівень мовних знань, умінь та навичок здобувачів необхідно за такими критеріями:

1. Уміння оперувати лексичним складом сучасної української літературної мови.
2. Ступінь володіння орфографічними, морфологічними, синтаксичними нормами сучасної української літературної мови, передбаченими програмою дисципліни.
3. Уміння працювати з навчальною та навчально-методичною літературою, з фаховими словниками.
4. Рівень володіння лінгвістичною та фаховою термінологією.
5. Ступінь володіння навичками створення письмових текстів.

Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

Дедлайни та перескладання. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається з дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний, участь у конференції, студентській олімпіаді).

Академічна доброчесність. Здобувачі вищої освіти самостійно виконують навчальні завдання, завдання поточного та підсумкового контролю результатів навчання. Обов'язковим є посилання на джерела інформації в разі використання ідей, розробок, тверджень.

Відвідування занять. Відвідування занять є обов'язковою умовою виконання навчального плану дисципліни. Форми навчання визначені затвердженим графіком освітнього процесу Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича.

Критеріями оцінювання є:

при усних відповідях: повнота розкриття питання; логіка викладання матеріалу; використання основної, додаткової літератури та інших (у тому числі іноземною мовою) джерел інформації; аналітичні міркування, уміння робити порівняння, висновки; уміння аналізувати теоретичні проблеми з урахуванням світової і

вітчизняної практики;

при виконанні письмових завдань: повнота розкриття питання, аргументованість і логіка викладення матеріалу, використання літературних джерел, прикладів та фактичного матеріалу тощо; цілісність, системність, логічність, уміння формулювати висновки; акуратність оформлення письмової роботи.

Кількість балів, яку здобувач вищої освіти може отримати під час навчальних занять за кожну тему (опитування, тестування, виконання вправ), виконання завдань для самостійної роботи – 5 балів. Кількість балів за змістовний модуль дорівнює сумі балів, отриманих за кожну тему. Максимальна кількість балів складає: за 1 модуль – 20, модуль 2 – 40 (разом – 60 балів).

Загальна (максимальна) кількість балів, яку здобувач може отримати в процесі вивчення дисципліни протягом семестру становить 100 балів, з яких 60 балів здобувач набирає при поточних видах контролю і 40 балів – у процесі підсумкового виду контролю (екзамену).

Проведення підсумкового контролю здійснюється у формі екзамену і в терміни, передбачені графіком навчального процесу. Екзаменаційний білет містить два теоретичних питання з дисципліни і одне практичне завдання з пройденого матеріалу. У 40 балів, що можливо отримати на екзамені входить: 2 теоретичних питання (по 10 балів відповідно) та практичне завдання (20 балів). У випадку не повної відповіді зберігається відсоткове відношення розкриття відповіді та бального оцінювання. Аналогічно виставляються бали по другому питанню. Практичне завдання оцінюється таким чином: 20 балів – за повністю вирішене практичне завдання.

Якщо екзамен проходить у формі тестування, то оцінюється в 40 балів (40 тестів). У випадку отримання менше 50 балів за результатами поточного та підсумкового контролю, здобувач вищої освіти обов'язково здійснює перескладання для ліквідації академічної заборгованості. Якщо здобувач вищої освіти набрав менше 35 балів, він не допускається до складання екзамену.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
	Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
Відмінно	A (90-100)	відмінно
Добре	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	добре
Задовільно	D (60-69)	задовільно
	E (50-59)	достатньо
Незадовільно	FX (35-49)	(незадовільно) з можливістю повторного складання
	F (1-34)	(незадовільно) з обов'язковим повторним курсом

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота								Підсумковий тест (іспит)	Сума
Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2						
T 1	T 2	T 3	T 1	T 2	T 3	T 4	T 5		
4	4	12	10	10	6	8	6	40	100

7. Рекомендована література

Основна

1. Вознюк Г. Л. Українська мова (за професійним спрямуванням). Львів: Львівська політехніка, 2020. 345 с.
2. Гапонова Т. М., Назар Р. М. Українська мова за професійним спрямуванням для студентів економічних спеціальностей: навч. посіб. Макіївка: Дон НАБА, 2011. 290 с.
3. Грималовський І.С., Криштанович О.В., Попович Н.М., Філіпчук М.В. Українська мова за професійним спрямуванням: практикум для студентів економічних спеціальностей: Чернівці: Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2019. 160 с.
4. Гриценко Т. Б. Українська мова за професійним спрямуванням. Вид-во «Центр навчальної дисципліни», 2019. 624 с.
5. Дубічінський В., Васенко Л., Кринець О. Фахова українська мова. Вид-во «Центр навчальної дисципліни», 2019. 272 с.
6. Культура фахового мовлення: навчальний посібник / Укл.: Н. Д. Бабич, К. Ф. Герман, А. А. Ковтун, К. М. Лук'янюк, Н. І. Рутьова, М. С. Скаб, М. В. Скаб; за заг. ред. Н. Д. Бабич. 4-є вид., уточн. й доповн. Чернівці: Книги–ХХІ, 2014. 556 с.
7. Мацюк З., Станкевич Н. Українська мова професійного спілкування. К.: Каравела, 2005. 352 с.
8. Мозговий В. І. Українська мова у професійному спілкуванні. Модульний курс: навч. посіб. К.: Центр навчальної літератури, 2006. 592 с.
9. Попович Н. М. Українська мова за професійним спрямуванням: тести. Чернівці: ЧНУ. Ч. 1, 2014. 84 с.
- 10.Свердан Т. Українська мова з професійним спрямуванням (завдання і вправи для студентів економічного факультету). Чернівці: Рута, 2004. 79 с.
- 11.Тележкіна О. О., Лисенко Н. О., Берестова А. А. та ін. Фахова мова економіста: навчальний посібник. Х.: Тім Пабліш Груп, 2016. 284 с.
- 12.Український правопис / Національна академія наук України. Київ, 2019. 391 с.
- 13.Українська мова за професійним спрямуванням: навчальний посібник для студентів закладів вищої освіти / уклад. О. В. Бабакова, З. О. Митяй, О. Е. Хомчак. Мелітополь, 2018. 151 с.
- 14.Філіпчук М. В., Попович Н. М., Онуфрійчук Г. І. Українська мова за професійним спрямуванням: навч. посібник/ Чернівці: Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2021. –168с.
- 15.Шевчук С. В., Клименко І. В. Українська мова за професійним спрямуванням: підручник. К.: Алерта, 2019. 640 с.

Додаткова

1. Ботвина Н. В. Міжнародні культурні традиції: мова та етика ділової комунікації : навч. посіб. 2-е вид., доп. та переробл. К. : Артек 2002. 208 с.
2. Волощак М. Неправильно – правильно: довідник з українського слововживання: За матеріалами засобів масової інформації. 2-ге доп. вид. К. : Вид. центр «Просвіта», 2003. 160 с.
3. Дворецька Ю. Помилкаріум. Моя українська правильна та вишукана. Вид-

- во «Основа», 2019. 345 с.
4. Новий словник іншомовних слів: слова та словосполучення / укл. О. Сліпущко. – К.: Аноніт, 2007. – 848 с.
  5. Орфоепічний словник української мови : у 2-х т. Т. 1 / за ред. Ф. О. Нікітіна, В. М. Русанівського. К.: Довіра, 2001. 955 с. Т. 2 / за ред. М. М. Пещак, В. М. Русанівського. К.: Довіра, 2003. 917 с.
  6. Словник іншомовних слів / укл.: О. І. Скопенко, Т. В. Цимбалюк. К., 2006. 1200 с.
  7. Словник української мови / Ред. В. В. Жайворонок. К.: Просвіта, 2016. 1320 с.
  8. Українська термінологія і сучасність: зб. наук. праць / Відп. ред. В. І. Іващенко. К.: Інститут української мови НАНУ, 2013. Вип. ІХ. 232 с.
  9. Універсальний довідник з ділових паперів та ділової етики. К.: Довіра, 2003. 623 с.

Інформаційні ресурси

1. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2704-19#Text> (Закон України «Про забезпечення функціонування української мови як державної» (2019))
2. <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/750-18> (Про текст Конституції України в редакції 28 червня 1996 року, із змінами і доповненнями, внесеними законами України від 8 грудня 2004 року № 2222-IV, від 1 лютого 2011 року № 2952-VI, від 19 вересня 2013 року № 586-VII: Постанова Верховної Ради України від 22 лютого 2014 року)
4. <https://lcorp.ulif.org.ua/dictua/> («Словники України»)
5. <http://slovopedia.org.ua/> (Колекція українських словників)
6. <https://slovnyk.ua/> (Великий тлумачний словник сучасної української мови)
7. <http://litopys.org.ua/ukrmova/um.htm> (Українська мова : Енциклопедія)
8. <http://ulif.mon.gov.ua> (Український лінгвістичний портал)
9. <https://slovotvir.org.ua/> (Майданчик для пошуку, обговорення та відбору влучних відповідників до запозичених слів)
11. <http://www.ukrskor.info/> (Словник скорочень української мови)
12. <http://kulturamovu.univ.kiev.ua/> (Мовні поради, що допоможуть у щоденному офіційному та неофіційному спілкуванні)
13. <http://www.inmo.org.ua/news/%D1%83%-D1%8F.html> (Електронна версія офіційного видання Українського правопису 2019)

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Економічний факультет
Кафедра економіко-математичного моделювання

СИЛАБУС
навчальної дисципліни

Інформатика
Обов'язкова

Освітньо-професійна програма: «Економіка: економічна кібернетика», «Економіка: аналітична економіка», «Економіка: управління персоналом та економіка праці», «Облік і оподаткування», «Фінанси, банківська справа та страхування», «Менеджмент організацій і адміністрування», «Маркетинг», «Маркетинг ресторанного, готельного та туристичного бізнесу», «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність», «Економіка та організація бізнесу», «Міжнародні економічні відносини»

Спеціальність: 051 Економіка, 071 Облік і оподаткування, 072 Фінанси, банківська справа та страхування, 073 Менеджмент, 075 Маркетинг, 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність, 292 Міжнародні економічні відносини

Галузь знань: 05 «Соціальні та поведінкові науки»,
07 «Управління та адміністрування», 29 «Міжнародні відносини»

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Факультет, на якому здійснюється підготовка фахівців: Економічний факультет

Мова навчання: Українська

Розробники: А.В. Верстюк, к.е.н. доцент

Профайл викладача (-ів) <https://emm.cv.ua/teachers/verstyak-andrij-vasilovich/>
Контактний тел. +380372526847

E-mail: a.verstyak@chnu.edu.ua

Сторінка курсу в Moodle

<https://classroom.google.com/c/MTgwODQ4NTM5OTA1>

Консультації

Очні консультації – 4 год.
Вт, 11:10

1. Анотація дисципліни (призначення навчальної дисципліни).

Призначення початкової дисципліни полягає у ознайомленні студентів з такими поняттями як система, інформація, модель, алгоритм, їх роллю у формуванні сучасної інформаційної картини світу, розкритті загальних закономірностей інформаційних процесів в економіці, ознайомленні студентів з принципами формалізації суджень, структурування інформації, вмінні будувати інформаційні моделі об'єктів і систем, які вивчаються, розвитку синтетичного і аналітичного мислення, формування навичок пошуку опрацювання, зберігання, передавання інформації за допомогою сучасних комп'ютерних технологій для розв'язування навчальних задач і для майбутньої професійної діяльності.

2. Мета навчальної дисципліни:

Формування теоретичної бази знань з основ інформатики, умінь і навичок ефективного використання сучасних комп'ютерно-інформаційних технологій у своїй діяльності, що має забезпечити формування у студентів основ інформаційної культури та інформатично-комунікативної компетентності.

3. Пререквізити.

Теоретико-методологічною базою для вивчення дисципліни є економічна теорія, макроекономіка, мікроекономіка, фінанси, менеджмент.

4. Результати навчання

Результати навчання зазначені у вигляді переліку загальних та фахових компетентностей визначених відповідною освітньо-професійною програмою:

Загальні та фахові компетентності

ЗК 7. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК11. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК12. Навички міжособистісної взаємодії.

СК7. Здатність застосовувати комп'ютерні технології та програмне забезпечення з обробки даних для вирішення економічних завдань, аналізу інформації та підготовки аналітичних звітів.

СК 3. Здатність збирати, аналізувати та обробляти статистичні дані, науково-аналітичні матеріали, які необхідні для розв'язання комплексних економічних проблем, робити на їх основі обґрунтовані висновки.

Результати навчання:

Вміти аналізувати процеси державного та ринкового регулювання соціально-економічних і трудових відносин.

Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання соціально-економічних даних, збирати та аналізувати необхідну інформацію, розраховувати економічні та соціальні показники.

Визначати та планувати можливості особистого професійного розвитку.

Демонструвати базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні.

Виконувати міждисциплінарний аналіз соціально-економічних явищ і проблем в одній або декількох професійних сферах з врахуванням ризиків та можливих соціально-економічних наслідків.

Використовувати інформаційні та комунікаційні технології для

Тема 2. Операційні системи	12	2		2		7						
Тема 3. Технологія обробки текстової інформації засобами Microsoft Word	16	2		4		10						
Тема 4. Економічні та фінансові розрахунки в Microsoft Excel	21	2		7		12						
Разом за змістовим модулем 1	60	7		15		37						
Змістовий модуль 2. Мережеві технології, управління базами даних та програмування офісних додатків мовою VBA												
Тема 5. Синтаксис мови VBA	20	1		4		8						
Тема 6. Візуальне програмування у VBA	21	3		4		7						
Тема 7. Мережеві технології в економіці та бізнесі	21	2		4		10						
Тема 8. Безпека економічної інформації	28	2		3		13						
Разом за змістовим модулем 2	90	8		15		38						
Усього годин	120	15		30		75						

6. Система контролю та оцінювання

Види та форми контролю

Формами поточного контролю є усна чи письмова (лабораторні роботи, тестування, контрольні роботи, презентації) відповідь студента та ін.

Формами підсумкового контролю є екзамен.

Засоби оцінювання

Засобами оцінювання та демонстрування результатів навчання є:

- контрольні роботи;
- тестові завдання;
- проекти;
- реферати;
- есе;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- лабораторні роботи
- студентські презентації та виступи на наукових заходах;
- інші види індивідуальних та групових завдань.

Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

Політика щодо дедлайнів та перескладання: Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-10 балів). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності: Усі письмові роботи

перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів).

Політика щодо відвідування: Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Критеріями оцінювання є:

при усних відповідях: повнота розкриття питання; логіка викладання матеріалу; використання основної та додаткової літератури; аналітичні міркування, уміння робити порівняння, висновки; уміння аналізувати теоретичні проблеми з урахуванням світової і вітчизняної практики;

при виконанні письмових завдань: повнота розкриття питання, аргументованість і логіка викладення матеріалу, використання літературних джерел, законодавчих актів, прикладів та фактичного матеріалу тощо; цілісність, системність, логічність, уміння формулювати висновки; акуратність оформлення письмової роботи.

Максимальна оцінка знань студента під час навчальних занять за кожну тему (опитування, тестування, лабораторні роботи), виконанні завдань для самостійної роботи, підготовці есе – 5 балів.

Проведення підсумкового контролю здійснюється у формі екзамену в обсязі навчального матеріалу, визначеного навчальною програмою дисципліни і в терміни, передбачені графіком навчального процесу. Загальна підсумкова оцінка з дисципліни (максимум 100 балів) визначається як сума балів поточного і модульного контролю та результатів екзамену (як можливість отримання додаткових балів, якщо набрані протягом семестру бали не влаштовують студентів). У випадку отримання менше 50 балів за результатами загального підсумкового контролю, студент обов'язково здійснює перескладання для ліквідації академічної заборгованості.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
	Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
Відмінно	A (90-100)	відмінно
Добре	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	добре
Задовільно	D (60-69)	задовільно
	E (50-59)	достатньо
Незадовільно	FX (35-49)	(незадовільно) з можливістю повторного складання
	F (1-34)	(незадовільно) з обов'язковим повторним курсом

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота								Іспит	Сума
Змістовий модуль №1				Змістовий модуль №2					
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8		
5	5	5	5	5	5	5	5	40	100

5. Рекомендована література -основна

1. Економічна інформатика : лабораторний практикум / В.С. Григорків, Р.Р. Білоскурський, О.Ю. Вінничук, А.В. Верстяк, М.В. Григорків, І.С. Вінничук. – Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2020. – 228 с.
2. Економічна інформатика та комп'ютерна техніка: Підручник. Видання 2-ге, переробл. та доповнене / В.С. Григорків, Л.Л. Маханець, Р.Р. Білоскурський, О.Ю. Вінничук, А.В. Верстяк, І.С. Вінничук. Чернівці: ДрукАрт, 2014. 392 с.
3. В.С. Григорків, Р.Р. Білоскурський, О.Ю. Вінничук, А.В. Верстяк, І.С. Вінничук.- Економічна інформатика: лабораторний практикум.- Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2011.- 232 с.
4. Григорків В.С., Маханець Л.Л., Білоскурський Р.Р., Якутова О.Ю., Верстяк А.В., Вінничук І.С. Економічна інформатика та комп'ютерна техніка: навчальний підручник.– Чернівці: Золоті литаври, 2009.– 419 с.
5. Григорків В.С., Маханець Л.Л., Білоскурський Р.Р., Якутова О.Ю., Верстяк А.В. Економічна інформатика: Навчальний посібник.- Чернівці: Книги-XXI, 2007.- 460 с.
6. Дибкова Л.М. Інформатика і комп'ютерна техніка: Навчальний посібник. Видання 2-ге, перероблене, доповнене.– К.: Академвидав, 2016. – 416 с.
7. Єжова Л.Ф. Алгоритмізація і програмування процедур обробки інформації: Навч.-метод. посібник для самост. вивч. дисц. – К.: КНЕУ, 2000. – 152 с.
8. Информатика: Учебник / Под ред. Н.В. Макаровой. – 3-е изд., перераб. – М.: Финансы и статистика, 2001. – 768 с.
9. Лесничая И.Г., Миссинг И.В., Романова Ю.Д., Шестакова В.И. Информатика и информационные технологии: Учебное пособие. – 2-е изд. – М.: Эксмо, 2006. – 544 с.
10. Основи алгоритмізації і програмування: середовище VBA: Навчальний посібник / За заг. ред. Р.Б. Чаповської. Чернівці: Книги-XXI, 2016. – 430 с.
11. Савицкий Н.И. Экономическая информатика: Учеб. пособие. – М.: Экономист, 2004. – 429 с.
12. Ситник В.Ф., Писаревська Т.А., Єрьоміна Н.В., Краєва О.С. Основи інформаційних систем: Навч. посібник. – К.: КНЕУ, 1997. – 252 с.
13. Тоненбаум Э. Архитектура компьютера. – СПб.: Питер, 2007. – 844 с.
14. Фридланд А.Я. Основные ресурсы информатики: Учеб. пособие. – Тула: Изд-во Тул. гос. пед. ун-та им. Л.Н. Толстого, 2014. – 257 с.
15. Беспалов В.М. Информатика для економістів: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів економічних спеціальностей. – К.: ЦУЛ, 2013. – 788 с.

6. Інформаційні ресурси

1. <http://uk.wikipedia.org>
2. <http://ukrstat.gov.ua/>
3. <http://data.worldbank.org/>
4. Наукова бібліотека Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича // www.library.chnu.edu.ua.
5. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського // www.nbuv.gov.ua.

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Економічний факультет
Кафедра маркетингу, інновацій та регіонального розвитку

СИЛАБУС
навчальної дисципліни

Технології та новації
Обов'язкова

Освітньо-професійна програма: «Маркетинг»
Спеціальність: 075 Маркетинг
Галузь знань: 07 «Управління та адміністрування»
Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)
Факультет, на якому здійснюється підготовка фахівців: Економічний факультет
Мова навчання: Українська
Розробники: О.В. Кифяк, д.е.н., доцент

Профайл викладача (-ів) <http://mmix.cv.ua/staff/kyfyak-oleksandr-vasylovych>
Контактний тел. +380502994399

E-mail: o.kyfyak@chnu.edu.ua

Сторінка курсу в Moodle <https://moodle.chnu.edu.ua/course/view.php?id=3235>

Консультації
Офлайн консультація: п'ятниця 12.00-13.00
Онлайн консультація: понеділок 16.00-17.00
Додаткові консультації: за попередньою домовленістю

1. Анотація дисципліни (призначення навчальної дисципліни). Рівень технологій підприємства здійснює вирішальний вплив на його економічні показники, адже технологія виробництва впливає на економічну стабільність підприємства, на міцність його позицій на ринку, якість продукції тощо. Таким чином, від керівників та спеціалістів вимагається знання існуючих та перспективних технологій, повсякденна увага до проблем розвитку та впровадження нових технологічних рішень. У практичній діяльності економіста технології виступають головним об'єктом для інвестицій. Саме за рахунок прибутку, отриманого від своєчасно і розумно вкладених у технологію коштів, забезпечується реалізація цілей та завдань господарської діяльності.

Для того, щоб управляти виробництвом, аналізувати його господарську діяльність, визначати економічну ефективність науково-технічних розробок і їхнього практичного освоєння, вирішувати завдання кількісного і якісного розвитку матеріально-технічної бази виробництва за рахунок реалізації останніх досягнень науки і техніки, необхідно мати конкретне уявлення про саме виробництво, його структуру, передові технологічні процеси. Без знання конкретних технологій, технологічних можливостей того або іншого процесу, видів виробленої продукції фахівець не може забезпечувати якісне виконання поставлених перед ним завдань.

2. Мета навчальної дисципліни: метою дисципліни «Технології та новації» є формування знань про специфіку конкретних технологій та основні новації у різних галузях господарства та перспективних напрямків їх розвитку і навичок з аналізу актуальних технологічних процесів господарського комплексу.

3. Пререквізити. Для досягнення поставленої мети студент повинен мати базові знання з основ економіки, математики, фізики, хімії, знати матеріали таких навчальних курсів, як «Економічна теорія». В процесі навчання студенти вивчають спеціалізовану літературу, джерела, що сприяють поглибленому розумінню принципів та засад організації виробничого процесу, досліджуються технологічні процеси та інноваційні рішення, які мають місце в практиці господарювання сучасних підприємств.

4. Результати навчання.

Відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів за спеціальністю 075 Маркетинг вивчення дисципліни сприяє формуванню компетентностей та програмних результатів навчання:

<i>Загальні компетентності</i>	ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК7. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
<i>Спеціальні (фахові) компетентності</i>	СК9. Здатність використовувати інструментарій маркетингу в інноваційній діяльності. СК12. Здатність обґрунтовувати, презентувати і впроваджувати результати досліджень у сфері маркетингу.

Програмні результати навчання за ОП «Маркетинг»:

P8. Застосовувати інноваційні підходи щодо провадження маркетингової діяльності ринкового суб'єкта, гнучко адаптуватися до змін маркетингового середовища.

P12. Виявляти навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, бути критичним і самокритичним.

P16. Відповідати вимогам, які висуваються до сучасного маркетолога, підвищувати рівень особистої професійної підготовки.

5. Опис навчальної дисципліни

5.1. Загальна інформація

Назва навчальної дисципліни <u>Технології та новації</u>											
Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість		Кількість годин					Вид підсумкового контролю	
			кредитів	годин	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота		індивідуальні завдання
Денна	1	1	5	150	30	30			90		Іспит
Заочна	1	1	5	150	8	8			134		Іспит

5.2. Дидактична карта навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма						заочна форма						
	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 1. Технологічний розвиток суспільства та його особливості на сучасному етапі												
Тема 1. Технологічний розвиток економіки: складові, закономірності та пріоритетні напрямки	10	2	2			6		1	1				8
Тема 2. Сировина, матеріали та енергія у технологічних процесах	12	2	2			8		1	1				8
Тема 3. Технології первинної переробки сировини	16	4	4			8		1	1				20
Тема 4.	12	2	2			8		-	-				8

Технологічні системи та їх оптимізація												
Тема 5. Традиційні та прогресивні види технологій	18	4	4			10		1	1			20
Разом за ЗМ1	68	14	14			40		4	4			64
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 2. ГАЛУЗЕВІ ОСОБЛИВОСТІ ТЕХНОЛОГІЧНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ											
Тема 1. Технології та новації у промисловості	18	4	4			10		1	1			20
Тема 2. Технології агропромислового комплексу	18	4	4			10		1	1			20
Тема 3. Цифрові технології: сфери застосування та перспективи	12	2	2			8		-	-			8
Тема 4. Мобільні технології: стан та перспективи розвитку	18	4	4			10		1	1			14
Тема 5. Новітні технології та екологічна безпека держави	16	2	2			12		1	1			8
Разом за ЗМ 2	82	16	16			50		4	4			70
Усього годин	150	30	30			90	150	8	8			134

Компетенції та результати за темами

Назви змістових модулів і тем	Компетенції	Результати
Тема 1. Технологічний розвиток економіки: складові, закономірності та пріоритетні напрямки	ЗК3, ЗК4	Р12
Тема 2. Сировина, матеріали та енергія у технологічних процесах	ЗК3, ЗК4 СК12	Р12
Тема 3. Технології первинної переробки сировини	ЗК3, ЗК4 СК12	Р12
Тема 4. Технологічні системи та їх оптимізація	ЗК3, ЗК4 СК12	Р12
Тема 5. Традиційні та прогресивні види технологій	ЗК3, ЗК4 СК12, СК12	Р12
Тема 6. Технології та новації у промисловості	ЗК3, ЗК4, ЗК7 СК9, СК12	Р8, Р16
Тема 7. Технології агропромислового комплексу	ЗК3, ЗК4, ЗК7 СК9, СК12	Р8, Р16
Тема 8. Цифрові технології: сфери застосування та перспективи	ЗК3, ЗК4, ЗК7 СК9, СК12	Р8, Р16
Тема 9. Мобільні технології: стан та перспективи розвитку	ЗК3, ЗК4, ЗК7 СК9, СК12	Р8, Р16

Назви змістових модулів і тем	Компетенції	Результати
Тема 10. Новітні технології та екологічна безпека держави	ЗК3, ЗК4, СК12	Р8, Р16

5.3. Зміст завдань для самостійної роботи

Завдання для самостійної роботи з курсу «технології та новації»

1. Здійсніть аналіз передових та новітніх технологій у промисловості машинобудування.
2. Здійсніть аналіз передових та новітніх технологій у промисловості будівельних матеріалів.
3. Здійсніть аналіз передових та новітніх технологій в агропромисловому комплексі.
4. Здійсніть аналіз передових та новітніх технологій у промисловості машинобудування.
5. Здійсніть аналіз передових та новітніх технологій у промисловості сучасної хімії.
6. Здійсніть аналіз передових та новітніх технологій у сфері послуг.
7. Здійсніть аналіз передових та новітніх технологій у легкій промисловості.
8. Здійсніть аналіз передових та новітніх технологій у сфері застосування цифрових даних.
9. Здійсніть аналіз передових та новітніх технологій у сфері використання мобільних пристроїв.
10. Здійсніть аналіз передових та новітніх технологій у промисловості наноматеріалів.

Питання для самоконтролю

1. Розкрийте особливості технологічного розвитку суспільства на різних історичних етапах.
2. Поясніть, що таке технологічний устрій, дайте характеристику існуючих технологічних устроїв.
3. Поясніть, в чому полягає суть екотехнологій як стратегічної екологічної ініціативи.
4. Визначте роль знань та технологій у соціально-економічному розвитку суспільства.
5. Поясніть суть та значення сучасних маловідходних та безвідходних технологій.
6. Розкрийте суть технології. Визначте особливості технологічних систем у господарському комплексі.
7. Промислові способи підготовки сировини до переробки.
8. Перерахуйте види технологічних процесів, поясніть їх зміст.
9. Поясніть, що являють собою процеси збагачення первинної сировини.
10. Розкрийте проблему якості сировини, поясніть причини її втрат та можливості ефективного використання.
11. Охарактеризуйте сучасні (наукомісткі) технологічні процеси.
12. Поясніть різницю між виробничим та технологічним процесами.

13. Охарактеризуйте екологічно-небезпечні технології та проблему кризи навколишнього середовища.
14. Охарактеризуйте життєвий цикл та види технологій.
15. Охарактеризуйте технологічні процеси чорної та кольорової металургії.
16. Охарактеризуйте сучасні технології складального виробництва.
17. Розкрийте особливості виробництва продукції будівельної галузі.
18. Визначте перспективи технологічних рішень на основі мобільних пристроїв.
19. Розкрийте типи виробництва та опишіть їх ознаки.
20. Охарактеризуйте новітні та прогресивні технології, наведіть приклади.
21. Поясніть роль агропромислового комплексу та розкрийте його структуру.
22. Охарактеризуйте сучасні та перспективні технології АПК.
23. Визначте пріоритетні напрямки технологічного розвитку економіки.
24. Визначте базові поняття та охарактеризуйте стандарти сфери мобільних технологій.
25. Наведіть розгорнуту класифікацію сировини.
26. Охарактеризуйте інноваційні технології хімічної промисловості.
27. Охарактеризуйте види та джерела енергії.
28. Розкрийте технологію виробництва електричної енергії.
29. Розкрийте суть та основні поняття сфери цифрових технологій.
30. Визначте основні напрями цифрового розвитку економіки.
31. Дайте характеристику корисним копалинам та опишіть основні технологічні процеси їх добування.
32. Поясніть, що являє собою інтернет речей та визначте особливості його функціонування.
33. Поясніть, що таке нанотехнології, розкрийте суть та напрямки використання.
34. Охарактеризуйте воду та повітря як допоміжні технологічні елементи.
35. Поясніть, як використовуються мобільні технології у виробничих процесах різних галузей.
36. Поясніть роль та перспективи сучасних мобільних технологій для фізичних осіб.
37. Поясніть необхідність раціонального використання сировини та визначте її інноваційні види.
38. Охарактеризуйте сучасні цифрові технології сфери послуг.
39. Дайте загальну характеристику хмарним технологіям.
40. Поясніть зв'язок між сучасними технологіями та кризою навколишнього природного середовища.
41. Визначте перспективи впровадження робототехніки та штучного інтелекту у процеси життєдіяльності людини, поясніть переваги та недоліки їх масового використання.

6. Методи навчання:

МН1 – словесні методи (лекція, дискусія, бесіда, консультація тощо).

МН2 – бізнес-кейси (індивідуальні або командні) .

МН3 – ділові гри;

МН5 – методи візуалізації результатів (презентації результатів виконаних завдань, ілюстрації, відеоматеріали тощо).

МН6 – робота з інформаційними ресурсами: з навчально-методичною, науковою, нормативною літературою та інтернет-ресурсами.

МН7 – самостійна робота над індивідуальним завданням.

МН9 – тренінги, коучі, майстер-класи від запрошених стейкхолдерів.

МН10 – реферативні та пошукові дослідження.

7. Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

7.1. Формами поточного контролю є:

Формами поточного контролю є:

МО1 – презентація самостійних робіт за індивідуальними завданнями.

МО2 – захист бізнес-кейсів, результатів досліджень.

МО3 – аналітичні звіти, реферати.

МО4 – презентації результатів виконання завдань.

МО5 – презентація творчих завдань

МО6 – командні результати ділових ігор.

МО9 – підсумковий контроль – іспит.

За семестр студент може отримати максимум 60 балів.

7.2. Критерії оцінювання знань студентів.

Контрольні заходи включають поточний та підсумковий контроль знань студента. Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять, самостійної роботи та має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи. Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання на завершальному етапі.

Підсумкова оцінка формується з балів, отриманих протягом семестру (максимальна кількість – 60), та балів, отриманих на підсумковому контролі – іспиті (максимальна кількість – 40).

Кількість балів за кожний навчальний елемент дисципліни виводиться з суми поточних видів контролю (за виступи та доповнення під час проведення практичних занять, розв'язок задача та ситуацій, тестові завдання, глосарій та ін.) з урахуванням обмеження по максимально можливій кількості балів. Кількість балів за модуль дорівнює сумі балів, отриманих за навчальні елементи даного модуля та за модульну контрольну роботу. Максимальна кількість балів складає: за 1 модуль – 30 балів, за 2 модуль – 30 балів, 3 модуль-контроль

Набрана сума балів дозволяє отримати таку оцінку за шкалою оцінювання КМСОНП:

За шкалою ECTS	За національною шкалою	Рейтингова оцінка з дисципліни
A	5 / відмінно	90-100
B	4 / добре	80-89
C	4 / добре	70-79
D	3 / задовільно	60-69
E	3 / задовільно	50-59
FX	2 / незадовільно	35-49
F	2 / незадовільно з обов'язковим повторним курсом	0-34

Студент, який не отримав позитивні оцінки за підсумками роботи над кожним модулем та набрав менше 35 балів, вважається неатестованим та не допускається до складання іспиту. Допущеним до складання іспиту студент може бути лише в разі відпрацювання всього матеріалу, передбаченого навчальним планом у повному обсязі або тієї частини навчального матеріалу, за яким він був не атестований.

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне оцінювання (аудиторна та самостійна робота)										Кількість балів (екзамен)	Сумарна к-ть балів
Змістовий модуль №1					Змістовий модуль №2						
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	40	100
6	5	6	7	6	5	6	7	6	6		

T1, T2 ... T9 – теми змістових модулів.

7. Список рекомендованої літератури

Базова література

1. Бажан Ю. М. Економічна теорія технологічних змін. К. : Заповіт, 1996. 240 с.
2. Бутковский В.А., Мерко А.И., Меншиков Е.М. Технологии зерноперерабатывающих производств. М.: Интеграф сервис, 1999. 472с.
3. Гвоздев А.В. Механизация переработки зерна на муку, крупы и растительное масло. Курс лекцій. Мелітополь, ТДАТА. 2002. 120 с.
4. Гвоздев О.В., Ялпачик Ф.Ю. та ін. Механізація переробної галузі агропромислового комплексу: Підручник. К.: Вища освіта, 2006. 479 с.
5. Гвоздев О.В., Ялпачик Ф.Ю., Олексієнко В.О. Машини та обладнання хлібопекарського виробництва: Підручник. К.: Вища освіта, 2010. 307 с.
6. Гулий І.С., Пушанко М.М., Орлов Л.О. Обладнання підприємств переробної і харчової промисловості. За ред. Гулого І.С. Вінниця; Нова книга. 2001. 576с.
7. Дацишин О.В., Гвоздев О.В., Ялпачик Ф.Ю., Рогач Ю.П. Механізація переробки і зберігання плодоовочевої продукції: Навч. Посібник. К.: Мета, 2003. 288 с.
8. Дацишин О.В., Гвоздев О.В., Ялпачик Ф.Ю., Рогач Ю.П. Механізація переробки і зберігання плодоовочевої продукції: Навч. Посібник. К.: Мета, 2003. 288 с.
9. Дацишин О.В., Ткачук А.І., Гвоздев О.В., Ялпачик Ф.Ю. та ін. Технологічне обладнання зернопереробних та олійних виробництв. Навчальний посібник. Вінниця: Нова Книга, 2008. 488 с.
10. Демский А.Б. Комплектные зерноперерабатывающие установки малой мощности. М.: ДеЛи принт, 2004. 264 с.
11. Дичковська О.В. Системи технологій промисловості : навч. посіб. К. : Знання, 2007. 270 с.
12. Збожна О. М. Основы технологий : учебн. пособ. 2001. 385 с.
13. Іноваційна Україна 2020: національна доповідь / за заг. ред. В.М. Гейця та ін.; НАН України. К., 2015. 336 с. URL: <http://www.ief.org/wpcontent/uploads/2015/07/Іноваційна-Україна-2020++.pdf>
14. Лисовенко О.Т., Руденко–Грицюк О.А., Литовченко І.М. Технологічне обладнання хлібопекарських і макаронних виробництв. К.: Наукова думка. 2000. 283 с.

15. Лобас М. Г., Россоха В. В., Соколов Д. О. Управління інноваційно-технологічним розвитком. К. : Національний науковий центр «Інститут аграрної економіки», 2016.
16. Остапчук М.В., Рибак А.І. Системи технологій (за видами діяльності) : навч. посібн. К. : ЦНЛ, 2003. 888 с.
17. Павленко І.І., Мажара В.А. Роботизовані технологічні комплекси: Навчальний посібник. Кіровоград: КНТУ, 2010. 392 с.
18. Паляничка Н.О. Визначення шляхів зниження енерговитрат процесу гомогенізації молока / Вісник Дніпропетровського державного аграрно-економічного університету. Дніпропетровськ. 2016. №1(39). С. 53–56.
19. Петриченко С.В. Спосіб інтенсифікації сушіння макаронних виробів . Праці Таврійського державного агротехнологічного університету. Мелітополь, 2017. Вип. 17, Т.1. С. 125–131.
20. Рыбкин В.А. Строительные материалы. К.: Вища школа, 1993.
21. Самойчук К.О., Скляр О.Г., Кюрчев С.В., Буденко С.Ф., Верхоланцева В.О., Паляничка Н.О., Тарасенко В.Г., Циб В.Г., Загорко Н.П., Кюрчева Л.М., Гапріндашвілі Н.А.. Обладнання складів для зберігання плодоовочевої та м'ясомолочної продукції. Навчальний посібник. Мелітополь: Видавничий будинок Мелітопольської міської друкарні, 2019. 185 с.
22. Сиротюк С.В. Механізація переробки та зберігання продукції рослинництва: Курс лекцій. 2-е вид. Львів: ЛДАУ, 2000 249с.
23. Системи технологій : методичні вказівки. [уклад. Г. І. Андрєєва]. Суми : УАБС, 2004. 36 с.
24. Системи технологій : учебн. пособ. Под ред. проф. П. Д. Дудка. Харків : Бурун Книга, 2003. 336с.
25. Технология важнейших отраслей промышленности : учебн. для эконом. спец. вузов / А. М. Гинберг, Б. А. Хохлов. К. : Вища школа, 1985. 496 с.
26. Тимофеев Ю.В., Захаров М.В., Мельніченко О.А., Хворост В.А. Технологічність виробів у машинобудуванні : навч. посіб. К. : ІСДО, 1995.
27. Управління інноваційно-технологічним розвитком агросфери: монографія / Лобас М. Г., Россоха В. В., Соколов Д. О.; за ред. М.Г. Лобаса. К.: ННЦ «ІАЕ», 2016. 416 с. URL: http://www.Lobas_Upravleniya_innovatsiyno_tekhnologichnym.pdf.
28. Ялпачик В.Ф. Загорко Н.П., Паляничка Н.О., Буденко С.Ф., Самойчук К.О., Кюрчев С.В., Верхоланцева В.О., Олексієнко В.О., Циб В.Г. Технологічне обладнання для переробки продукції рослинництва: Лабораторний практикум. Мелітополь: Видавничий будинок Мелітопольської міської друкарні, 2017. 277 с.
29. Ялпачик В.Ф., Олексієнко В.О., Ялпачик Ф.Ю., Самойчук К.О., Гвоздев О.В., Циб В.Г., Паляничка Н.О., Шевченко В.І., Борхаленко Ю.О., Буденко С.Ф. Машини, обладнання та їх використання при переробці сільськогосподарської продукції. Навчальний посібник. Мелітополь.: Видавничий будинок Мелітопольської міської друкарні, 2015. 196 с.

Додаткова література

1. Абдулин Ф.С. Добыча нефти и газа . М.: Высшая школа, 1983.
2. Безымянский В.И. Конверторные процессы производства стали. Под ред. В.И. Безымянского. К.; Донецк: 1984.
3. Богданов В.В. Удивительный мир резины. М.: 1989.
4. Братичак М. Технологія нафти та газу: навч. посібн. К. : ЦНЛ, 2000. 186 с.
5. Бурцев В. М. Технология машиностроения : в 2-х т. М. : МГТУ им. Н. Е. Баумана, 2001. 564 с.
6. Гавриш А. П., Ямпольский Л. С. Гибкие робототехнические системы : учебник. К. : Высшая школа, 1989. 185 с.
7. Деречин В.В., Дубовин Ф.Е., Павленко В.В. Отраслевые технологии (вопросы теории и практики). Вып. 1. Оптимизация технологических процессов. Одесса-Харьков, 2000. 198 с.
8. Деркс А.Й., Пономарев І.І. Скло та його застосування. К.: Техника, 1998.
9. Дикань В.Л., Калабухин Ю.Е., Мельник В.А. Технология машиностроения : учебное пособие для экономистов. Х. : ТОВ «Олант», 2005. 160 с.
10. Загорко Н.П., Петриченко С.В. Загальні технологічні процеси та обладнання для виробництва молочної продукції: електрон. навч. посібн. 2019 р. URL: <http://ophv.tsatu.edu.ua/category/zagalni-texnologichni-procesi-ta-obladnannya-dlya-virobnictva-molochno%D1%97-produkci%D1%97/>
11. Маталін А. А. Технологія машинобудування: посібн. для вузів. Л. : Машинобудування, 1995.
12. Нациевский Ю.Д. Справочник по строительным материалам и изделиям. К.: Вища школа, 1989.
13. Никифоров В. М. Технология металлов и других конструкционных материалов : учебник. СПб. : Политехника, 2000. 382 с.
14. Петриченко С.В., Олексієнко В.О., Ломейко О.П., Тарасенко В.Г. Експлуатація технологічного обладнання: електрон. навч. посібн. 2021 р. URL: http://elib.tsatu.edu.ua/dep/mtf/ophv_33/.
15. Руденко П.О. Системи технологій. Конспект лекцій. Чернігів, 2002. 155 с.
16. Самойчук К.О., Верхоланцева В.О., Лівик Н.В. Використання енергії Сонця в сучасному енергозабезпеченні України: електрон. навч. посібн. 2020 р. URL: http://elib.tsatu.edu.ua/dep/mtf/ophv_1/
17. Самойчук К.О., Лівик Н.В. Використання вторинних енергоресурсів та систем акумуляції енергії в промисловості України: електрон. навч. посібн. 2020 р. URL: http://elib.tsatu.edu.ua/dep/mtf/ophv_2/index.html

6. Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт Української асоціації маркетингу: <http://uam.in.ua>
2. Офіційний сайт European Society for Opinion and Market Research (ESOMAR): <http://www.esomar.org>
3. Офіційний сайт Верховної Ради України: www.rada.gov.ua
4. Державна служба статистики України: www.ukrstat.gov.ua
5. Міністерство фінансів України: www.minfin.gov.ua
6. Міністерство економічного розвитку і торгівлі України: www.me.gov.ua
7. Торгово-промислова палата України: www.ucci.org.ua
8. Сайти бізнес-новин: www.business.ua; www.business.vesti-ukr.com; www.business-vesti.com

journal.com.ua; www.ubr.ua; www.delo.ua.

9. Tech Insider – ресурс, що містить аналітичні матеріали, присвячені технологіям.
10. Futurism – ресурс новин та розповідей про майбутнє, історії про штучний інтелект, наукову фантастику, суспільство майбутнього й інноваційну медицину.

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Філологічний факультет
Кафедра філософії та культурології

СИЛАБУС
навчальної дисципліни

Філософія
Обов'язкова

Освітньо-професійна програма: «Маркетинг»
Спеціальність: 075 Маркетинг
Галузь знань: 07 «Управління і адміністрування»
Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)
Факультет, на якому здійснюється підготовка фахівців: Економічний факультет
Мова навчання: Українська
Розробники: І.Б. Починок, к.філос.н., доцент

Профайл викладача (-ів)

[http://www.philosophy.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/02personnel&data\[3614\]\[caf_pers_id\]=694&commands\[3614\]=item](http://www.philosophy.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/02personnel&data[3614][caf_pers_id]=694&commands[3614]=item)

Контактний тел. (099) 0155009

E-mail: i.pochynok@chnu.edu.ua

Сторінка курсу в Moodle <https://moodle.chnu.edu.ua/course/view.php?id=1829>

Консультації
онлайн: згідно з графіком
очні: за попередньою домовленістю

1. Анотація дисципліни

Формування світоглядно-теоретичних основ розуміння філософії як історично зумовленого, соціально-культурного феномена людської духовності; надання конструктивних і критичних навичок філософського тлумачення природи, усвідомлення суспільних функцій та смислу життя людини.

2. Мета навчальної дисципліни

Передбачається розв'язання таких завдань:

- розкрити специфіку проблемного поля філософії;
- показати специфіку понятійно-категоріального апарату філософії та причини існування в ній різних напрямів і течій;
- продемонструвати світоглядно-методологічну природу філософії та суспільну потребу в ній;
- розкрити функції філософії, їх прояв в різних контекстах, зокрема в сучасних умовах;
- проаналізувати особливості й тенденції розвитку сучасної світової філософії, особливо розв'язання нею актуальних проблем сучасності;
- сформувати у студентів навички самостійного і критичного мислення, навчити їх викладати у зрозумілий спосіб власні думки, здійснювати їх аргументацію.

3. Пререквізити

Для кращого засвоєння матеріалу з курсу «Філософія» здобувачу бажано освоїти такі дисципліни: «Логіка», «Етика», «Естетика», «Психологія».

4. Результати навчання

Відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів галузі знань 07 «Управління та адміністрування» за спеціальністю 075 «Маркетинг» (освітня програма «Маркетинг») вивчення дисципліни «Філософія» сприяє формуванню наступних компетентностей і програмних результатів навчання:

ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК12. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК14. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

СК1. Здатність логічно і послідовно відтворювати отримані знання предметної області маркетингу.

СК2. Здатність критично аналізувати й узагальнювати положення предметної області сучасного маркетингу.

Програмні результати навчання:

Р3. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань у сфері маркетингу.

Р10. Пояснювати інформацію, ідеї, проблеми та альтернативні варіанти прийняття управлінських рішень фахівцям і нефахівцям у сфері маркетингу,

представникам різних структурних підрозділів ринкового суб'єкта.

P12. Виявляти навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, бути критичним і самокритичним.

P15. Діяти соціально відповідально та громадсько свідомо на основі етичних принципів маркетингу, поваги до культурного різноманіття та цінностей громадянського суспільства з дотриманням прав і свобод особистості.

P18. Демонструвати відповідальність у ставленні до моральних, культурних, наукових цінностей і досягнень суспільства у професійній маркетинговій діяльності.

5. Опис навчальної дисципліни

5.1. Загальна інформація

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість			Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	змістових модулів	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	I	II	4	120	2	30	30	-	-	60	-	екзамен
Заочна	I	II	4	120	2	6	4	-	-	110	-	екзамен

5.2. Дидактична карта навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	денна форма					Заочна форма				
	усього	у тому числі				усього	у тому числі			
		л	п	інд	с/р		л	п	інд	с/р
1	2	3	4	5	6	8	9	10	11	12
Змістовий модуль 1. Свідомість, знання, інформація як предмет філософського аналізу										
Тема 1. Предмет філософії	19	6	6		7	18	2	2		14
Тема 2. Проблема свідомості	16	4	4		8	18	2	2		14
Тема 3. Епістемологія	17	4	4		9	16	2			14
Тема 4. В.Тема 4. Довіра до інформації із зовнішніх джерел	18	4	4		10	18				18
Разом за ЗМ 1	70	18	18		34	70	6			60
Змістовий модуль 2. Свобода волі, мораль, закон та їх філософське осмислення										
Тема 5. Свобода і відповідальність	16	4	4		8	18				18
Тема 6. Мораль, моральність, нормативність	17	4	4		9	16				16
Тема 7. Законність і справедливість	17	4	4		9	16				16
Разом за ЗМ 2	50	12	12		26	50				50
Усього годин	120	30	30		60	120	6	4		110

5.3. Зміст завдань для самостійної роботи

№ п/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна ф.н.	заочна ф.н.

1	Загальні передумови формування філософії	7	14
2	Проблема матеріалістичного та ідеалістичного розуміння свідомості	8	14
3	Співвідношення емпіричного та раціонального у структурі пізнавального процесу	9	14
4	Формування критичного способу мислення людини	10	18
5	Поняття «свободи від» та «свободи для»	8	18
6	Концепції етичного релятивізму	9	16
7	Порівняльна характеристика юридичного позитивізму та юснатуралізму	9	16

Тематика ІНДЗ

№	Назва теми
1	Філософія: наука чи мистецтво?
2	Співвідношення психіки та свідомості
3	Порівняльний аналіз класичної, конвенціоналістської, когерентної та прагматистської концепцій істини
4	Вчення Ф.Бекона про «примари» людського розуму
5	Свобода і відповідальність у філософії екзистенціалізму
6	Поняття деонтологічної поведінки. Категоричний імператив І. Канта
7	Філософське осмислення ідеї справедливості

6. Методи навчання, форми та методи оцінювання

Методи навчання:

- вербальні методи (лекція, дискусія, бесіда, пояснення, консультація тощо);
- наочні методи (презентації результатів виконаних завдань, ілюстрації, відеоматеріали тощо);
- робота з інформаційними ресурсами: з навчально-методичною, науковою, законодавчо-нормативною літературою та інтернет-ресурсами;
- самостійна робота над індивідуальним завданням або за програмою навчальної дисципліни;

Форми та методи оцінювання:

Засобами оцінювання та демонстрування результатів навчання можуть бути:

- усна відповідь;
- модульні контрольні роботи;
- стандартизовані тести;
- реферати;
- опрацювання першоджерел (філософських статей і витягів із філософської літератури);
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень.
- інші види індивідуальних та групових завдань.

Формою підсумкового контролю є комплексний іспит, який передбачає змішану форму – усна доповідь і тести в електронному режимі.

Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

3 бали – вичерпна відповідь на питання семінарського заняття. Студент виявив всебічне, систематичне й глибоке знання матеріалу, глибоко засвоїв основну й додаткову літературу з теми, рекомендовану планом. Доповідає активно й упевнено, не прив'язаний до конспекту. Відповідь вирізняється

багатством і точністю використаних термінів. Матеріал викладається послідовно й логічно. У розумінні та викладі навчального матеріалу студент виявляє науковий підхід і творчі здібності. Після завершення доповіді відповідає на більшість питань викладача та товаришів. (При цьому викладач має право поставити до трьох коротких питань за темою семінарського заняття загалом, а не лише з питання, яке висвітлював студент).

2,5 бали – студент виявляє досить повні знання матеріалу, не припускається у відповіді суттєвих неточностей, засвоїв основну літературу, рекомендовану планом. Дає відповіді на питання викладача та одногрупників. Доволі часто звертається до конспекту.

2 бали – студент виявляє знання матеріалу в обсязі, достатньому для подальшого навчання і роботи за спеціальністю. Доповідач сильно прикутий до конспекту, припускається помилок. Матеріал не повно розкриває проблему. Відповідає на поставлені запитання з помилками, однак спроможний зі сторонньою допомогою виправити їх.

1,5 бали – студент відповідає, читаючи з ксерокопії, без допомоги якої у матеріалі орієнтується слабо, допускає принципові помилки. Відповідає на поставлені запитання тільки зі сторонньою допомогою. Матеріал не розкриває проблему.

1 бал – студент читає з ксерокопії чи конспекту, матеріал розкриває проблему поверхово чи фрагментарно. На запитання викладача та студентів відповісти не може.

0 балів – відповіді немає або вона абсолютно не розкриває сутності питання.

Крім усної відповіді передбачено загальні принципи розподілу балів за інші види роботи:

1-2 бали – усна відповідь на конкретне запитання на лекційному чи семінарському занятті в ході фронтального опитування;

1-2 бали – змістовне доповнення (мінімально – 2 хвилини);

5 балів – тест до кожної з тем (10 питань);

1-2 бали – формулювання змістовних запитань до доповідача;

1-5 балів – підготовка презентації з глибоким смисловим навантаженням до теми лекційного чи семінарського заняття (за погодженням із викладачем);

1-5 балів – підготовка тез до наукової конференції (вимоги: повинні мати науковий характер, написані на основі наукових статей, монографій, не тільки підручників; максимальна оцінка залежить від складності теми);

Перелічені види роботи можуть виконуватися не тільки на семінарському занятті. Максимальна кількість балів, яку можливо отримати за один змістовий модуль – 30.

Визначення балів за знання та вміння студентів

Іспит проводиться у тестовій формі. Максимальна кількість балів – 40. Для студентів денної форми навчання результат іспитового тестування додається до суми балів, набраних ними протягом семестру. У спірних ситуаціях (коли студенту не вистачило 1-2 балів до кращої оцінки) студенту надається можливість усної відповіді за білетом додатково для підвищення

балів (максимально ще + 5).

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	Пояснення за розширеною шкалою
Відмінно	A (90-100)	відмінно
Добре	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	добре
Задовільно	D (60-69)	задовільно
	E (50-59)	достатньо
Незадовільно	Fx (35-49)	незадовільно з можливістю повторного складання
	F (1-34)	незадовільно з обов'язковим повторним курсом

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне оцінювання (аудиторна та самостійна робота)					Кількість балів (екзамен)				Сумарна к-ть балів	
Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2				40	100
T1	T2	T3	T4	Мод. к/р	T6	T7	T8	Мод. к/р		
6	5	5	5	9	7	7	7	9		

7. Рекомендована література

Базова (основна)

1. Андрущенко В. Філософія. Природа, проблематика, класичні розділи: навч. посіб. / В. Андрущенко, Г. Волинка, Н. Мозгова та ін.; [за ред. Г. Волинки]. – К.: Каравела, 2016. – 368 с.
2. Губар О.М. Філософія: інтерактивний курс лекцій: Навч. посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2007 – 416 с.
3. Лоу С. Философские истории / Стивен Лоу; [пер. с англ. А.Л. Никифорова]. – М.: ХРАНИТЕЛЬ, 2007. – 280 с.
4. Нагель Т. Что все это значит? Очень краткое введение в философию / [пер. с англ. А. Толстова]. – М.: Идея-Пресс, 2001. – 84 с.
5. Причепій Є. Філософія: підручник / Є. Причепій, А. Черній, Л. Чекаль. – К.: Академвидав, 2005; 2009. – 592 с.
6. Філософія: мислителі, ідеї, концепції: підручник / В.Г. Кремень, В.В. Ільїн. – К.: Книга, 2005. – 528 с.

Допоміжна

1. Берлін І. Чотири есе про свободу / І. Берлін ; пер. з англ. О. Коваленко. — К. 1994.
2. Краевский В. Три ступени познания и спор реализма с анти-реализмом / В.Краевский// Философия науки. Вып. 1. Проблемы рациональности – М.:

ИФ РАН, 1995

3. Мамардашвили М. Как я понимаю философию / М. Мамардашвили; [сост. и предисл. Ю. П. Сенокосова]. - М.: Прогресс, 1990. - 368 с.
4. Почепцов Г. Від покемонів до гібридних війн: нові комунікативні технології ХХІ століття: монографія / Г. Почепцов. - Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2017 г. - 260 с.
5. Рассел Бертран Философия для непосвященных [Электронный ресурс]. - Режим доступа: <https://batenka.ru/explore/lectures/bertrand-russell/>
6. Свендсен Ларс Філософія свободи: Львів: АНЕТТИАНТОНЕНКО, К.: Ніка-Центр, 2016. - 336с.
7. Соболева М.Е. «Знание» и «мнение»: Платон против Геттиера [Электронный ресурс] / М.Е. Соболева [пер. Е. Воробьева] // Вопросы философии. - 2016. - № 2. - Режим доступа: [http://vphil.ru/index.php?option=com_content&task](http://vphil.ru/index.php?option=com_content&task=view&id=1350&Itemid=5)
1. =view&id=1350&Itemid=5

8. Інформаційні ресурси

<http://lib.onu.edu.ua/> Бібліотека ОНУ ім. І.І.Мечникова.

<http://www.ognb.odessa.ua/> Бібліотека ім. М.Горького.

<http://www.nbu.gov.ua/> Бібліотека ім. В.Вернадського.

<http://lib-gw.univ.kiev.ua/> Бібліотека ім. Максимовича Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

<http://www.filosof.com.ua/> Інститут філософії НАН України імені Григорія Сковороди.

<http://www.philsci.univ.kiev.ua/biblio/dict.html> Найвидатніші філософи світу та України.

<http://www.philsci.univ.kiev.ua/biblio/index.htm> Електронна бібліотека кафедри філософії та методології науки філософського факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

<http://www.philsci.univ.kiev.ua/biblio/lit-bac.html> Філософія (для бакалаврів природничих спеціальностей).

<http://www.philsci.univ.kiev.ua/biblio/lit-asp.html> Література для підготовки до кандидатського іспиту аспірантів та пошукувачів природничих спеціальностей.

<http://plato.stanford.edu/> Філософська енциклопедія Стенфордського університету. (Англійською мовою).

<http://zakon.rada.gov.ua> Сайт Верховної Ради України, база законів і нормативних актів

№11, с.39-46.

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Кафедра іноземних мов для гуманітарних факультетів

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

Іноземна мова за професійним спрямуванням (англійська)

Foreign Language for Specific Purposes (English)

Обов'язкова

Освітньо-професійна програма: «Економіка: Економічна кібернетика»; «Управління персоналом та економіка праці»; «Облік і оподаткування»; «Фінанси, банківська справа та страхування»; «Менеджмент організацій і адміністрування»; «Маркетинг»; «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність».

Спеціальність: 051 «Економіка»; 071 «Облік і оподаткування»; 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»; 073 «Менеджмент»; 075 «Маркетинг»; 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність».

Галузь знань: 05 «Соціальні та поведінкові науки»; 07 «Управління та адміністрування»;

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Факультет, на якому здійснюється підготовка фахівців: Економічний факультет

Мова навчання: Англійська

Розробники: А.А. Матійчак, доцент

Профайл викладача: http://www.liberal1.chnu.edu.ua/?page_id=6

Контактний тел. +380372) 584886

E-mail: a.matiychak@chnu.edu.ua

Сторінка курсу в Moodle <https://moodle.chnu.edu.ua/course/view.php?id=298>

Консультації Онлайн-консультації: (за домовленістю)

Очні консультації: четвер 14.30 до 15.30

1. Анотація дисципліни (призначення навчальної дисципліни). «Іноземна мова за професійним спрямуванням (англійська)» є однією із обов'язкових навчальних дисциплін й укладена із урахуванням вимог організації навчального процесу та входить у зміст навчального плану з підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. Навчальна дисципліна викладається на базі фундаментальних і професійно-орієнтованих дисциплін, що забезпечують глибоку інтеграцію наукових і професійно-орієнтованих знань. Дисципліна викладається з урахуванням міжнародних рекомендацій до знання мови, водночас із особливостями фаху й контекстного

підходу до викладання англійської мови.

2. Мета навчальної дисципліни:

Метою викладання навчальної дисципліни є вивчення мови на побутовому, культурологічному та професійному рівнях; практичне володіння іноземною мовою на автономному рівні, необхідному для ділового та професійного спілкування, реалізація на письмі комунікативних намірів, пов'язаних з виробничими умовами фаху; досягнення студентами рівня знань дипломованого спеціаліста, який забезпечує можливість застосування іноземної мови у практичній діяльності.

3. Завдання: Основними завданнями вивчення дисципліни є участь в усному мовленні іноземною мовою (англійською), реалізація комунікативних намірів на письмі (ділове листування, оформлення спеціалізованої документації, статті, реферати, тощо); робота з іншомовними джерелами загального-побутового та професійно-виробничого характеру; написання есе, рефератів, складання анотацій до прочитаного тексту зі спеціальності; участь в бесідах іноземною мовою (англійською) в обсязі тематики, передбаченої програмою.

4. Пререквізити. Дисципліна в ЗСЗО «Англійська мова».

5. Результати навчання. Після прослуховування курсу студенти повинні **знати:** фонетичний аспект мовлення: фонем та їхні артикуляційно-акустичні характеристики; основні модифікації звуків у потоці мовлення; фонетичну організацію слів (складу, словесного наголосу); інтонацію та її основні компоненти (мелодіку, ритм, паузацію, наголос, темп, гучність і тембр); транскрипцію чи інші умовні символи (в залежності від ІМ) та графічні можливості відображення інтонації; лексичний аспект мовлення: усну і письмову форми слова; їхню семантику (денотативне і конотативне значення); відносну цінність слова або його здатність мати антоніми, синоніми, омоніми, пароніми, стилістичну і соціокультурну забарвленість; синтаксичну і лексичну цінності слова; правила словотвору (складання слів, конверсії тощо); типи словників; основні поняття, пов'язані зі структурою слова: (корінь, префікс, суфікс); схожість та/або розбіжність у лексичних системах рідної та іноземної мов; граматичний аспект мовлення: правила лінгвістичної граматики, пристосовані для навчання іноземної мови.

Вміти: здійснювати усне спілкування в типових ситуаціях навчально-трудої, побутової і культурної сфер спілкування; розуміти на слух основний зміст автентичних текстів; читати і розуміти тексти різних жанрів та видів з різним ступенем розуміння їхнього змісту (читання з розумінням основного змісту; читання з повним розумінням змісту); зафіксувати і передати письмово необхідну інформацію.

Загальні та фахові компетентності:

ЗК10. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК12. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК14. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

СК1. Здатність логічно і послідовно відтворювати отримані знання

предметної області маркетингу.

СК12. Здатність обґрунтовувати, презентувати і впроваджувати результати досліджень у сфері маркетингу.

6. Опис навчальної дисципліни

6.1. Загальна інформація

Назва навчальної дисципліни Іноземна мова за професійним спрямуванням / Foreign Language for Specific Purposes (English)												
Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість			Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			Кредитів	годин	Змістових модулів	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	1-2	1-3	6	180	6		90				90	залік (2 сем) іспит (3 сем)
Заочна	1-2	1-3	6	180	6		24				156	залік (2 сем) іспит (3 сем)

6.2. Дидактична карта навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин														
	денна форма							заочна форма							
	Σ	у тому числі					Σ	у тому числі							
		Л	п	Лаб	інд	сп		л	п	лаб	Інд	ср			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	13	13	
Змістовий модуль 1. Комуникативний аспект: Мій стиль життя. Музика. Професійно-орієнтований аспект: Що таке економіка?															
Тема 1. Типи особистості. Мій стиль життя. Мій розпорядок дня. Мій вихідний.	8		4			4	8		1					7	
Тема 2. Музика в моєму житті. Ефект Моцарта. Мій улюблений співак / гурт.	8		4			4	8		1					7	
Тема 3. Що таке економіка? Гроші. Бюджет.	12		5			7	14		2					12	
Модульна контрольна робота	2		2												
Разом за ЗМ1	30		15			15	30		4					26	
Змістовий модуль 2. Комуникативний аспект: Їжа. Вживання. Професійно-орієнтований аспект: Форми власності.															
Тема 1. Кулінарні звички та традиційна національна кухня. Їжа: готувати вдома чи їсти в ресторані. Моя улюблена страва.	8		4			4	8		1					7	
Тема 2. Екстремальні види спорту, випробувальні події та заходи. Навички вживання. Труднощі англійської: одна мова, різні культури.	8		4			4	8		1					7	

Тема 3. Форми власності: Приватне підприємництво. Партнерство. Корпорація.	12		5			7	13		1			12
Модульна контрольна робота	2		2				1		1			
Разом за ЗМ2	30		15			15	30		4			26
Разом за семестр 1	60		30			30	60		8			52
Змістовий модуль 3. Комуникативний аспект: Етапи життя. Середовище. Професійно-орієнтований аспект: Попит і пропозиція.												
Тема 1. Повноліття. Коли виповнюється вісімнадцять. Друзі та соціальні мережі.	8		4			4	8		1			7
Тема 2. Найкраще місце для життя. Природа і міське середовище. Віртуальний світ.	8		4			4	8		1			7
Тема 3. Попит і пропозиція. Розвиток виробництва. Ціноутворення.	12		5			7	14		2			12
Модульна контрольна робота	2		2									
Разом за ЗМ3	30		15			15	30		4			26
Змістовий модуль 4. Комуникативний аспект: Людина та здоров'я. Темп життя. Професійно-орієнтований аспект: Товарообіг.												
Тема 1. Чи хотів би ти бути відомим? Бути здоровим (хвороби та ліки).	8		4			4	8		1			7
Тема 2. Швидкий темп життя. Романтичні стосунки.	8		4			4	8		1			7
Тема 3. Товарообіг: від виробника до гуртовика, від роздрібного торговця та споживача.	12		5			7	13		1			12
Модульна контрольна робота	2		2				1		1			
Разом за ЗМ4	30		15			15	30		4			26
Разом за семестр 2	60		30			30	60		8			52
Разом за 1-2 семестри	120		60			60	120		16			104
Змістовий модуль 5. Комуникативний аспект: Робота. Подорож. Професійно-орієнтований аспект: Маркетинг і облік.												
Тема 1. Найкраща робота. Як пройти співбесіду.	8		4			4	8		1			7
Тема 2. Подорож і друзі. Ділові подорожі.	8		4			4	8		1			7
Тема 3. Маркетинг. Завоювати споживача. Облік.	12		5			7	14		2			12
Модульна контрольна робота	2		2									
Разом за ЗМ5	30		15			15	30		4			26
Змістовий модуль 6. Комуникативний аспект: Фактори впливу. Гроші. Професійно-орієнтований аспект: Міжнародні фінанси.												
Тема 1. Сила реклами. Роль засобів масової інформації. Вплив людей на наше життя.	8		4			4	8		1			7

Тема 2. Роль грошей у сучасному світі. Ціна успіху.	8	4		4	8	1		7
Тема 3. Фінанси. Банки. Біржі.	12	5		7	12	2		12
Модульна контрольна робота	2	2						
Разом за ЗМБ	30	15		15	30	4		26
Усього годин за 3 сем.	60	30		30	60	8		52
Разом за дисципліну	180	90		90	180	24		156

6.2.1. Тематика індивідуальних завдань

№	Назва теми	№	Назва теми
1.	Типи особистості. Мій стиль життя.	10	Людина та здоров'я.
2.	Музика в моєму житті.	11	Темп життя.
3.	Гроші. Види грошей. Валюти світу.	12	Товарообіг.
4.	Кулінарні звички та традиційна національна кухня. Моя улюблена страва.	13	Робота. Як пройти співбесіду.
5.	Випробувальні події та заходи. Труднощі англійської: одна мова, різні культури.	14	Подорож по країнам світу. Ділові подорожі.
6.	Форми власності.	15	Як завоювати споживача.
7.	Повноліття. Друзі та соціальні мережі.	16	Фактори впливу.
8.	Віртуальний світ.	17	Ціна успіху.
9.	Попит і пропозиція. Ціноутворення.	18	Фінанси. Банки.

6.2.2. Самостійна робота

№	Назва теми
1	Типи особистості. Стиль життя. Повсякденна діяльність. <i>Likes and Dislikes</i> . Теперішній простий час. Типи питань. Артикль.
2	Музика в моєму житті. Ефект Моцарта. Мій улюблений співак / гурт. Минулий простий час. Неправильні дієслова.
3	Макроекономіка та мікроекономіка. Гроші. Бюджет. Числівники.
4	Їжа: готувати вдома чи їсти в ресторані. <i>To be going to</i> . Планування. Вираження майбутньої дії. Теперішній тривалий час.
5	Екстремальні види спорту. Навички виживання. Труднощі англійської: одна мова, різні культури. Ступені порівняння прикметників.
6.	Форми власності: Переваги і недоліки приватного підприємництва/партнерства/корпорації/франшизи.
7.	Повноліття. Коли виповнюється вісімнадцять. Друзі та соціальні мережі. Модальні дієслова та еквіваленти: <i>should, have to, can</i> . Минулі звички: <i>used to</i> .
8	Найкраще місце для життя. Природа і міське середовище. Віртуальний світ. Злічувані та незлічувані іменники. Множина іменників. Модальні дієслова <i>will, may, might</i> .
9.	Попит і пропозиція. Розвиток виробництва. Ціноутворення.
10.	Людина та здоров'я. Чи хотів би ти бути відомим? Бути здоровим (хвороби та ліки). Умовні речення 1 типу. Герундій та інфінітив.
11.	Швидкий темп життя. Романтичні стосунки. Прийменники часу. Минулий тривалий та минулий простий часи. Пасивний стан.
12.	Товарообіг: від виробника до гуртовика, роздрібного торговця та споживача.
13.	Найкраща робота. Як пройти співбесіду. Модальні дієслова на позначення спроможності у минулому, теперішньому, майбутньому часах: <i>can, could, be able to</i> . Прислівники.

14.	Подорож і друзі. Ділові подорожі. Теперішній і минулий доконаний час. Узагальнення.
15.	Маркетинг. Як завоювати споживача. Облік.
16.	Сила реклами. Роль засобів масової інформації. Вплив людей на наше життя. Фразові дієслова. Минулі звички: <i>used to, would</i> . Артиклі.
17.	Роль грошей у сучасному світі. Ціна успіху. Умовні речення 2 типу. Пряма / непряма мова. <i>Both, either, neither</i> . Фразові дієслова.
18.	Фінанси. Банки. Біржі.

7. Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
	Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
Відмінно	A (90-100)	відмінно
Добре	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	добре
Задовільно	D (60-69)	задовільно
	E (50-59)	достатньо
Незадовільно	FX (35-49)	(незадовільно) з можливістю повторного складання
	F (1-34)	(незадовільно) з обов'язковим повторним курсом

Засоби оцінювання

Засобами оцінювання та демонстрування результатів навчання можуть бути: контрольні роботи; проекти (дослідницько-творчі); есе; презентації результатів виконаних завдань та досліджень.

Форма поточного контролю: усні чи письмові відповіді студентів, тестування, есе, реферат, творча робота. **Форми підсумкового контролю:** 2 сем. – залік, 3 сем. – іспит.

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота								Залік / Іспит	Разом
ЗМ №1, 2		ЗМ № 3,4		ЗМ №5		ЗМ №6			
T1-T6	К.р.	T7-T12	К.р.	T13-T15	К.р.	T16-T18	К.р.	40	100
28	2	28	2	28	2	28	2		

8. Рекомендована література

8.1. Базова (основна) література

1. New Total English. Pre-Intermediate. Students' Book. / Crace A., Acklam R. Harlow: Pearson Education Limited, 2017. — 160 p.
2. New Total English. Pre-Intermediate. Workbook. / Crace A., Acklam R. Harlow: Pearson Education Limited, 2017. — 95 p.
3. Virginia Evance, Jenny Dooley, Ketan C. Patel. Career Paths. Finance. Express Publishing, 2012. – 120 p.
4. English for economists: marketing, finance, accounting and auditing = Англійська мова для економістів: маркетинг, фінанси, облік і аудит: навч. посіб. / А.А. Матійчак, Т.Л. Беленька – Чернівці: Друк Арт, 2014. – 228 с.
5. Murphy, Raymond Essential Grammar in Use / Raymond Murphy. Cambridge University Press, 2013. 319 p.
6. Граматика сучасної англійської мови. Практичний курс = Present-Day English Grammar. Practice Manual: підручник / А.А. Матійчак, Т.Л. Беленька, О.Д. Петренко, І.С. Мурадханян. – Чернівці: Друк Арт, 2017. – 296 с.

8.2. Допоміжна література

7. Paterson K. Oxford Grammar for EAP: English grammar and practice for Academic Purposes. Oxford: OUP Oxford, 2013. 288 p.
8. Sowton Ch. 50 Steps to Improving Your Grammar. Study Book. Reading: Garnet Education, 2016. – 272 p.
9. V. Evans, J. Dooley New Round-Up. Pearson Education Limited, 2010. 212 p.
10. Kaufman L., Stern T. The Blue Book of Grammar and Punctuation: An Easy-to-Use Guide with Clear Rules, Real-World Examples, and Reproducible Quizzes 11th Ed. New Jersey : Wiley, 2014. 224 p.

9. Інформаційні ресурси.

Режим доступу:

1. Economics. Business — <https://www.theguardian.com/business/economics>
2. Business-Economy — <https://www.nytimes.com/section/business/economy>
3. <http://www.examenglish.com/leveltest/>
4. <http://www.cambridgeenglish.org/test-your-english/>
5. <http://www.ilsenglish.com/quicklinks/test-your-english-level>
6. http://www.englishtag.com/tests/level_test.asp

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Кафедра іноземних мов для гуманітарних факультетів

СИЛАБУС
навчальної дисципліни

Іноземна мова за професійним спрямуванням (англійська)
Foreign Language for Specific Purposes (English)
Обов'язкова

Освітньо-професійна програма: «Економіка: Економічна кібернетика»; «Управління персоналом та економіка праці»; «Облік і оподаткування»; «Фінанси, банківська справа та страхування»; «Менеджмент організацій і адміністрування»; «Маркетинг»; «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність».

Спеціальність: 051 «Економіка»; 071 «Облік і оподаткування»; 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»; 073 «Менеджмент»; 075 «Маркетинг»; 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність».

Галузь знань: 05 «Соціальні та поведінкові науки»; 07 «Управління та адміністрування».

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Факультет, на якому здійснюється підготовка фахівців: Економічний факультет

Мова навчання: Англійська

Розробник: Д.В. Паранюк, асистент

Профайл викладача: http://www.liberal1.chnu.edu.ua/?page_id=6

Контактний тел. +380372) 584886

E-mail: d.paranyuk@chnu.edu.ua

Сторінка курсу в Moodle <https://moodle.chnu.edu.ua/course/view.php?id=1752>

Консультації   Онлайн-консультації: (за домовленістю)
Очні консультації: п'ятниця 11.30 – 13.00

1. Анотація дисципліни (призначення навчальної дисципліни).

Іноземна мова за професійним спрямуванням – навчальна дисципліна, що розвиває та вдосконалює навички та вміння, які забезпечують кваліфіковану професійну діяльність у приватній, суспільній, професійній та освітній сферах спілкування в багатонаціональному суспільстві іноземною мовою, а також невербальними (формули, графіки, діаграми, жести, міміка) засобами спілкування у контексті цільової культури. Дисципліна викладається з урахуванням міжнародних рекомендацій до знання мови, водночас із особливостями фаху й контекстного підходу до викладання англійської мови.

2. Мета навчальної дисципліни:

Метою викладання навчальної дисципліни є вивчення мови на побутовому, культурологічному та професійному рівнях; практичне володіння іноземною мовою на автономному рівні, необхідному для ділового та професійного спілкування, реалізація на письмі комунікативних намірів, пов'язаних з виробничими умовами фаху; досягнення студентами рівня знань, відповідних до вимог дипломованого спеціаліста, який забезпечить можливість застосування іноземної мови у практичній діяльності.

3. Завдання: Основними завданнями вивчення дисципліни є вироблення умінь орієнтуватися в потоці різноманітної інформації іноземною мовою; знаходити, сприймати аналізувати, оцінювати, застосовувати на практиці відомості, одержані в словесній чи іншій формах; опанування фоновими знаннями мови; розвиток умінь вільно спілкуватися в різних ситуаціях; формулювати власну думку, висловлювати почуття щодо життєвих явищ, суспільних та інших проблем; розуміти інших людей, знаходити спільну мову з ними; реалізація комунікативних намірів на письмі (ділове листування, оформлення спеціалізованої документації, статті, реферати, тощо); робота з іншомовними джерелами загально-побутового та професійно-виробничого характеру за результатом скласти реферат або анотацію до прочитаного тексту зі спеціальності; участь в бесідах англійською мовою в обсязі тематики, передбаченої програмою.

4. Пререквізити. Дисципліна в ЗСЗО «Англійська мова».

5. Результати навчання. Після прослуховування курсу студенти повинні **знати:** *фонетичний аспект мовлення:* фонеми та їхні артикуляційно-акустичні характеристики; основні модифікації звуків у потоці мовлення; фонетичну організацію слів (складу, словесного наголосу); інтонацію та її основні компоненти (мелодіку, ритм, паузацію, наголос, темп, гучність і тембр); транскрипцію чи інші умовні символи (в залежності від ІМ) та графічні можливості відображення інтонації; *лексичний аспект мовлення:* усну і письмову форми слова; їхню семантику (денотативне і конотативне значення); відносну цінність слова або його здатність мати антоніми, синоніми, омоніми, пароніми, стилістичну і соціокультурну забарвленість; синтаксичну і лексичну сполучувальні цінності слова; правила словотвору (складання слів, конверсії тощо); типи словників; основні поняття, пов'язані зі структурою слова: (корінь, префікс, суфікс); схожість та/або розбіжність у лексичних системах рідної та іноземної мов; *граматичний аспект мовлення:* правила лінгвістичної граматики, пристосовані для навчання іноземної мови.

Вміти: здійснювати усне спілкування в типових ситуаціях навчально-

трудової, побутової і культурної сфер спілкування; розуміти на слух основний зміст автентичних текстів; читати і розуміти тексти різних жанрів та видів з різним ступенем розуміння їхнього змісту (читання з розумінням основного змісту; читання з повним розумінням змісту); зафіксувати і передати письмово необхідну інформацію.

Загальні та фахові компетентності:

ЗК10. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК12. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК14. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

СК1. Здатність логічно і послідовно відтворювати отримані знання предметної області маркетингу.

СК12. Здатність обґрунтовувати, презентувати і впроваджувати результати досліджень у сфері маркетингу.

6. Опис навчальної дисципліни

6.1. Загальна інформація

Назва навчальної дисципліни Іноземна мова за професійним спрямуванням / Foreign Language for Specific Purposes (English)													
Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість			Кількість годин						Вид підсумкового контролю	
			Кредитів	годин	Змістових модулів	лекцій	практичні	семінарські	л	самостійна робота	інд		
Денна	1-2	1-3	6	180	6		90				90		залік іспит
Заочна	1-2	1-3	6	180	6		24				156		залік іспит

6.2. Дидактична карта навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма						заочна форма						
	Усього	у тому числі					Усього	у тому числі					
		Л	п	Лаб	інд	с.р.		л	п	л	Інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Теми практичних занять	Змістовий модуль 1 Комунікативний аспект: Моє життя. Професійно орієнтований аспект: Що таке економіка?												
Тема 1. Моя родина. Професії.	8		4			4	8		1				7
Тема 2. Мій робочий день.	8		4			4	8		1				7
Тема 3. Що таке економіка? Макро- та мікроекономіка.	12		5			7	14		2				12
Модульна контрольна робота	2		2										
Разом за ЗМ1	30		15			15	30		4				26

Теми практичних занять	Змістовий модуль 2. Комунікативний аспект: Вільний час. Їжа. Професійно орієнтований аспект: Гроші										
	Тема 1. Як я провожу вихідні. Хобі. Дозвілля	8		4			4	8		1	
Тема 2. Корисна та шкідлива їжа. У ресторані.	8		4			4	8		1		7
Тема 3. Гроші. Види грошей. Валюти світу.	12		5			7	13		1		12
Модульна контрольна робота	2		2				1		1		
Разом за ЗМ2	30		15			15	30		4		26
Теми практичних занять	Змістовий модуль 3. Комунікативний аспект: Мій дім. Життя у місті. Професійно орієнтований аспект: Бюджет										
	Тема 1. Мій будинок. Будинок моєї мрії.	8		4			4	8		1	
Тема 2. Моє рідне місто. Короткі відпустки у місті.	8		4			4	8		1		7
Тема 3. Бюджет. Види бюджетів.	12		5			7	14		2		12
Модульна контрольна робота	2		2								
Разом за ЗМ3	30		15			15	30		4		26
Теми практичних занять	Змістовий модуль 4. Комунікативний аспект: Свята. Пори року. Професійно орієнтований аспект: Ділова власність										
	Тема 1. Люди та особливі події. Свята.	8		4			4	8		1	
Тема 2. Фестивалі. Пори року. Зміни в погоді. Сезонний одяг.	8		4			4	8		1		7
Тема 3. Приватне підприємництво. Партнерство. Корпорація.	12		5			7	13		1		12
Модульна контрольна робота	2		2				1		1		
Разом за ЗМ4	30		15			15	30		4		26
Разом за семестри 1-2	120		60			60	120		16		104
Теми практичних занять	Змістовий модуль 5. Культура і подорожі. Комунікативний аспект: Культура. Подорожі. Професійно орієнтований аспект: Ціноутворення										
	Тема 1. Новини. Кіно.	8		4			4	8		1	
Тема 2. Подорожі. Пригоди.	8		4			4	8		1		7
Тема 3. Утворення цін. Види цін. Товарообіг.	12		5			7	14		2		12
Модульна контрольна робота	2		2								
Разом за ЗМ5	30		15			15	30		4		26
Теми практичних занять	Змістовий модуль 6. Комунікативний аспект: Навчання і амбіції. Професійно орієнтований аспект: Маркетинг										
	Тема 1. Правила. Стилі навчання. Амбіції.	8		4			4	8		1	
Тема 2. Плани на майбутнє. Виклики.	8		4			4	8		1		7
Тема 3. Дистрибуція.	12		5			7	14		2		12
Модульна контрольна робота	2		2								
Разом за ЗМ6	30		15			15	30		4		26
Разом за семестр 3	60		30			30	60		8		52

Усього за дисципліну	180	90	90	180	24	156
----------------------	-----	----	----	-----	----	-----

6.2.1. Тематика індивідуальних завдань

№	Назва теми
1.	Презентація/відео-презентація на тему <i>Моя родина.</i>
2.	Презентація/відео-презентація на тему <i>Мій звичний розпорядок дня.</i>
3.	Презентація/відео-презентація на тему <i>Макро- та мікроекономіка.</i>
4.	Презентація/відео-презентація на тему <i>Мої улюблені заняття на дозвіллі..</i>
5.	Презентація/відео-презентація на тему <i>Гроші. Види грошей. Валюти світу.</i>
6.	Презентація/відео-презентація на тему <i>Види мистецтва.</i>
7.	Презентація/відео-презентація на тему <i>Будинок моєї мрії.</i>
8.	Презентація/відео-презентація на тему <i>Моя улюблена страва..</i>
9.	Презентація/відео-презентація на тему <i>Українська різдвяна вечерея..</i>
10.	Презентація/відео-презентація на тему <i>Порівняння економік світу.</i>
11.	Презентація/відео-презентація на тему <i>Подорож по країнам світу.</i>
12.	Презентація/відео-презентація на тему <i>Ніколи не пізно вчитися.</i>
13.	Презентація/відео-презентація на тему <i>Форми ділової власності</i>
14.	Презентація/відео-презентація на тему <i>Моя майбутня професія</i>
15.	Презентація/відео-презентація на тему <i>Ціноутворення і товарообіг.</i>
16.	Презентація/відео-презентація на тему <i>Як бути успішним у пошуку роботи.</i>
17.	Презентація/відео-презентація на тему <i>Маркетинг.</i>
18.	Презентація/відео-презентація на тему <i>Дистрибуція.</i>

6.2.2. Самостійна робота

№	Назва теми
1	Моя родина. Професії. Дієслово <i>to be</i> . Присвійний відмінок іменників. Артикль <i>a/an</i>
2	Мій робочий день. Теперішній простий час. Множина іменників.
3	Макроекономіка та мікроекономіка. Статті про економіку. Прислівники частотності. Модальне дієслово <i>can/can't</i> .
4	Хобі. Дозвілля. Злічувальні і незлічувальні іменники. Займенники <i>me, him, her, us, them, some, any, much, many</i> .
5	Корисна та шкідлива їжа. У ресторані. Конструкції <i>have got, there is/there are</i> . Модифікатори <i>very, rather, quite, really</i> .
6.	Гроші. Види грошей. Валюти світу. Минулий простий час.
7.	Мій будинок. Будинок моєї мрії. Артиклі, присвійні займенники, займенники <i>one/ones</i> .
8	Моє рідне місто. Короткі відпустки у місті. Теперішній простий та тривалий часи. Місце прислівників у реченні.
9.	Типи бюджетів. Ступені порівняння прикметників. Дієслова <i>to like/to love/to hate/to prefer</i> .
10.	Новини. Кіно. <i>Ing</i> форма дієслова у значенні іменника. Теперішній перфектний час.
11.	Подорожі. Пригоди. Види транспорту. Модальні дієслова <i>can/can't, have to/don't have to</i> . Імператив. <i>Wh</i> -питання.
12.	Утворення цін. Види цін. Товарообіг. <i>To be going to. Like/would like</i> . Неозначена форма дієслова для позначення мети.

13.	Правила. Стилї навчання. Амбіції. Минулий перфектний час.
14.	Маркетинг. Конструкції <i>there was/there were, its/it's. There is/it is</i> на початку речень.
15.	Утворення цін. Види цін. Товарообіг. Займенники <i>few/little, a few/a little</i> .
16.	Плани на майбутнє. Виклики. Зворотні займенники. <i>My/me/myself</i> .
17.	Прагнення і мрії. Минулий тривалий час. <i>Was/were going to</i> .
18.	Дистрибуція. Минулий тривалий час VS минулий простий час.

7. Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
	Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
Відмінно	A (90-100)	відмінно
Добре	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	добре
Задовільно	D (60-69)	задовільно
	E (50-59)	достатньо
Незадовільно	FX (35-49)	(незадовільно) з можливістю повторного складання
	F (1-34)	(незадовільно) з обов'язковим повторним курсом

Засоби оцінювання

Засобами оцінювання та демонстрування результатів навчання можуть бути: контрольні роботи; проекти (дослідницько-творчі); есе; презентації результатів виконаних завдань та досліджень.

Форма поточного контролю: усні чи письмові відповіді студентів, тестування, есе, реферат, творча робота. **Форми підсумкового контролю:** 2 сем. – залік, 3 сем. – іспит.

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота								Залік / Іспит	Разом
ЗМ №1, 2		ЗМ № 3,4		ЗМ №5		ЗМ№6			
T1-T6	К.р.	T7-T12	К.р.	T13-T15	К.р.	T16-T18	К.р.	40	100
28	2	28	2	28	2	28	2		

T1, T2 ... T8 – теми змістових модулів (ЗМ).

8. Рекомендована література

8.1. Базова (основна) література

1. New Total English. Elementary. Students' Book. / Jonathan Bygrave, Antonia Clare, Anthony Cosgrove. Pearson: Longman, 2017. 150 p.
2. New Total English. Elementary. Workbook. / Jonathan Bygrave, Antonia Clare, Anthony Cosgrove.– Pearson: Longman, 2017. 98 p.
3. English for economists: marketing, finance, accounting and auditing = Англійська мова для економістів: маркетинг, фінанси, облік і аудит: навч. посіб. / А.А. Матійчак, Т.Л. Беленька – Чернівці: Друк Арт, 2014. – 228 с.
4. Murphy, Raymond Essential Grammar in Use / Raymond Murphy. Cambridge University Press, 2013. 319 p.

9. Інформаційні ресурси

Режим доступа:

1. Journal of economic computation and economic cybernetics studies and research — <http://www.ecocyb.ase.ro/>
2. Economic Cybernetics — <http://www.journals4free.com/link.jsp?l=39847540>
3. Economic computation and economic cybernetics studies and research — https://www.researchgate.net/journal/0424-267X_Economic_computation_and_economic_cybernetics_studies_and_research_Academy_of_Economic_Studies
5. Cybernetics and Systems Journals — <http://pespmc1.vub.ac.be/JOURNALS.html>
6. <http://www.examenglish.com/leveltest/>
7. <http://www.cambridgeenglish.org/test-your-english/>
8. <http://www.transparent.com/learn-english/proficiency-test.html>
9. <http://www.ilsenglish.com/quicklinks/test-your-english-level>
10. http://www.englishtag.com/tests/level_test.asp
11. <http://www.bbc.co.uk/worldservice/learningenglish>

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Кафедра іноземних мов для гуманітарних факультетів

СИЛАБУС
навчальної дисципліни

Іноземна мова за професійним спрямуванням (англійська)
/ Foreign Language for Specific purposes (English)
Обов'язкова

Освітньо-професійна програма: «Маркетинг»
Спеціальність: 075 «Маркетинг»
Галузь знань: 07 «Управління та адміністрування»
Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)
Факультет, на якому здійснюється підготовка фахівців: Економічний факультет
Мова навчання: Англійська
Розробник: Н. М. Виспінська, асистент

Профайл викладача: http://www.liberal1.chnu.edu.ua/?page_id=1507
Контактний тел. (+380372) 584886

E-mail: n.vyspinska@chnu.edu.ua
Сторінка курсу в Moodle <https://moodle.chnu.edu.ua/course/view.php?id=112>

Консультації   Онлайн-консультації: (за домовленістю)
Офлайн консультації: вівторок 11.30 – 12.50

1. Анотація дисципліни (призначення навчальної дисципліни).

«Іноземна мова за професійним спрямуванням (англійська)» є однією із обов'язкових навчальних дисциплін й укладена із урахуванням вимог організації навчального процесу та входить у зміст навчального плану з підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. Навчальна дисципліна викладається на базі фундаментальних і професійно-орієнтованих дисциплін, що забезпечують глибоку інтеграцію наукових і професійно-орієнтованих знань, розвиває та вдосконалює навички та вміння, які забезпечують кваліфіковану професійну діяльність у приватній, суспільній, професійній та освітній сферах спілкування в багатонаціональному суспільстві іноземною мовою. Дисципліна викладається з урахуванням міжнародних рекомендацій до знання мови, водночас із особливостями фаху й контекстного підходу до викладання англійської мови.

2. Мета навчальної дисципліни: Метою викладання навчальної дисципліни є вивчення мови на побутовому, культурологічному та професійному рівнях; практичне володіння іноземною мовою на автономному рівні, необхідному для ділового та професійного спілкування, реалізація на письмі комунікативних намірів, пов'язаних з виробничими умовами фаху; досягнення студентами рівня знань, відповідних до вимог дипломованого спеціаліста, який забезпечує можливість застосування іноземної мови у практичній діяльності.

3. Завдання: Основними завданнями вивчення дисципліни є вироблення умінь орієнтуватися в потоці різноманітної інформації іноземною мовою; знаходити, сприймати аналізувати, оцінювати, застосовувати на практиці відомості, одержані в словесній чи іншій формах; опанування фоновими знаннями мови; розвиток умінь вільно спілкуватися в різних ситуаціях; формулювати власну думку, висловлювати почуття щодо життєвих явищ, суспільних та інших проблем; розуміти інших людей, знаходити спільну мову з ними; реалізація комунікативних намірів на письмі (ділове листування, оформлення спеціалізованої документації, статті, реферати, тощо); за результатом роботи з іншомовними джерелами загально-побутового та професійно-виробничого характеру скласти реферат або анотацію до прочитаного тексту зі спеціальності; брати участь у бесідах англійською мовою в обсязі тематики, передбаченої програмою.

4. Пререквізити. Дисципліна в ЗСЗО «Англійська мова».

5. Результати навчання. У результаті вивчення навчальної дисципліни студенти повинні знати: *фонетичний аспект мовлення:* фонеми та їхні артикуляційно-акустичні характеристики; основні модифікації звуків у потоці мовлення; фонетичну організацію слів (складу, словесного наголосу); інтонацію та її основні компоненти (мелодіку, ритм, паузацію, наголос, темп, гучність і тембр); транскрипцію чи інші умовні символи та графічні можливості відображення інтонації;

лексичний аспект мовлення: усну і письмову форми слова; їхню семантику (денотативне і конотативне значення); відносну цінність слова або

його здатність мати антоніми, синоніми, омоніми, пароніми, стилістичну і соціокультурну забарвленість; синтаксичну і лексичну сполучувальні цінності слова; правила словотвору (складання слів, конверсії тощо); типи словників; основні поняття, пов'язані зі структурою слова: (корінь, префікс, суфікс); схожість та/або розбіжність у лексичних системах рідної та іноземної мов; *граматичний аспект мовлення*: правила лінгвістичної граматики, пристосовані для навчання іноземної мови.

Вміти: здійснювати усне спілкування в типових ситуаціях навчально-трудова, побутова і культурної сфер спілкування; розуміти на слух основний зміст автентичних текстів; читати і розуміти тексти різних жанрів та видів з різним ступенем розуміння їхнього змісту (читання з розумінням основного змісту; читання з повним розумінням змісту); зафіксувати і передати письмово необхідну інформацію.

Загальні та фахові компетентності:

ЗК10. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК12. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК14. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

СК1. Здатність логічно і послідовно відтворювати отримані знання предметної області маркетингу.

СК12. Здатність обґрунтовувати, презентувати і впроваджувати результати досліджень у сфері маркетингу.

6. Опис навчальної дисципліни

6.1. Загальна інформація

Назва навчальної дисципліни Іноземна мова за професійним спрямуванням / Foreign Language for Specific Purposes (English)													
Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість			Кількість годин						Вид підсумкового контролю	
			Кредитів	годин	Змістових модулів	лекцій	практичних	семінарських	лабораторних	самостійних робота	індивідуальних завдань		
Денна	1-2	1-3	6	180	6		90				90		залік іспит
Заочна	1-2	1-3	6	180	6		24				156		залік іспит

6.2. Дидактична карта навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма						заочна форма						
	Ус ь о го	у тому числі					У с ь о г о	у тому числі					
		Л	п	Л а б	і н д	с. р .		л	п	л а б	І н д	с . р .	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Теми практичних занять	Змістовий модуль 1 Перші враження.												
Тема 1. Перші враження. Нетворкінг: як зав'язувати корисні знайомства. Презентації конференцій.	15		7				8	15		2			13
Тема 2. Навчання. Стажування. Підготовка стратегічного лідера.	14		7				7	14		1			13
Модульна контрольна робота	1		1					1		1			
Разом за ЗМ1	30		15				15	30		4			26
Теми практичних занять	Змістовий модуль 2. Маркетинг. Менеджмент.												
Тема 1. Поновлювані джерела енергії – економічний аспект.	15		7				8	15		2			13
Тема 2. Маркетинг. Менеджмент. Стосунки з клієнтами.	14		7				7	14		1			13
Модульна контрольна робота	1		1					1		1			
Разом за ЗМ2	30		15				15	30		4			26
Теми практичних занять	Змістовий модуль 3. Трудові відносини.												
Тема 1. Ринок праці. Майбутня робота. Розв'язання трудових конфліктів.	15		7				8	15		2			13
Тема 2. Виробнича етика. Корпоративна відповідальність	14		7				7	14		1			13
Модульна контрольна робота	1		1					1		1			
Разом за ЗМ3	30		15				15	30		4			26
Теми практичних занять	Змістовий модуль 4. Фінанси.												
Тема 1. Фінанси. Етичний	15		7				8	15		2			13

банкінг.												
Тема 2. Консалтинг. Ведення переговорів	14		7			7	14		1			13
Модульна контрольна робота	1		1				1		1			
Разом за ЗМ4	30		15			15	30		4			26
Усього годин	120		60			60	120					
Теми практичних занять	Змістовий модуль 5. Планування діяльності підприємства.											
Тема 1. Стратегії, цілі та цінності. Планування.	15		7			8	15		2			13
Тема 2. Розвиток онлайн бізнесу.	14		7			7	14		1			13
Модульна контрольна робота	1		1				1		1			
Разом за ЗМ5	30		15			15	30		4			26
Теми практичних занять	Змістовий модуль 6. Нові види підприємницької діяльності.											
Тема 1. Стартапи як форма підприємницької діяльності.	15		7			8	15		2			13
Тема 2. Проектний менеджмент	14		7			7	14		1			13
Модульна контрольна робота	1		1				1		1			
Разом за ЗМ6	30		15			15	30		4			26
Усього годин	60		30			30	60					
Усього за весь цикл	180						180					

6.2.1. Тематика індивідуальних завдань

№	Назва теми
1.	Презентація/відео-презентація на тему <i>How to Leverage Your Network for the Career You Want.</i>
2.	Презентація/відео-презентація на тему <i>Who in the world do you think possesses the greatest leadership skills?.</i>
3.	Презентація/відео-презентація на тему <i>Renewable Energy Benefits: Measuring the Economics.</i>
4.	Презентація/відео-презентація на тему <i>Online marketing research seems to be the wave of the future. What drawbacks do you see associated with conducting surveys online? Are privacy issues greater with online surveys than with other forms of administering surveys, such as phone, face-to-face, or mail?</i>
5.	Презентація/відео-презентація на тему <i>How will the Job Market of the Future look like?</i>
6.	Презентація/відео-презентація на тему <i>Does corporate social responsibility develop to a greater extent in social market economies?</i>
7.	Презентація/відео-презентація на тему <i>Sustainable Banking - Issues and Challenges.</i>
8.	Презентація/відео-презентація на тему <i>Bad and good faith negotiation.</i>
9.	Презентація/відео-презентація на тему <i>Developing business plan for software</i>

	<i>companies using constructive discussion and industrial experiences.</i>
10	Презентація/відео-презентація на тему <i>Use of online discussion trends for new product market research.</i>
11	Презентація/відео-презентація на тему <i>Milestones needed for a successful fundraise.</i>
12	Презентація/відео-презентація на тему <i>Project work versus operations work. What are the fundamental differences between project work and operations that makes the management of each profoundly different?.</i>

6.2.2. Самостійна робота

№	Назва теми
1	Прислівники. Вставні слова та словосполучення.
2	Будова слова . Словотворчі афікси.
3	Артиклі. Злічувані та незлічувані іменники.
4	Підрядні речення.
5	Інфінітивні конструкції. Герундій.
6.	Модальні дієслова.
7.	Фразові дієслова.
8	Неповні речення. Еліптичні конструкції.
9.	Типи і види питань. Риторичні питання.
10	Умовний спосіб.
11	Пасивний стан.
12	Узгодження часів.

7. Система контролю та оцінювання

Види та форми контролю. Форми поточного контролю - усна відповідь студента, реферат, творча робота. Форма підсумкового контролю - залік, іспит.

Засоби оцінювання: контрольні роботи; реферати; есе; презентації результатів виконаних завдань та досліджень.

Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни. Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання може бути досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання навчальної дисципліни.

Мінімальний пороговий рівень оцінки варто визначати за допомогою якісних критеріїв і трансформувати його в мінімальну позитивну оцінку використовуваної числової (рейтингової шкали).

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
80-89	B	добре	
70-79	C		
60-69	D	задовільно	
50-59	E		
35-49	FX	незадовільно з можливістю	не зараховано з

		повторного складання	можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

**Розподіл балів, які отримують студенти (залік)
Семестр 1-2**

Поточне оцінювання (<i>аудиторна та самостійна робота</i>)												Кількість балів (залік)	Сумарна к-ть балів
Змістовий модуль №1			Змістовий модуль №2			Змістовий модуль №3			Змістовий модуль №4			40	100
T1	T2	МКР	T1	T2	МКР	T1	T2	МКР	T1	T2	МКР		
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5		

Семестр 3

Поточне оцінювання (<i>аудиторна та самостійна робота</i>)						Кількість балів іспит	Сумарна к-ть балів
Змістовий модуль №1			Змістовий модуль № 2				
T1	T2	МКР	T5	T6	МКР	40	100
10	10	10	10	10	10		

8. Рекомендована література

8.1. Базова (основна) література

1. Market Leader 3rd Edition Advanced Coursebook. / Dubicka I., O'Keeffe M. Harlow: Pearson Education Limited, 2011. – 184 p.
2. Market Leader 3rd Edition Practice File with Audio CD (Advanced (3rd Edition)). / Dubicka I., O'Keeffe M. Harlow: Pearson Education Limited, 2011. – 96 p.

8.2. Допоміжна література

1. Foley M., Hall D. MyGrammarLab Advanced C1/C2 Students Book With Key. Pearson-Longman, 2012. 410 p.
2. Walter C., Swan M. Oxford English Grammar Course Advanced Student's Book with Key. Oxford University Press, 2016. – 360 p.

9. Інформаційні ресурси

Режим доступу:

1. Economics. Business — <https://www.theguardian.com/business/economics>
2. Business-Economy — <https://www.nytimes.com/section/business/economy>
3. <http://www.examenglish.com/leveltest/>
4. <http://www.cambridgeenglish.org/test-your-english/>
5. <http://www.transparent.com/learn-english/proficiency-test.html>
6. <http://www.ilsenglish.com/quicklinks/test-your-english-level>
7. http://www.englishtag.com/tests/level_test.asp

8. <http://www.bbc.co.uk/worldservice/learningenglish>

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Економічний факультет
Кафедра економіко-математичного моделювання

СИЛАБУС
навчальної дисципліни

Статистика в маркетингу
Обов'язкова

Освітньо-професійна програма: “Маркетинг”
Спеціальність: 075 Маркетинг
Галузь знань: 07 “Управління та адміністрування”
Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)
Факультет, на якому здійснюється підготовка фахівців: Економічний факультет
Мова навчання: Українська
Розробники: Л.Л.Маханець, к.е.н., доцент

Профайл викладача (-ів) <https://emm.cv.ua/teachers/makhanets/>
Контактний тел. +380372526847

E-mail: l.makhanets@chnu.edu.ua
Сторінка курсу в Moodle <https://moodle.chnu.edu.ua/course/view.php?id=3478>
Сторінка курсу в Classroom
<https://classroom.google.com/u/1/c/OTczOTk3MzU2MTda>

Консультації <https://emm.cv.ua/grafik-konsultatsij/>
Індивідуальні консультації (за попередньою домовленістю)

1. Анотація дисципліни (призначення навчальної дисципліни).

Оволодіння системою показників, прийомів і статистичних методів, що використовуються на основних стадіях маркетингового дослідження від збору первинної інформації, її обробки протягом статистичного зведення, обчислення узагальнюючих показників для аналізу і прогнозування із застосуванням економіко–математичних методів, табличних і графічних методів.

2. Метою навчальної дисципліни “Статистика в маркетингу” є формування теоретичних знань і практичних навиків за методологією статистичного дослідження соціально–економічних процесів.

3. Пререквізити. Для успішного вивчення дисципліни “Статистика в маркетингу” студенти повинні опанувати такі курси: “Вища математика”.

4. Результати навчання

Відповідно до освітньо-професійної програми підготовки магістрів галузі знань 07 Управління та адміністрування за спеціальністю 075 Маркетинг вивчення дисципліни сприяє формуванню компетентностей та програмних результатів навчання:

Загальні та фахові компетентності:

ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК7. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК8. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

СК6. Здатність проводити маркетингові дослідження у різних сферах маркетингової діяльності.

СК11. Здатність аналізувати поведінку ринкових суб'єктів та визначати особливості функціонування ринків.

Результати навчання:

ПРН2. Аналізувати і прогнозувати ринкові явища та процеси на основі застосування фундаментальних принципів, теоретичних знань і прикладних навичок здійснення маркетингової діяльності.

ПРН3. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань у сфері маркетингу.

ПРН4. Збирати та аналізувати необхідну інформацію, розраховувати економічні та маркетингові показники, обґрунтовувати управлінські рішення на основі використання необхідного аналітичного й методичного інструментарію.

ПРН5. Виявляти й аналізувати ключові характеристики маркетингових систем різного рівня, а також особливості поведінки їх суб'єктів.

ПРН6. Визначати функціональні області маркетингової діяльності ринкового суб'єкта та їх взаємозв'язки в системі управління, розраховувати відповідні показники, які характеризують результативність такої діяльності.

ПРН10. Пояснювати інформацію, ідеї, проблеми та альтернативні варіанти прийняття управлінських рішень фахівцям і нефахівцям у сфері маркетингу, представникам різних структурних підрозділів ринкового суб'єкта.

ПРН12. Виявляти навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, бути критичним і самокритичним.

5. Опис навчальної дисципліни

5.1. Загальна інформація

Назва навчальної дисципліни “Статистика в маркетингу”													
Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість					Кількість годин					Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	змістових модулів	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання		
Денна	1	2	4	120	2	30	30			60		іспит	
Заочна	1	2	4	120	2	6	6			108		іспит	

5.2. Дидактична карта навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	денна форма							заочна форма						
	усього	у тому числі					усього	у тому числі						
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13		
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 1. Предмет і метод статистики як науки.													
Тема 1. Визначення статистики	9	2				7	13,5	0,5					13	
Тема 2. Статистичне спостереження	11	2	2			7	11	0,5	0,5				10	
Тема 3. Зведення та групування статистичних даних	12	2	2			8	11,5	0,5	1				10	
Тема 4. Статистичні показники	16	4	4			8	14	1	1				12	
Разом за ЗМ1	48	10	8			30	50	2,5	2,5				45	
Змістовий модуль 2. Статистичні показники														
Тема 5. Аналіз варіаційних рядів	14	4	4			6	14	0,5	0,5				13	
Тема 6. Вибіркове спостереження	12	2	4			6	14	0,5	0,5				13	
Тема 7. Статистичне дослідження кореляційних зв'язків	14	4	4			6	14	0,5	0,5				13	
Тема 8. Ряди динаміки	18	6	6			6	14	1	1				12	
Тема 9. Індеси у статистичних дослідженнях	14	4	4			6	14	1	1				12	
Разом за ЗМ2	72	20	22			30	70	3,5	3,5				63	
Усього годин	120	30	30			60	120	6	6				108	

5.3. Зміст завдань для самостійної роботи

№	Назва теми
1.	Історія виникнення статистики.
2.	Складання анкети.
3.	Зведення і подання результатів в таблиці.
4.	Застосування моди і медіани в маркетингових дослідженнях. Приклади.
5.	Застосування варіації в маркетингових дослідженнях.
6.	Виявлення загальної тенденції розвитку (тренду) соціально-економічних явищ.
7.	Взаємозв'язок індексів та індексні системи.
8.	Проведення вибіркового спостереження.
9.	Аналіз зв'язків між економічними змінними. Приклади

* ІНДЗ – для змістового модуля, або в цілому для навчальної дисципліни за рішенням кафедри (викладача).

6. Методи навчання, форми та методи оцінювання

Методи навчання:

МН1 – словесні методи (лекція, дискусія, бесіда, консультація тощо).

МН2 – практичні методи (практичні або лабораторні роботи).

МН4 – наочні методи (презентації результатів виконаних завдань, ілюстрації, відеоматеріали, тощо).

МН5 – робота з інформаційними ресурсами: з навчально-методичною, науковою, нормативною літературою та інтернет-ресурсами.

МН7 – самостійна робота над індивідуальним завданням або за програмою навчальної дисципліни.

Форми та методи оцінювання:

МО1 – контрольні роботи (тематичні, модульні).

МО2 – тести, опитування, самостійні роботи за індивідуальними завданнями.

МО4 – аналітичні звіти, реферати, тези доповідей, статті.

МО5 – презентації результатів виконання завдань.

МО7 – підсумковий контроль – іспит.

МО11 – інші види індивідуальних та групових завдань.

7. Форми контролю та критерії оцінювання

Поточний контроль здійснюється під час проведення лекційних та практичних робіт і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи.

При вивченні дисципліни застосовуються методи усного та письмового контролю, серед яких слід виокремити: експрес опитування лекційного матеріалу, аудиторне вирішення проблем до теми, проведення поточних контрольних робіт, перевірка виконання самостійних та індивідуальних завдань.

Проміжний контроль

Проміжний модульний контроль рівня знань передбачає виявлення опанування студентом матеріалу лекційного модуля та вміння застосовувати його для вирішення практичної ситуації і проводиться у вигляді тестування. При цьому тестове завдання може містити як запитання, що стосуються суто теоретичного матеріалу, так і запитання, спрямовані на вирішення невеличкого практичного завдання.

Тестове завдання містить запитання одиничного вибору різного рівня складності. Тести для проміжного контролю обираються із загального переліку тестів за відповідними модулями.

Загальна оцінка з проміжного модульного контролю складається з поточної оцінки, яку студент отримує під час лабораторних занять, оцінки за виконання індивідуального завдання.

Загальна кількість балів з дисципліни визначається як сума поточних та проміжних модульних оцінок.

Підсумковий контроль проводиться у письмовому вигляді і полягає у написанні білетів, які структурно складаються з теоретичних та практичних завдань.

Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

1. Порядок проведення іспиту

1.1. З навчальної дисципліни проводиться семестровий іспит. Студенти отримують завдання, що містить 2 теоретичні питання з дисципліни та 2 практичні завдання.

У 40 балів, що можливо отримати на іспиті входить 2 теоретичних питання (15 балів), тестів (5 балів) та двох практичних завдань (по 10 балів). 15 балів ставиться за повне розкриття теоретичного питання. У випадку не повної відповіді зберігається відсоткове відношення розкриття відповіді та бального оцінювання. Завдання оцінюється таким чином: 10 балів – за повністю розв'язану задачу; 8 – за правильно вказані формули, однак неправильне розв'язання; 5 – за правильно вказані формули, що необхідно для розв'язку, яке однак не має числового розв'язку; 3 – за правильний хід обчислення, однак не виконаний в повному обсязі. В іншому випадку задача оцінюється в 0 балів.

1.2. Після підготовки студентами конспекту відповіді та розв'язання задачі відбувається його усна відповідь викладачеві. У процесі цього студентіві можуть бути задані додаткові питання.

2. Критерії оцінювання відповідей

Оцінкою “А” оцінюється повна та аргументована відповідь на теоретичне запитання, а також подано правильний розв'язок задачі, що розкриває суть матеріалу, що свідчить про вміння аналізувати матеріал та робити змістовні висновки. Відповідь повинна бути чіткою, логічною і послідовною.

Відповідь оцінюється на “В” за умови розкриття теоретичного питання білету та практичного завдання, але містить неточності, що не суттєво впливають на зміст завдання.

Відповідь оцінюється на “С” за умови повного та правильного розкриття одного з питань білету, але у відповіді не достатньо правильно сформульовано визначення. У той же час практичні завдання вирішені на належному рівні.

Якщо підхід викладення матеріалу правильний, але виявляється недостатнє його розуміння, і в той же час практичне завдання розв'язано з деякими неточностями виставляється оцінка “D”.

Відповідь оцінюється на “E” у випадку правильного підходу до викладення теоретичного матеріалу та розв'язання практичного завдання.

В усіх інших випадках відповідь оцінюється на “Fx”.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
	Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
Відмінно	A (90-100)	відмінно
Добре	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	добре
Задовільно	D (60-69)	задовільно
	E (50-59)	достатньо
Незадовільно	FX (35-49)	(незадовільно) з можливістю повторного складання
	F (1-34)	(незадовільно) з обов'язковим повторним курсом

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота									Підсумковий тест (екзамен)	Сума
Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2					40	100
T2	T3	T4	Тестування	T5	T6	T8	T9	Тестування		
10	5	10	5	7	6	7	5	5		

8. Рекомендована література –основна

1. В.С. Григорків, О.Ю. Вінничук, М.В. Григорків, Л.Л. Маханець Статистика: основи теорії та практикум: Навчальний посібник / Григорків В.С., Вінничук О.Ю., Григорків М.В., Маханець Л.Л. – Чернівці : Чернівець. нац. ун-т, 2022. – 304 с.
2. Маханець Л.Л., Вінничук О.Ю., Кибич Г.П., Григорків М.В. Лабораторний практикум зі статистики : STATISTICA 10 : навчальний посібник. – Чернівці: Друк Арт, 2013. – 164 с.
3. Статистика: тестові завдання: навчальний посібник для студентів економічних напрямів підготовки / О. Ю. Вінничук. – Чернівці: Друк Арт, 2014. –136 с.
4. Єріна А. М. Теорія статистики : Практикум / А. М. Єріна, З.О. Пальян. – К.: Знання, 2009. – 255 с.
5. Захожай В.Б. Статистика: Підрч. для студ. вищ. навч. закл. / В.Б. Захожай,

- І.І. Попов. – К.: МАУП, 2006. – 536 с.
6. Матковський С.О. Статистика: навчальний посібник / Матковський С.О., Вдовин М.Л., Панчишин Т.В. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2010. – 344 с.
  7. Матковський С.О. Теорія статистики : тести та задачі для самостійної роботи. Частина I / С.О. Матковський, О.Р. Марець. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2007. – 100 с.
  8. Матковський С.О. Теорія статистики : тести та задачі для самостійної роботи. Частина II / С.О. Матковський, О.Р. Марець. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2007. – 88 с.
  9. Моторин Р.М. Статистика для економістів : навч. посіб. / Р.М. Моторин, Е.В. Чекотовський. – К.: Знання, 2009. – 431 с.
  10. Статистика: Навчально–методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни / [Кушнір Н. Б., Кузнецова Т. В., Красовська Ю. В. та інші]. – К.: Центр навчальної літератури, 2009. – 208 с.

9. Інформаційні ресурси

1. Світовий банк <https://www.worldbank.org>.
2. Державний комітет статистики України www.ukrstat.gov.ua.
3. Міністерство фінансів України www.minfin.gov.ua.
4. Національний банк України www.bank.gov.ua.

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Економічний факультет
Кафедра маркетингу, інновацій та регіонального розвитку

СИЛАБУС
навчальної дисципліни

Вступ у спеціальність
Обов'язкова

Освітньо-професійна програма: «Маркетинг»
Спеціальність: 075 Маркетинг
Галузь знань: 07 «Управління та адміністрування»
Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)
Факультет, на якому здійснюється підготовка фахівців: Економічний факультет
Мова навчання: Українська
Розробники: О.М.Бурдяк, к.е.н., доцент
І.І. Гавриш, к.е.н., асистент

Профайл викладача <http://mmix.cv.ua/staff/gavrysh-iryna-ivanivna>
Контактний телефон +380509813302

E-mail: i.gavrysh@chnu.edu.ua
Сторінка курсу в Moodle <https://moodle.chnu.edu.ua/course/view.php?id=3531>

Консультації

Очні консультації: 1 год раз на тиждень вівторок 13-00
Онлайн-консультації: 1 год на тиждень четвер 14-40

1. Анотація дисципліни (призначення навчальної дисципліни)

Дисципліна «Вступ у спеціальність» знайомить студентів з поняттям маркетингу, його сучасним розумінням, сукупністю маркетингових функцій та значенням маркетингу і маркетингової діяльності для сучасного ринку. У процесі вивчення дисципліни у студентів формуються система початкових теоретичних і практичних знань у галузі маркетингу, необхідних для подальшого засвоєння професійно-орієнтованих маркетингових дисциплін.

2. Метою навчальної дисципліни є:

- отримання перших знань та уявлень про свою майбутню спеціальність маркетолога, ознайомитися з теоретичними основами маркетингу, його основними концепціями, напрямками дослідження ринків, товарознавства, логістики, ціноутворення, маркетингових комунікацій, також про інші дисципліни маркетингового блоку;
- формування у студентів цілісної уяви про маркетинг та специфіку маркетингової діяльності;
- засвоєння студентами категоріального апарата, що використовується при вивченні маркетингових дисциплін;
- формування системи знань про теоретичні засади маркетингу та його важливості для підприємницької діяльності ринкових суб'єктів;
- засвоєння основних складових маркетингової діяльності та розуміння їх місця серед усього загалу системи економічних функцій підприємства;

Завдання курсу - допомогти студентам здобути знання щодо сучасної концепції маркетингу та умов, механізмів та інструментів його використання у діяльності підприємств.

3. Пререквізити. Вивчення дисципліни «Вступ у спеціальність» доцільно здійснювати одночасно з вивченням дисциплін «Економічна теорія», «Технології та інновації», «Вища математика», «Інформатика», «Актуальні питання історії та культури України», що підвищує ефективність засвоєння курсу.

4. Результати навчання. Вивчення дисципліни «Вступ у спеціальність» формує у здобувача освіти за ОП «Маркетинг» базові знання про маркетинг та підводить до засвоєння професійно-орієнтованих дисциплін, опанування яких сформує у майбутнього фахівця здатність вирішувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері маркетингової діяльності, що передбачає застосування відповідних теорій та методів маркетингу.

Результатом вивчення дисципліни «Вступ у спеціальність» є набуття здобувачами освіти за ОП «Маркетинг» таких компетентностей:

Загальні компетентності:

ЗК4.Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК6.Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності

ЗК 11. Здатність працювати в команді.

Програмні результати навчання.

P12. Виявляти навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, бути критичним та самокритичним.

P16.Відповідати вимогам, які висуваються до сучасного маркетолога,

підвищувати рівень особистої професійної підготовки.

P17. Демонструвати навички письмової та усної професійної комунікації державною й іноземною мовами, а також належного використання професійної термінології.

P18. Демонструвати відповідальність уставленні до моральних, культурних, наукових цінностей і досягнень суспільства у професійній маркетинговій діяльності.

У результаті вивчення дисципліни «Вступ у спеціальність» студент повинен знати:

- навчальну програму спеціальності Маркетинг 1-го (бакалаврського) рівня вищої освіти;
- систему навчання та критерії оцінювання у вищій школі;
- основи академічної доброчесності;
- методи наукового пізнання та види самостійної роботи;
- знати та розуміння предметну область та розуміти професійну діяльність маркетолога;
- значення маркетингу в сучасних умовах, його роль у розвитку суспільства, техніки і технологій,;
- історію та закономірності розвитку маркетингу, його місце у загальній системі знань;
- науковий зв'язок маркетингу з іншими дисциплінами;
- професійні вимоги до маркетологів;
- нормативно-правову базу маркетингової діяльності в Україні;
- загальні характеристики видів маркетингу в різноманітних сферах діяльності.

У результаті вивчення дисципліни «Вступ у спеціальність» студент повинен вміти:

- вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- працювати в команді.
- аналізувати основні тенденції та ситуацію на ринку;
- визначати пріоритети, швидко адаптуватися при зміні ринкової ситуації;
- використовувати сучасні електронні, цифрові та програмні продукти в сфері маркетингу
- обґрунтовувати, презентувати і впроваджувати результати досліджень у сфері маркетингу.
- застосовувати міждисциплінарний підхід до аналізу маркетингових функцій ринкового суб'єкта
- застосовувати навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, бути критичним і самокритичним.
- діяти соціально відповідально та громадсько свідомо на основі етичних принципів маркетингу, поваги до культурного різноманіття та цінностей громадянського суспільства з дотриманням прав і свобод особистості.
- демонструвати відповідальність у ставленні до моральних, культурних, наукових цінностей і досягнень суспільства у професійній маркетинговій діяльності.

5. Опис навчальної дисципліни

5.1. Загальна інформація

Вступ у спеціальність												
Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість			Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			Кредитів	годин	змістових модулів	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	2022-2023	1	5	150	2	15	30			30		залік

5.2. Дидактична карта навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		го	л	п	лаб	інд		с.р.	го	л	п	лаб
Теми практичних занять	Змістовий модуль 1. Місце маркетингу в сучасній економіці											
Тема 1. Навчання на спеціальності маркетинг в ЧНУ ім. Ю. Федьковича	3	1	2									
Тема 2. Сучасні освітні технології	3	1	2									
Тема 3. Маркетинг як наука та навчальна дисципліна	3	1	2									
Тема 4. Маркетинг, інтелектуальна власність та академічна доброчесність	3	1	2									
Тема 5. Маркетинг і світова економіка	6	2	4									
Тема 6. Маркетинг і суспільство	6	2	4									
Разом за ЗМ1	24	8	16									
Теми практичних занять	Змістовий модуль 2. Основні напрямки вивчення маркетингу											
Тема 7. Самомаркетинг та технологія кар'єри	2		2				1		1			2
Тема 8. Професійно-кваліфікаційна характеристика фахівця з маркетингу, його місце та роль в усіх сферах діяльності	4	2	2				1		1			2
Тема 9. Маркетинг і економіка України	4	2	2				1		1			6
Тема 10. Маркетинг і підприємство (підприємництво)	6	2	4				1		1			6
Тема 11. Маркетинг в сучасному комунікаційному та інформаційному просторі	3	1	2				1		1			4
Тема 12. Діджиталізація як драйвер економічного зростання	2		2				1		1			4
Разом за ЗМ 2	21	7	14				30		6			24
Усього годин	150	15	60				60		12			48

5.3. Теми практичних занять

№	Назва теми
1	Навчання на спеціальності маркетинг в ЧНУ ім. Ю. Федьковича
2	Сучасні освітні технології
3	Маркетинг як наука та навчальна дисципліна
4	Маркетинг, інтелектуальна власність та академічна доброчесність
5	Маркетинг і світова економіка
6	Маркетинг і суспільство
7	Самомаркетинг та технологія кар'єри
8	Професійно-кваліфікаційна характеристика фахівця з маркетингу, його місце та роль в усіх сферах діяльності
9	Маркетинг і економіка України
10	Маркетинг і підприємство (підприємництво)
11	Маркетинг в сучасному комунікаційному та інформаційному просторі
12	Діджиталізація як драйвер економічного зростання

5.4. Завдання для практичних занять

1. Пройдіть квест-знайомство з Чернівецьким національним університетом ім. Ю. Федьковича.
2. Підготуйте презентацію-знайомство про одного зі своїх одногрупників: його характер, історія досягнень, захоплення тощо.
3. Яка методика або методи навчання є найбільш ефективними для Вас? Доведіть прикладами та результатами?
4. Складіть словник основних понять та термінів маркетингу.
5. У чому полягає сутність сучасних наукових концепцій маркетингу?
6. Визначте особливості маркетингу як навчальної дисципліни, зв'язок з іншими дисциплінами та підготуйте доповідь-презентацію?
7. Що означає теза П. Друкера про те, що капіталізм дасть дорогу “суспільству знань” і знання замінять капітал як основний засіб економіки?
8. Згідно порядку оформлення та правил виконання самостійних наукових робіт підготуйте реферати про основні засади академічної доброчесності, зв'язок маркетингу і інтелектуальної власності та маркетинг інтелектуального продукту.
9. Підготуйте (об'єднавшись в групи до 10 студентів) доповіді-презентації та проведіть маркетингову студію на тематику сучасних трендів в маркетингу.
10. Які основні положення маркетингу змін, проаналізуйте, чи зміняться в майбутньому основні поняття маркетингу.
11. Прочитайте книги Деніела Ньюмана «The Millennial CEO», «Evolve: Marketing as we know it is Doomed» и «The New Rules of Customer Engagement» про тренди, які вплинуть в майбутньому на розвиток маркетингу та визначить ТОП-5 маркетингових трендів майбутнього.
12. Питання етики поставили перед міжнародними виробниками такі специфічні завдання, як ділові стандарти і відмінності у практиці різних країн. Чи доцільно компанії змінювати свої етичні норми для ефективної роботи у країнах з відмінними етичними нормами (хабарі, використання дитячої праці, відверта дискримінація жінок і представників національних меншин та інші)?

13. Доведіть необхідність та визначте основні функції та техніки самомаркетингу.
14. Підготуйте доповідь-презентацію на тему історії успіху (окремої особистості або компанії) пов'язаної саме із використанням інноваційних (на той момент) прийомів та інструментів маркетингу.
15. Пройдіть анкетування про вплив особистих якостей на вибір професії. Проаналізуйте отримані результати.
16. Підготуйте презентацію - відповідь на запитання: «Чому ви вирішили вивчати маркетинг? В якій сфері діяльності (бізнесу) ви б хотіли працювати в майбутньому? Чому ця сфера діяльності є для вас цікавою і перспективною?»
17. Розкрийте сутність маркетингу та його роль у ринковій економіці.
18. Складіть перелік діючих нормативно-правових актів України, що регламентують діяльність підприємств за кожною складовою комплексу маркетингу.
19. Проведіть міні-маркетингове дослідження та тему, яка вас турбує або цікавить, використовуючи зручний для вас інструмент (інструменти) маркетингових досліджень.
20. Дайте письмову відповідь на запитання після відвідування, наприклад, OZZY і кафе навчального закладу. Чи є суттєва відмінність між виконанням вашого замовлення в цих кафе? Якій маркетинговій стратегії надають перевагу у цих закладах?
21. На яких концепціях можуть будуватися взаємовідносини виробників і споживачів в умовах ринку?
22. Опишіть своє враження від організації маркетингової діяльності на одному з підприємств міста Чернівців (Чернівецької області).
23. Напишіть реферат або підготуйте доповідь-презентацію на тему місця маркетингу в сучасному комунікаційному та інформаційному просторі.
24. Підготуйте доповідь-презентацію про глобальні бізнес-тренди цифрової економіки.
25. Визначте, які маркетингові функції виконуються чи можуть виконуватись у соціальних мережах. Оберіть одну з таких мереж (Twitter, Instagram, Facebook, Telegram, інші) та опишіть на її прикладі виконання цих функцій.

5.5. Питання для підсумкового контролю студентів

1. Обґрунтуйте актуальність і мету підготовки маркетологів.
2. Дайте професійно-кваліфікаційну характеристику фахівця з маркетингу.
3. Роль маркетолога в усіх сферах діяльності.
4. Функціональні обов'язки маркетолога.
5. Сформулюйте кваліфікаційні вимоги до маркетологів: вимоги до знань, умінь, навичок.
6. Поясніть, що таке соціальні функції маркетологів.
7. Основні види діяльності та посади, які може обіймати спеціаліст з маркетингу.
8. У чому особливості маркетингу як наукової дисципліни?
9. Що означає поняття «академічна доброчесність» та як воно пов'язане з

- інтелектуальною власністю?
10. Визначте роль академічної доброчесності у процесі підготовки фахівців з маркетингу.
  11. Дайте визначення поняття “маркетинг”.
  12. Назвіть і охарактеризуйте види, типи і моделі ринку.
  13. Поясніть, чи існує взаємозв’язок сучасних теорій ринкової економіки з практичними ситуаціями.
  14. Обґрунтуйте необхідність маркетингу в період економічної нестабільності.
  15. Дайте визначення ринкової концепції конкуренції.
  16. У чому ви бачите канони і творчість у маркетингу?
  17. Як поєднується викладання наукових концепцій маркетингу з описом досвіду їх практичного застосування?
  18. Назвіть дисципліни, які передують вивченню дисципліни “Маркетинг”, розвивають її.
  19. Поясніть категорію “цінність” товару, а також поняття “нужда”, “потреба”, “попит”.
  20. Дайте визначення поняття “маркетинг”, обґрунтуйте еволюційний процес його розвитку.
  21. Чи можна контролювати і регулювати попит на товари і послуги?
  22. Поясніть сутність маркетингових концепцій.
  23. Дайте визначення і характеристику маркетингової концепції вдосконалення виробництва.
  24. Дайте визначення і характеристику маркетингової концепції вдосконалення товару.
  25. Дайте визначення і характеристику маркетингової концепції інтенсифікацій комерційних зусиль.
  26. Дайте визначення і характеристику концепції чистого маркетингу.
  27. Дайте визначення і характеристику концепції соціально-етичного маркетингу.
  28. Поясніть, як відбувається прискорення глобалізації економічних процесів, зміни у світовій економіці.
  29. Як розвиток інформаційних технологій впливає на ефективність маркетингової діяльності фірм?
  30. Поясніть, як змінюється маркетингове середовище.
  31. Поясніть, як змінюються маркетингові стратегії.
  32. Поясніть, як відбуваються організаційні маркетингові зміни.
  33. Яку нову сферу застосування маркетингу ви знаєте?
  34. Поясніть, як маркетинг впливає на окремих споживачів і на суспільство в цілому.
  35. Як маркетинг фірми впливає на інших підприємців?
  36. Чи можна розглядати маркетинг як соціальну техніку? Доведіть відповідь.
  37. Поясніть термін “консюмеризм”.
  38. Поясніть термін “інвайронменталізм”.
  39. Назвіть принципи взаємовідносин суспільства і маркетингу.
  40. Обґрунтуйте маркетинг як принцип поведінки підприємства.
  41. Обґрунтуйте маркетинг як засіб отримання фірмою більших переваг у

- споживачів, ніж конкуренти.
42. Обґрунтуйте маркетинг як метод пошуку оптимальних рішень у ринковій діяльності.
  43. Дайте визначення та поясніть сутність маркетингового комплексу підприємства.
  44. Поясніть еволюцію концепцій маркетингу.
  45. Поясніть, як ви розумієте комунікаційно-маркетингову революцію в мережі Інтернет.
  46. Наведіть приклад, як японські компанії вибирають ринки, виходять на них, захоплюють окремі сегменти ринку та захищають їх.
  47. Назвіть види, типи та моделі ринків.
  48. Охарактеризуйте ринок підприємств і ринок некомерційних організацій.
  49. Охарактеризуйте маркетингові дослідження поведінки споживачів на різноманітних ринках.
  50. Обґрунтуйте необхідність інформаційного забезпечення в управлінні
  51. маркетинговою діяльністю підприємства.
  52. Сутність і завдання промислового маркетингу.
  53. Сутність і завдання маркетингу послуг.
  54. Назвіть закони України, які спрямовані на створення умов для розвитку цивілізованої конкуренції.
  55. Назвіть закони й декрети, які регламентують діяльність підприємств за кожною складовою комплексу маркетингу.
  56. На чому концентрує свою увагу фірма, яка орієнтується на споживача?
  57. Як ви розумієте організаційні маркетингові зміни (руйнування ієрархій, самокеровані команди, реінжиніринг, мережі й спілки, експедиційний маркетинг)?
  58. Назвіть головні стратегічні пріоритети компаній майбутнього.

6. Система контролю та оцінювання

Види та форми контролю

Контрольні заходи включають поточний та підсумковий контроль знань студента. Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять, самостійної роботи і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи. Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання на завершальному етапі, формою якого є залік.

Засоби оцінювання результатів навчання:

Засобами оцінювання та демонстрування результатів навчання:

МН2 – бізнес-кейси (індивідуальні або командні) .

МН3 – реферати;

МН4 - проектні завдання (індивідуальні та командні проекти);

МН5 – методи візуалізації результатів (презентації результатів виконаних завдань, ілюстрації, відеоматеріали тощо).

МН7 – самостійна робота над індивідуальним завданням.

МН9 – тренінги, коучі, майстер-класи від запрошених стейкхолдерів.

МН 11 – ділова гра.

Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

Підсумкова оцінка проводиться за стобальною шкалою ЧНУ, за шкалою ECTS (відповідно до вимог Болонської угоди) та національною шкалою. Відповідність між ними встановлюється за такою схемою:

Оцінка за шкалою ЧНУ	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою	Пояснення за розширеною шкалою
90 – 100	A	зараховано	відмінно
80 – 89	B	зараховано	дуже добре
70 – 79	C		добре
60 – 69	D	зараховано	задовільно
50 – 59	E		достатньо
35 – 49	FX	незараховано	(незадовільно) з можливістю повторного складання
1 – 34	F		(незадовільно) з обов'язковим повторним курсом

7. Рекомендована література

7.1. Базова (основна):

1. Балабанова Л.В. Маркетинг: підручник / вид. 3-тє, перероб. і доп. – К.: КНЕУ, 2011. – 543 с.
2. Гаркавенко С.С. Маркетинг. Підручник. - К.: Лібра, 2002. - 712 с.
3. Гірченко Т.Д., Дубовик О.В. Маркетинг: Навч. посібник. – Київ: ІНКOC, 2007.– 255 с.
4. Котлер Ф. Маркетинговий менеджмент [Текст]: підручник / Ф. Котлер, К.Л. Келлер. – К.: Видавництво «Хімджест», 2008. – 720 с.
5. Котлер Ф. Основы маркетинга / Ф. Котлер. – М. : Изд-во «Вильямс», 2007. – 656 с.
6. Лаврова Ю.В. Маркетинг: учеб. пособ. [для студ. высш. учеб. заведений] / Ю.В. Лаврова. – Харьков: Изд-во ХНАДУ, 2012. – 201 с.
7. Маркетинг для бакалаврів: навч. посіб. / уклад. І. М. Буднікевич та ін.; за ред. І.М. Буднікевич; Чернів. нац. ун-т ім. Юрія Федьковича. – Чернівці: Рута, 2018. – 395 с.
8. Маркетинг: теорія, світовий досвід, українська практика: підручник / А.О. Старостіна, Н.П. Гончарова, Є.В. Крикавський та ін.; за ред. А.О. Старостіної. – К.: Знання, 2009. – 1071 с.

7.2. Допоміжна література:

1. Власенко, Я. О. Основи сучасного маркетингу [Текст] : навч. посіб. / Я. О. Власенко, С. В. Карпенко. – К. : Фірма “ІНКOC”, 2011. – 328 с.
2. Волкова М. В. Напрями вдосконалення маркетингової діяльності

- підприємства / М. В. Волкова. // Економіка та управління підприємствами. Глобальні та національні проблеми економіки. – 2017. – №16. – С. 281–286.
3. Демкура Т.В. Маркетингові комунікації глобальних компаній мережевого маркетингу: теоретичні та прикладні аспекти [Текст]: монографія / Т.В. Демкура. – Тернопіль: Підручники і посібники, 2018. – 222 с.
  4. Захаров, С.В., Сербиновский, Б.Ю., Павленко, В.И. Маркетинг. – Феликс, 2014. – 318 с.
  5. Ілляшенко С. М. Маркетингова діяльність на підприємстві / С. М. Ілляшенко // Економіка підприємства : підручник / за заг. ред. Л. Г. Мельника. – Суми : Університетська книга, 2012. – С. 528-559.
  6. Маркетинг: навч. посіб. / С. В. Ковальчук, В. Л. Карпенко, Л. М. Коваль та ін.; За ред. С. В. Ковальчук. – Львів : Новий Світ-2000, 2011. – 679 с.
  7. Маркетинговий аналіз міжнародної діяльності суб'єктів господарювання [Текст]: практикум / уклад.: Т.В. Князева, А.В. Шевченко; Нац. авіац. ун-т. – К.: НАУ, 2019. – 49 с.
  9. Міжнародний маркетинг: підручник / [Я. С. Ларіна та ін. ; за ред. О. І. Бабічевої]. – Київ: Гельветика, 2018. – 451 с.
  10. Павленко А.Ф., Войчак А.В. Маркетинг: Підручник - К.: КНЕУ, 2003. - 246 с.
  11. Романенко Л.Ф. Маркетинг: Навч. посіб. для дистанційного навчання. - К.: Університет «Україна», 2005. - 248 с.
  12. Храбатин О.І., Яворська Л.В. Маркетинг: Навчальний посібник. / За наук. ред. О. А. Тимчик. – Київ : Видавництво, 2014. - 284 с.

8. Інформаційні ресурси:

1. Українська Асоціація маркетингу. <http://uam.in.ua>
2. Офіційний веб-сайт Наукового журналу «Маркетинг і менеджмент інновацій» <http://mmi.fem.sumdu.edu.ua/>
3. Журнал «Маркетинговые исследования в Украине» URL: <http://marketing-research.in.ua>
4. <https://inweb.ua/blog/category/marketing/>
5. <https://analytics.google.com/analytics/web/provision/?authuser=0#/provision/SignUp/>

9. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне оцінювання (аудиторна та самостійна робота)												Кількість балів (залік)	Сумарна к-ть балів	
Змістовий модуль 1						Змістовий модуль 2								
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	40	100	
4	4	4	4	10	4	4	4	4	4	10	4			4

T1, T2 ... T10 – теми змістових модулів.

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Економічний факультет
Кафедра економічної теорії, менеджменту і адміністрування

СИЛАБУС
навчальної дисципліни

Економічна теорія
Вибіркова

Освітньо-професійна програма: “Маркетинг”

Спеціальність: 075 – Маркетинг

Галузь знань: 07 – Управління та адміністрування

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський) економічний факультет

Мова навчання: Українська

Розробники: З.І. Галушка, д.е.н. професор.,
Г.М. Поченчук, д.е.н., доцент.

Профайл викладачів:

1. Галушка З.І. <http://econom.chnu.edu.ua/kafedry-ekonomichnogo-fakultetu/kafedra-menedzhmentu-ekonomichnoyi-teo/kolektyv-kafedry/galushka-zoya-ivanivna>

Контактний тел. 050 67 75 300

E-mail: z.halushka@chnu.edu.ua

Консультації Очні консультації: за попередньою домовленістю.
Онлайн-консультації: понеділок з 14.00 до 16.00.

2) Поченчук Г.М. <http://econom.chnu.edu.ua/kafedry-ekonomichnogo-fakultetu/kafedra-menedzhmentu-ekonomichnoyi-teo/kolektyv-kafedry/pochenchuk-galyna-myhajlivna>

Контактний тел. 050 434 56 87

E-mail: g.pochenchyuk@chnu.edu.ua

Консультації Очні консультації: за попередньою домовленістю.
Онлайн консультації: вівторок з 11.00 до 13.00.

Сторінка курсу в Moodle <https://moodle.chnu.edu.ua/course/view.php?id=422>

1. Анотація дисципліни (призначення навчальної дисципліни).

Вивчення економічної теорії є основою, базисом для розуміння економічних аспектів життєдіяльності суспільства і кожного окремого індивіда. Кожна людина щодня стикається з тими чи іншими сторонами економіки: це і придбання товарів, отримання заробітної плати, використання грошей, одержання кредиту та ін. Умови існування кожної людини також оцінюються через призму стану економіки, при цьому, з одного боку, метою економічної діяльності є задоволення потреб людини, а з іншого – людина є головною діючою особою, що здійснює економічний вибір. Відповідно набуття знань щодо особливостей економічних відносин, закономірностей функціонування та розвитку економічних систем та суб'єктів, розуміння проблем ефективного використання суспільством обмежених виробничих ресурсів і шляхів досягнення максимальних кінцевих результатів є важливим для формування компетентностей висококваліфікованих фахівців в галузі знань 07 Управління та адміністрування за спеціальністю 075 Маркетинг.

2. Мета навчальної дисципліни: формування у майбутніх бакалаврів глибоких економічних знань, логіки сучасного економічного мислення і економічної культури, адекватних сучасним умовам економічного розвитку країни, навчання студентів базовим методам аналізу економічних процесів, вмінню приймати обґрунтовані рішення щодо економічних проблем, пов'язаних з їх майбутньою професійною діяльністю.

3. Пререквізити. Для успішного вивчення дисципліни необхідно володіти знаннями з курсів: вища математика, актуальні питання історії та культури України, українська мова, а також володіти навичками використання бібліографії з економічної літератури.

4. Результати навчання

Відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів галузі знань 07 Управління та адміністрування за спеціальністю 075 Маркетинг. (освітня програма: «Маркетинг») вивчення дисципліни сприяє формуванню компетентностей та програмних результатів навчання:

Загальні та спеціальні (фахові) компетентності:

ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК11. Здатність працювати в команді.

СК11. Здатність аналізувати поведінку ринкових суб'єктів та визначати особливості функціонування ринків.

Результати навчання:

Р2. Аналізувати і прогнозувати ринкові явища та процеси на основі застосування фундаментальних принципів, теоретичних знань і прикладних навичок здійснення маркетингової діяльності.

Р4. Збирати та аналізувати необхідну інформацію, розраховувати економічні та маркетингові показники, обґрунтовувати управлінські рішення на основі використання необхідного аналітичного й методичного інструментарію.

Р11. Демонструвати вміння застосовувати міждисциплінарний підхід та здійснювати маркетингові функції ринкового суб'єкта.

5. Опис навчальної дисципліни

5.1. Загальна інформація

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість		Кількість годин						Вид підсумкового контролю	
			кредитів	годин	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання		
Денна	1	1	4	120	30	30						залік
Заочна	1	1	4	120	14							залік

5.2. Дидактична карта навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма						Заочна форма						
	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 1. Основни економічної теорії та мікроекономіка												
Тема 1. Економічна теорія як наука	8	2	2			4	8	1				7	
Тема 2. Економічні ресурси та виробничі можливості суспільства	8	2	2			4	8	1				7	
Тема 3. Суспільний розвиток та механізм функціонування економічних систем	8	2	2			4	8	1				8	
Тема 4. Ринок як економічна форма організації функціонування економіки	8	2	2			4	7	1				6	
Тема 5. Конкуренція в ринковій економіці	7	2	2			3	8					8	
Тема 6. Домогосподарство як суб'єкт ринкових відносин	7	2	2			3	7	1				6	
Тема 7. Підприємництво. фірма в системі ринкових відносин	7	2	2			3	7	1				6	
Тема 8. Види ринків та їхня інфраструктура	7	2	1			4	7	1				6	
Разом за ЗМ1	60	16	15			29	60	7				53	
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 2. Механізм функціонування національної економіки та світового господарства.												
Тема 9. Національна економіка та показники її розвитку	8	2	2			4	8	1				7	

Тема 10. Розподіл національного доходу і його споживання	7	2	2			3	8					8
Тема 11. Загальноекономічна рівновага та економічне зростання	8	2	2			4	7	1				6
Тема 12. Макроекономічна нестабільність	8	2	2			4	8	1				7
Тема 13. Фінансова система	8	2	2			4	7	1				6
Тема 14. Кредитна система та регулювання грошового обігу	8	2	2			4	7	1				6
Тема 15. Еволюція світового господарства та глобалізація	7	1	2			4	7	1				6
Тема 16. Форми міжнародних економічних відносин та зовнішньоекономічна політика	6	1	1			4	8	1				7
Разом за ЗМ 2	60	14	15			31	60	7				53
Усього годин	120	30	30			60	120	14				106

5.3. Зміст завдань для самостійної роботи

№	Назва теми
1	Поняття школи і напрямку в економічних теоріях. Ретроспектива розвитку економічної думки.
2	Аналіз взаємозв'язку економ теорії з іншими економічними науками
3	Показники економічної та соціальної ефективності виробництва
4	Проблема обмеженості економічних ресурсів, графік виробничих можливостей, шляхи розширення виробничих можливостей.
5	Аналіз елементів організаційної структури суспільства
6	Роль держави у сучасній економіці. Об'єкти та цілі державного регулювання.
7	Порівняльний аналіз розвитку різних типів економічних систем
8	Аналіз ефективності розвитку різних типів економічних систем
9	Функції грошей та їхня еволюція
10	Особливості ринку в сучасних умовах
11	Служба зайнятості і ринок праці в Україні
12	Монополізація сучасної економіки та основні типи ринкових структур. Антимонопольна політика держави.
13	Особливості та проблеми розподілу доходів у сучасній Україні Проблема нерівності в доходах.
14	Державна політика перерозподілу доходів
15	Аналіз динаміки макроекономічних показників України
16	Аналіз макроекономічних показників, що характеризують процеси взаємодії виробництва і споживання

17	Аналіз макроекономічних показників, що характеризують економічне зростання
18	Аналіз динаміки макроекономічних фінансових показників України
19	Розвиток кредитних відносин в Україні
20	Інфляція і перерозподіл доходів в Україні. Антиінфляційні заходи
21	Засоби боротьби з безробіттям в Україні
22	Ефективність взаємодії України з міжнародними кредитно-фінансовими установами
23	Характеристики глобальної економіки.
24	Проблеми та перспективи вступу України в ЄС.
25	Регіональні ринки сучасного світового господарства: Європа, Америка, Центральна і Південно-Східна Азія.
26	Класифікація і джерела розв'язання глобальних проблем людства.
27	Фондова біржа і біржові індекси
28	Економічна безпека України

6. Система контролю та оцінювання

Види та форми контролю – усні та письмові відповіді (доповіді; фіксовані виступи; есе, реферати, творчі роботи, тестування). Форма підсумкового контролю для – залік.

Засоби оцінювання. Засобами оцінювання та демонстрування результатів навчання є: контрольні роботи; стандартизовані тести; проекти (наскрізні проекти; індивідуальні та командні проекти; дослідницько-творчі та ін.); аналітичні звіти; реферати; есе; розрахункові, графічні, розрахунково-графічні роботи; презентації результатів виконаних завдань та досліджень; студентські презентації та виступи на наукових заходах; контрольні роботи.

Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

Система оцінювання знань, умінь та навичок студентів, набутих під час вивчення дисципліни містить такі складові:

- поточний контроль результатів навчальної діяльності студентів та оцінювання її результатів під час вивчення дисципліни;
- підсумковий контроль результатів навчальної діяльності студентів та оцінювання її результатів після вивчення дисципліни.

Поточний контроль результатів навчальної діяльності студентів здійснюється з метою перевірки знань, умінь та навичок студентів під час проведення аудиторних занять, а також для перевірки результатів виконання завдань самостійної роботи. Проводиться на кожному занятті. Оцінюється рівень розуміння студентом теоретичного матеріалу, вміння формулювати запитання по темі та давати на нього відповідь, якість підготовки питань, що виносяться на самостійне вивчення.

Результати поточного контролю (поточна успішність) є показником рівня засвоєння студентами навчальної програми та виконання вимог самостійної роботи студентів. Результати поточного контролю є основною інформацією для визначення оцінки при проведенні іспиту і становлять 60% при визначенні підсумкової оцінки. Оцінювання поточної успішності студентів здійснюється на кожному практичному занятті.

Мінімальний пороговий рівень оцінки визначається за допомогою таких якісних критеріїв, що трансформуються в мінімальну позитивну оцінку використовуваної числової (рейтингової) шкали.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Оцінка національною шкалою	за	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
Відмінно		A (90-100)	відмінно
Добре		B (80-89)	дуже добре
		C (70-79)	добре
Задовільно		D (60-69)	задовільно
		E (50-59)	достатньо
Незадовільно		FX (35-49)	(незадовільно) з можливістю повторного складання
		F (1-34)	(незадовільно) з обов'язковим повторним курсом

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне оцінювання (аудиторна та самостійна робота)																Кількість балів (екзамен)	Сумарна к-ть балів
Змістовий модуль 1								Змістовий модуль 2									
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14	T15	T16	40	100
3	3	4	4	4	4	4	4	4	4	4	3	3	4	4	4		

7. Рекомендована література -основна

1. Галушка З.І., Поченчук Г.М. Економіка: теорія і практика. Підручник. Чернівці: Чернів. нац. ун-т. 2020. 232 с.
2. Галушка З.І., Поченчук Г.М. Економічна теорія. Підручник. – Чернівці, ЧНУ. 2018. 240 с.
3. Економічна теорія. Практикум. Навчальний посібник для студентів економічних спеціальностей / Галушка З.І., Заволічна Т.Р., Саєнко О.С. – Чернівці, 2016. 90 с.
4. Економічна теорія для бакалаврів / за ред. Галушки З.І. Чернівці: Місто. 2016. 409 с.
5. Економічна теорія : навч. посіб. для студентів ВНЗ / О. М. Стрішенець, В. І. Ліщук, Л. В. Єлісеєва ; Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки. – Луцьк : Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2014. – 236 с.
6. Економічна теорія (М.Соколов, М.Горлач, М.Кримов та ін.). Центр навчальної літератури. 2019. 532 с.
7. Економічна теорія: навч. посіб. / Л. С. Шевченко, О. А. Гриценко, О. С. Марченко та ін.; за заг. ред. Л. С. Шевченко. 2-ге вид. Харків: Право, 2019. 268 с.
8. Несененко П. П., Артеменко О. А., Патлатой О. Є. Сучасні економічні теорії: навч. посіб. Одеса: ОНЕУ, 2017. 325 с.

8. Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт Верховної Ради України URL : <https://parlament.org.ua>
2. Офіційний веб-портал органів виконавчої влади України. URL: <http://www.kmu.gov.ua>
3. Офіційний веб-сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
4. Офіційний сайт Національного банку України URL: <https://bank.gov.ua>
5. Офіційний сайт Міністерства фінансів України URL : <https://mof.gov.ua/uk>

6. Офіційний сайт наукового журналу «Економіка України». URL: <http://www.economukraine.com.ua/index.php>
7. Офіційний сайт науково-теоретичного журналу «Економічна теорія». URL: <http://etet.org.ua>
8. Офіційний сайт Інституту демографії та соціальних досліджень імені М. В. Птухи Національної академії наук України. URL: <http://www.idss.org.ua>
9. Офіційний сайт Інституту економіки та прогнозування Національної академії наук України. URL: <http://ief.org.ua>
10. Офіційний сайт Міжнародного валютного фонду. URL: <http://www.imf.org/external/>
11. Офіційний сайт Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України. URL: <http://www.me.gov.ua>
12. Офіційний сайт Національного інституту стратегічних досліджень. URL: <http://www.niss.gov.ua>
13. Офіційний сайт Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>
14. Офіційний сайт Світового банку. URL: <http://www.worldbank.org/uk/country/ukraine>
15. Офіційний сайт Світової організації торгівлі. URL: <https://www.wto.org>
16. Програма розвитку ООН в Україні URL: <https://www.ua.undp.org/content/ukraine/uk/home/about-us.html>
17. Стратегія сталого розвитку України до 2030 року. URL: https://learn.ztu.edu.ua/pluginfile.php/57342/mod_resource/content/1/Стратегія-сталого-розвитку.pdf

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Економічний факультет
Кафедра маркетингу, інновацій та регіонального розвитку

СИЛАБУС
навчальної дисципліни

Фізичне виховання

Освітньо-професійна програма: «Маркетинг»

Спеціальність: 075 Маркетинг

Галузь знань: 07 «Управління та адміністрування»

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Факультет, на якому здійснюється підготовка фахівців: Економічний факультет

Мова навчання: Українська

Контактний тел. 0372 52 00 58

Профайл викладача (-ів)

- [http://www.physprirod.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/02personnel&data\[7924\]\[caf_pers_id\]=1363&commands\[7924\]=item](http://www.physprirod.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/02personnel&data[7924][caf_pers_id]=1363&commands[7924]=item)

- [http://www.physprirod.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/02personnel&data\[7924\]\[caf_pers_id\]=1472&commands\[7924\]=item](http://www.physprirod.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/02personnel&data[7924][caf_pers_id]=1472&commands[7924]=item)

- [http://www.physprirod.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/02personnel&data\[7924\]\[caf_pers_id\]=1997&commands\[7924\]=item](http://www.physprirod.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/02personnel&data[7924][caf_pers_id]=1997&commands[7924]=item)

- [http://www.physprirod.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/02personnel&data\[7924\]\[caf_pers_id\]=1901&commands\[7924\]=item](http://www.physprirod.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/02personnel&data[7924][caf_pers_id]=1901&commands[7924]=item)

- [http://www.physprirod.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/02personnel&data\[7924\]\[caf_pers_id\]=1481&commands\[7924\]=item](http://www.physprirod.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/02personnel&data[7924][caf_pers_id]=1481&commands[7924]=item)

- [http://www.physprirod.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/02personnel&data\[7924\]\[caf_pers_id\]=1899&commands\[7924\]=item](http://www.physprirod.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/02personnel&data[7924][caf_pers_id]=1899&commands[7924]=item)

[http://www.physprirod.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/02personnel&data\[7924\]\[caf_pers_id\]=1480&commands\[7924\]=item](http://www.physprirod.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/02personnel&data[7924][caf_pers_id]=1480&commands[7924]=item)

E-mail

t.palagniuk@chnu.edu.ua

m.kozhokar@chnu.edu.ua

m.osadets@chnu.edu.ua

o.kivernyk@chnu.edu.ua

korolanchuk.andrii@chnu.edu.ua

p.petrychuk@chnu.edu.ua

v.holovachuk@chnu.edu.ua

s.pervukhina@chnu.edu.ua

Сторінка курсу в Moodle

<http://e-learning.fizkult.chnu.edu.ua/course/category.php?id=47>

Консультації Палагнюк Т.В. – понеділок 18.00-19.00

Кожокар М.В. – п'ятниця з 10.00 до 11.00

Осадець М.М. – п'ятниця з 12.00-13.00

Ківерник О.В. – вівторок з 18.00-19.00

Королянчук А.В. – п'ятниця з 12.00-13.00

Петричук П.А. – середа з 16.40-17.40

Головачук В.В. – вівторок з 12.00-13.00

Первухіна С.М. – п'ятниця з 16.40-17.40

1. Анотація дисципліни (призначення навчальної дисципліни).

Предметом вивчення вибіркової навчальної дисципліни «Фізичне виховання» є соціально-виховний процес цілеспрямованого систематичного впливу на людину фізичними вправами. Одним з шляхів покращення рівня здоров'я є оздоровча фізична культура, як складова частина системи фізкультурно-оздоровчої та спортивно-масової роботи в Україні. Адже на сучасному етапі у сфері рекреації та оздоровчої фізичної культури відбувається активне впровадження у практику інноваційних технологій з метою покращення, досягнення та підтримки оптимального фізичного стану людини, згідно з її мотивацією та індивідуальними особливостями. У сучасний період інформатизації всіх сфер людської діяльності висувують підвищені вимоги до рівня професійної компетентності випускників закладів вищої освіти, здатних до неперервного самостійного професійного росту. Ці чинники стали підґрунтям для зміни освітньої парадигми вищої фізкультурної освіти і переорієнтації від кваліфікаційного до компетентнісного підходів й професійної підготовки майбутніх фахівців.

2. Мета навчальної дисципліни: забезпечити покращення фізичного, психічного, духовного та соціального здоров'я студентської молоді, сприяти розвитку головних життєво-важливих рухових якостей та рухових здібностей; послідовного формування фізичної культури особистості. Спорт та фізичні навантаження є ключем до вирішення багатьох проблем. Заняття з фізичного виховання допоможуть студентській молоді відчувати радість руху та виховувати активний спосіб життя, забезпечать міцне підґрунтя у покращенні життя молодого покоління. Працюючи над цими стратегічними цілями, ми можемо забезпечити кожній молодій людині можливість реалізувати свій потенціал та насолоджуватися життєвими перевагами, які випливають із занять фізичними вправами. **Завдання** – для досягнення мети фізичного виховання студентів передбачається вирішення наступних завдань: формування знань, щодо функціональної спрямованості фізичних вправ, їх ефективного використання для зміцнення здоров'я, проведення активного відпочинку та здорового способу життя; набуття знань з фізичного виховання, гігієни, основ здоров'я; формування навичок самостійних занять фізичними вправами, розвитку фізичних якостей, корекції постави, профілактики травматизму та надання першої медичної допомоги; удосконалення функціональних можливостей організму, розвиток основних систем життєзабезпечення; подальше виховання інтересу, потреби і звички до занять фізичними вправами; профілактика асоціальної поведінки студентської молоді засобами фізичного виховання; самостійно забезпечити режим своєї рухової активності.

3. Пререквізити: навчальної дисципліни Фізичне виховання базується на вивченні студентами анатомії та фізіології людини, біохімії, фізичної реабілітації та інтегрується з цими дисциплінами; закладає основи здорового способу життя та формування умінь застосувати знання з фізичного виховання в процесі подальшого навчання й у професійній діяльності.

4. Результати навчання: вміння впроваджувати інноваційні технології під час самостійних занять фізичною культурою. Мотивація молоді до здорового способу життя.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент має

Тема 1.4. Підсумковий модуль-контроль. Практичне виконання фрагменту контрольного комплексу вправ з фітнесу.	1		1										
Разом за змістовим Модулем 1	45		15			30							
ВОЛЕЙБОЛ													
Тема 1.1. Історія виникнення гри волейбол. Техніка безпеки. Техніка переміщень, поворотів, зупинок.	14		4			10							
Тема 1.2. Техніка передач обома руками знизу. Техніка нижньої прямої подачі. Тактика перших і других передач. Двохстороння гра. СФП.	16		6			10							
Тема 1.3. Техніка передач, подач, ударів. Техніка стійок та переміщень. Двохстороння гра. СФП.	14		4			10							
Тема 1.4. Підсумковий модуль-контроль. Виконання нижньої прямої подачі. Передача обома руками знизу.	1		1										
Разом за змістовим Модулем 1	45		15			30							
БАСКЕТБОЛ													
Тема 1.1. Історія виникнення баскетболу. Техніка передачі м'яча двома руками від грудей. Техніка передачі рукою від плеча. Техніка іведення м'яча. СФП. Двохстороння гра.	14		4			10							
Тема 1.2. Техніка передачі двома руками зверху. Техніка передачі від грудей. Техніка кидка двома руками з місця. Кидки на точність. СФП. Двохстороння гра.	16		6			10							
Тема 1.3. Техніка ведення м'яча з різною швидкістю. Техніка кидка м'яча однією рукою. Кидки на точність. Розвиток швидкості та швидкісної сили. Двохстороння гра.	14		4			10							
Тема 1.4. Підсумковий модуль-контроль. Виконання передачі м'яча двома руками від грудей. Виконання кидків та точність.	1		1										
Разом за змістовим модулем 1	45		15			30							
ФУТБОЛ													
Тема 1.1. Техніка ведення м'яча носком. Техніка зупинки м'яча внутрішньою стороною ступні. Техніка зупинки м'яча стопою.	14		4			10							
Тема 1.2. Техніка ведення м'яча внутрішньою частиною підйому. Зупинка м'яча серединою підйому. Техніка удару середньою частиною підйому, внутрішньою стороною	16		6			10							

ступні. Зупинка м'яча внутрішньою стороною ступні.													
Тема 1.3. Техніка вкидання м'яча. Техніка удару внутрішньою частиною підйому. Техніка ведення м'яча внутрішньою стороною ступні. Техніка пересувань з імітацією прийомів гри. Техніка удару середньою частиною підйому. Ведення м'яча зовнішньою частиною підйому. Індивідуальні тактичні дії у захисті.	14		4			10							
Тема 1.4. Підсумковий модуль-контроль. Передача і прийом м'яча внутрішньою стороною стопи в парах.	1		1										
Разом за змістовим модулем 1	45		15			30							
АТЛЕТИЧНА ГІМНАСТИКА													
Тема 1.1. Особливості розвитку силових видів спорту. Базові комплекси занять з атлетичної гімнастики.	14		4			10							
Тема 1.2. Техніка спеціально-допоміжних вправ в силових видах спорту. Техніка виконання вправ на тренажерних колових лініях. Оволодіння навичками страхування і самострахування.	16		6			10							
Тема 1.3. Техніка виконання вправ на тренажерних системах для розвитку максимальної сили.	14		4			10							
Тема 1.4. Підсумковий модуль-контроль. Виконання силових вправ на тренажерних системах способом колового тренування.	1		1										
Разом за змістовим модулем 1	45		15			30							
Теми практичних занять	Змістовий модуль 2. Формуючий етап підготовки (фітнес, волейбол, баскетбол, футбол, атлетична гімнастика) (за вибором студента)*												
ФІТНЕС													
Тема 2.1. Організація та методика проведення тренувальної програми з танцювальної аеробіки.	14		4			10							
Тема 2.2. Організація та методика проведення оздоровчого фітнесу на степ-платформах. Вивчення комплексів вправ з фітнесу.	16		6			10							
Тема 2.3. Формування правильної постави вправами на килимках. Вивчення комплексів вправ на розвиток гнучкості, зміцнення зв'язок і розвиток рухливості в	14		4			10							

суглобах.													
Тема 2.4. Підсумковий модуль-контроль. Практичне виконання фрагменту контрольного комплексу вправ на килимках.	1		1										
Разом за змістовим модулем 2	45		15			30							
ВОЛЕЙБОЛ													
Тема 2.1. Техніка передач обома руками зверху. Передачі на місці в русі, в парах. Двохстороння гра. СФП.	14		4			10							
Тема 2.2. Техніка переміщень, поворотів, зупинок. Техніка передачі м'яча зверху. Двохстороння гра. СФП.	16		6			10							
Тема 2.3. Техніка верхньої прямої подачі. Техніка прийому м'яча з подачі. Тактика першої та другої передачі. Двохстороння гра. СФП.	14		4			10							
Тема 2.4. Підсумковий модуль-контроль. Виконання верхньої прямої подачі. Передача обома руками зверху.	1		1										
Разом за змістовим модулем 2	45		15			30							
БАСКЕТБОЛ													
Тема 2.1. Техніка ведення м'яча. Техніка кидка двома руками знизу. Техніка кидка однією рукою зверху. Техніка подвійного кроку. СФП. Двохстороння гра.	14		4			10							
Тема 2.2. Техніка заслонів і відволікаючих дій. Техніка штрафних кидків. Техніка передачі м'яча з відскоком від поверхні майданчика. Техніка подвійного кроку. СФП. Двохстороння гра.	16		6			10							
Тема 2.3. Техніка ведення м'яча. Техніка штрафного кидка. Техніка подвійного кроку. Техніка індивідуальних тактичних дій у захисті. Техніка заслонів. Двохстороння гра.	14		4			10							
Тема 2.4. Підсумковий модуль-контроль. Виконання штрафних кидків. Виконання подвійного кроку з кидком.	1		1										
Разом за змістовим модулем 2	45		15			30							
ФУТБОЛ													
Тема 2.1. Техніка зупинки м'яча середньою частиною підйому. Техніка відволікаючого фінта «зупинка м'яча ногою». Техніка жонгливання. Групові і	14		4			10							

індивідуальні техніко-тактичні дії у захисті.													
Тема 2.2. Ведення м'яча внутрішньою частиною підйому. Зупинка м'яча груддю. Техніка жонгливання м'яча. Групові тактичні дії у нападі. Техніка ведення м'яча серединою підйому. Техніка удару головою. Тактичні взаємодії в захисті.	16		6			10							
Тема 2.3. Техніка ведення м'яча серединою підйому. Техніка удару головою. Тактичні взаємодії у захисті та нападі. Техніка удару внутрішньою частиною підйому, зупинка внутрішньою стороною стопи. Передачі м'яча внутрішньою стороною стопи.	14		4			10							
Тема 2.4. Підсумковий модуль-контроль. Передача м'яча внутрішньою стороною стопи і зупинка м'яча стопою в парах.	1		1										
Разом за змістовим модулем 2	45		15			30							
АТЛЕТИЧНА ГІМНАСТИКА													
Тема 2.1. Техніка виконання швидко-силових вправ. Розвиток м'язів верхнього плечового поясу та м'язів живота.	14		4			10							
Тема 2.2. Техніка виконання комплексу для ектоморфів (худорлявий тип статури). Техніка виконання комплексу для ендоморфів.	16		6			10							
Тема 2.3. Техніка виконання комплексу вправ для мезоморфного типу будови тіла студента.	14		4			10							
Тема 2.4. Підсумковий модуль-контроль. Складання комплексу вправ для різноманітних типів будови тіла.	1		1										
Разом за змістовим модулем 2	45		15			30							
Модуль контроль													
Усього годин	90		30			60							

5.3. Зміст завдань для самостійної роботи

Структура початкової дисципліни «Фізичне виховання» за видами спорту (Фітнес)

Тижень	Назва теми самостійної роботи	К-ть год.	Вид
1-2	Особливості застосування термінології на заняттях з фітнесу. Ознайомлення зі специфікою вправ з фітнесу.	10	<p>Інформаційно-пошукова робота за запропонованою тематикою до кожного модуля;</p> <p>Виконання комплексу вправ для загальної фізичної підготовки;</p> <p>Науково-дослідна робота у галузі фізичної культури та спорту (наукові публікації).</p>
3-5	Оволодіння технікою виконання базових кроків класичної аеробіки. Організація та методика проведення тренувальної програми з базової аеробіки.	10	
6	Організація та методика проведення оздоровчого фітнесу з фітболами. Вивчення комплексів вправ з фітнесу.	10	
7	Організація та методика проведення тренувальної програми з танцювальної аеробіки.	10	
8-9	Організація та методика проведення оздоровчого фітнесу на степ-платформах. Вивчення комплексів вправ з фітнесу.	10	
10-12	Формування правильної постави вправами на килимках. Вивчення комплексів вправ на розвиток гнучкості, зміцнення зв'язок і розвиток рухливості в суглобах.	10	

Рекомендована література:

Основна

1. Жерносенко Г. А. Особенности преподавания фитнес-аэробики по дисциплине «физическая культура» / Г. А. Жерносенко // Физическое воспитание студентов творческих специальностей : науч.-теорет. журн. Харьков : ХГАДИ (ХХПИ), 2007. № 2. С. 100–107.
2. Ишанова О. В. Оптимизация физической нагрузки при оздоровительных занятиях аэробикой / О. В. Ишанова // Теория и практика физической культуры : [науч.-теорет. журн.]. 2007. – № 8. С. 69–71.
3. Круцевич Т. Ю. Теория и методика физического воспитания / Т. Ю. Круцевич. К. : Олимп. лит., 2003. Т. 2. 392 с.
4. Линець М. О. Шейпінг у системі фізичного виховання студенток / Линець М. О., Гумен В. І., Гордійчук С. Н. // Теорія і методика фізичного виховання і спорту: [науч.-теорет. журн.]. 2002. № 2. С. 42–44.
5. Мекінченко Е. Б. Аэробика. Теория и методика занятия / Е. Б. Мекінченко, М. П. Шестакова. М.: СпортАкадемПрес, 2002. 304 с.
6. Хоули Э. Т. Оздоровительный фитнес / Э. Т. Хоули, Б. Д. Френкс. Киев: Олимп. лит., 200. – 377 с.
7. Цыбиз Г. Г. Проведение ритмической гимнастики на занятиях / Г. Г. Цыбиз, Л. М. Медведева, С. А. Коваленко // Физическое воспитание студентов творческих специальностей: [науч.-теорет. журн.]. Харьков: ХГАДИ (ХХПИ), 2007. – № 4. – С. 157–162.
8. Шенфілд Б. Фітнес для гарного тіла / Б. Шенфілд. М. : [б. и.], 2002. – 160 с.

Додаткова

1. Закон України «Про вищу освіту» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.
2. Закон України «Про освіту» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>.
3. Закон України «Про фізичну культуру і спорт». [Електронний ресурс]. –Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3808-12>.
4. Постанова Кабінету Міністрів від 29 квітня 2015 р. № 266 «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-п>.
5. Aligning a European Higher Education Structure in Sport Science [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://eose.org/ressource/aehesis/>
6. <http://www.sportkniga.kiev.ua/>
7. <https://osvita.ua/>

Структура початкової дисципліни «Фізичне виховання» за видами спорту (Волейбол) (теми занять)

Тиждень	Назва теми самостійної роботи	К-ть год.	Вид
1-2	Історія виникнення гри волейбол. Техніка безпеки. Техніка переміщень, поворотів, зупинок.	10	Інформаційно-пошукова робота за запропонованою тематикою до кожного модуля; Виконання комплексу вправ для загальної фізичної підготовки; Науково-дослідна робота у галузі фізичної культури та спорту (наукові публікації).
3-5	Техніка передач обома руками знизу. Техніка нижньої прямої подачі. Тактика перших і других передач.	10	
6	Техніка передач, подач, ударів. Техніка стійок та переміщень.	10	
7	Техніка передач обома руками зверху. Передачі на місці в русі, в парах.	10	
8-9	Техніка переміщень, поворотів, зупинок. Техніка передачі м'яча зверху.	10	
10-12	Техніка верхньої прямої подачі. Техніка прийому м'яча з подачі. Тактика першої та другої передач.	10	

Рекомендована література:

Основна

1. Хавруняк І.В. Методика техніко-тактичної підготовки волейболістів у ВНЗ: навчально-методичний посібник/ укл. І.В.Хавруняк. Чернівці: Чернівецький нац. у-н-т, 2015. 60 с.
2. Пустовалов В.О. Волейбол (теорія і методика навчання): навчально-методичний посібник / укл. В.О.Пустовалов. Черкаси. 2011. 65 с.
3. Айриянц А.Г. Волейбол / А.Г. Айриянц. М.: ФиС., 1976. 158 с.
4. Ахметов Э.К. Волейбол для начинающих. Минск: Полымя, 1985. 80с.
5. Бриль М.С. Волейбол / М.С. Бриль. – М.: ФиС., 1981. 136 с.
6. Волейбол / Под ред. А.В. Беляева, М.В. Савина. М., 2000. 242 с.
7. Демчишин А.Д. Волейбол – гра для всіх / А.Д.Демчишин. К.: „Здоров'я”. 1986. 83 с.

8. Ейнгорн А.Н. 500 упражнених волейболіста. М.:ФіС, 1959. 208 с.
9. Железняк Ю.Д. Волейбол в школі / Ю.Д. Железняк., Л.Н.Слупський. М.: ФіС, 1989. 76 с.
10. Ивойлов А.В. Волейбол / А.В. Ивойлов. Минск: Высшая школа», 1985. 200 с.
11. Клещев Ю.Н. Волейбол / Ю.Н.Клещев, А.Г. Айриянец. – М.: ФіС, 1983. 270 с.
12. Пименов М.П. Волейбол. Специальные упражнения/ М.П.Пименов. К.: 1993. 192 с.

Додаткова

1. Закон України «Про вищу освіту» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.
2. Закон України «Про освіту» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>.
3. Закон України «Про фізичну культуру і спорт». [Електронний ресурс]. –Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3808-12>.
4. Постанова Кабінету Міністрів від 29 квітня 2015 р. № 266 «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-п>.
5. Aligning a European Higher Education Structure in Sport Science [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://eose.org/ressource/aehehis/>
6. <http://www.sportkniga.kiev.ua/>
7. <https://osvita.ua/>

Структура початкової дисципліни «Фізичне виховання» за видами спорту (Баскетбол) (теми занять)

Тиждень	Назва теми самостійної роботи	К-ть год.	Вид
1-2	Історія виникнення баскетболу. Техніка передачі м'яча двома руками від грудей. Техніка передачі рукою від плеча. Техніка ведення м'яча.	10	Інформаційно-пошукова робота за запропонованою тематикою до кожного модуля; Виконання комплексу вправ для загальної фізичної підготовки; Науково-дослідна робота у галузі фізичної культури та спорту (наукові публікації).
3-5	Техніка передачі двома руками зверху. Техніка передачі від грудей. Техніка кидка двома руками з місця. Кидки на точність.	10	
6	Техніка ведення м'яча з різною швидкістю. Техніка кидка м'яча однією рукою. Кидки на точність. Розвиток швидкості та швидкісної сили.	10	
7	Техніка ведення м'яча. Техніка кидка двома руками знизу. Техніка кидка однією рукою зверху. Техніка подвійного кроку.	10	
8-9	Техніка заслонів і відволікаючих дій. Техніка штрафних кидків. Техніка передачі м'яча з відскоком від поверхні майданчика. Техніка подвійного кроку.	10	
10-12	Техніка ведення м'яча. Техніка штрафного кидка. Техніка подвійного кроку. Техніка індивідуальних тактичних дій у захисті. Техніка заслонів.	10	

Рекомендована література:

Основна

1. Бойко Я.С. Конспект лекцій з дисципліни «Баскетбол» (для студентів усіх спеціальностей Академії з дисциплін «Фізичне виховання», «Фізична культура»). / Бойко Я.С, Кравчук Є.В.; Харк. нац. акад. міськ. гос-ва. Х.:ХНАМГ, 2009. 39 с.
2. Бабачук Ю. Характеристика змісту рухових дій ігор з елементами спорту /Ю. Бабачук// Вісник інституту розвитку дитини. Серія: філософія, педагогіка, психологія. К.: Національний педагогічний університет імені М.П.Драгоманова, – 2010. – Вип. 10. С. 39-45.
3. Дорошенко В. Баскетбол на весь рік/ В. Дорошенко // Палітра педагога. 2010. №1. С. 27-31.
4. Баскетбол. Броски по кільцю: Мастера советуют.//Фізкультура в школі 1990. №7 с. 15-17.
5. 2. Баскетбол: Учебник для институтів фізической культури // Под. Ред. Ю.М. Портнова. М.: Фізкультура и Спорт, 1988. 350 с.
6. 3. Баскетбол: Учебник для вузов фізической культури // Под.ред. Ю.М. Портнова. М.: Фізкультура и Спорт, 1997. 480 с.
7. Суетнов К.В. Обучение школьникам игре в баскетбол/ Учебное пособие. – Алма-Ата, 1985. 92с.
8. Яхонтов Е.Р., Генкин В.А. Баскетбол. М.: Фізкультура и спорт, 1998. 45с.
9. Кузін В.В., Палієвський С.А., Баскетбол. Початковий етап навчання, М.: Фізкультура і спорт, 1999.

Додаткова

1. Закон України «Про вищу освіту» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.
2. Закон України «Про освіту» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>.
3. Закон України «Про фізичну культуру і спорт». [Електронний ресурс]. –Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3808-12>.
4. Постанова Кабінету Міністрів від 29 квітня 2015 р. № 266 «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-п>.
5. Aligning a European Higher Education Structure in Sport Science [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://eose.org/ressource/aehehesis/>
6. <http://www.sportkniga.kiev.ua/>
7. <https://osvita.ua/>

**Структура початкової дисципліни «Фізичне виховання» за видами спорту
(Футбол) (теми занять)**

Тиждень	Назва теми самостійної роботи	К-ть год.	Вид
1-2	Техніка ведення м'яча носком. Техніка зупинки м'яча внутрішньою стороною ступні. Техніка зупинки м'яча стопою.	10	Інформаційно-пошукова робота за запропонованою тематикою до кожного модуля; Виконання комплексу вправ для загальної фізичної підготовки; Науково-дослідна робота у галузі фізичної культури та спорту (наукові публікації).
3-5	Техніка ведення м'яча внутрішньою частиною підйому. Зупинка м'яча серединою підйому. Техніка удару середньою частиною підйому, внутрішньою стороною ступні. Зупинка м'яча внутрішньою стороною ступні.	10	
6	Техніка вкидання м'яча. Техніка удару внутрішньою частиною підйому. Техніка ведення м'яча внутрішньою стороною ступні. Техніка пересувань з імітацією прийомів гри. Техніка удару середньою частиною підйому. Ведення м'яча зовнішньою частиною підйому. Індивідуальні тактичні дії у захисті.	10	
7	Техніка зупинки м'яча середньою частиною підйому. Техніка відволікаючого фінта «зупинка м'яча ногою». Техніка жонглювання. Групові і індивідуальні техніко-тактичні дії у захисті.	10	
8-9	Ведення м'яча внутрішньою частиною підйому. Зупинка м'яча груддю. Техніка жонглювання м'яча. Групові тактичні дії у нападі. Техніка ведення м'яча серединою підйому. Техніка удару головою. Тактичні взаємодії в захисті.	10	
10-12	Техніка ведення м'яча серединою підйому. Техніка удару головою. Тактичні взаємодії у захисті та нападі. Техніка удару внутрішньою частиною підйому, зупинка внутрішньою стороною стопи. Передачі м'яча внутрішньою стороною стопи.	10	

Рекомендована література:

Основна

1. Блохин О. В. Гол, который я не забил: повесть о футболе / О. В. Блохин; лит. запись И. И. Заседы. К.: Молодь, 1981. 160 с. (Знаменосцы спорта).
2. Гра, що об'єднує: рекомендаційний список літератури / Харківська обласна бібліотека для дітей; уклад. С.А. Кірнос; ред. С.М.Загrevська. Х., 2012. 13 с.
3. Большая энциклопедия спорта [Электронный ресурс]: энциклопедия. Электрон. дан. К. : Енисей-груп, 2007. 1 эл. опт. диск: цв
4. Лисенчук Г. А. Упражнения для технико-тактической подготовки в мини-футболе: метод. рек. / Г. А. Лисенчук, А. В. Рымко, С. Г. Лисенчук. Киев: [Б.п.], 1998. 90 с.
5. Левчук В. Є. Міні-футбол: вправи, ігри, стандарти: метод. посіб. / В. Є. Левчук. – Л.: Укр. технології, 2006. – 116 с.
6. Соломонко В. В. Футбол: [підручник для студ. вузів фіз. виховання і спорту] / В. В. Соломонко, Г. А. Лисенчук, О. В. Соломонко. К.: Олімпійська література, 1997. 288 с.
7. Андреев С. А. Футзал. / С. А. Андреев. М.: Физкультура и спорт, 1978. 111 с.
8. Sabalino A. Tecnica, tattica e condizionamento fisico per il Calcio a 5 CALZETTI MARIUCCI / Andrea Sabalino.

Додаткова

1. Закон України «Про вищу освіту» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.

2. Закон України «Про освіту» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>.
3. Закон України «Про фізичну культуру і спорт». [Електронний ресурс]. –Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3808-12>.
4. Постанова Кабінету Міністрів від 29 квітня 2015 р. № 266 «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-п>.
5. Aligning a European Higher Education Structure in Sport Science [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://eose.org/ressource/aehesis/>
6. <http://www.sportkniga.kiev.ua/>
7. <https://osvita.ua/>

Структура початкової дисципліни «Фізичне виховання» за видами спорту (Атлетична гімнастика) (теми занять)

Тижде нь	Назва теми самостійної роботи	К-ть год.	Вид
1-2	Особливості розвитку силових видів спорту. Базові комплекси занять з атлетичної гімнастики.	10	Інформаційно-пошукова робота за запропонованою тематикою до кожного модуля; Виконання комплексу вправ для загальної фізичної підготовки; Науково-дослідна робота у галузі фізичної культури та спорту (наукові публікації).
3-5	Техніка спеціально-допоміжних вправ в силових видах спорту. Техніка виконання вправ на тренажерних колових лініях. Оволодіння навичками страхування і самострахування.	10	
6	Техніка виконання вправ на тренажерних системах для розвитку максимальної сили.	10	
7	Техніка виконання швидкісно-силових вправ. Розвиток м'язів верхнього плечового поясу та м'язів живота.	10	
8-9	Техніка виконання комплексу для екоморфів (худорлявий тип статури). Техніка виконання комплексу для ендоморфів.	10	
10-12	Техніка виконання комплексу вправ для мезоморфного типу будови тіла студента.	10	

Рекомендована література:

Основна

1. Гайдук І. Атлетична гімнастика в системі фізичного виховання дітей старшого шкільного віку / Гайдук І. // Молода спортивна наука України: зб. наук. пр. з галузі фізичної культури та спорту. Вип. 10. Л.: НВФ «Українські технології», 2006. Т. 1. С. 141-144. 2.
2. Гах Р. Атлетична гімнастика в системі фізичного виховання студентів-економістів другого року навчання / Гах Р. // Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві: зб. наук. пр. №1(21), 2013. С.153-156.
3. Гуменний В. Особливості фізичного виховання студентів вищих навчальних закладів на основі урахування специфіки професійної діяльності / Гуменний В. // Спортивний вісник Придніпров'я. 2013. №1. С.70-73.

4. Зотов А. В. Атлетична гімнастика: навчальний посібник / А. В. Зотов, В. І. Терещенко. – К., 2004. 160с.
5. Захаріна Е. Організаційні умови вдосконалення фізичного виховання у вищому закладі освіти / Захаріна Е. // Спортивний вісник Придніпров'я. 2007. №1. С.64-67.
6. Лавренюк В. С. Удосконалення силових здібностей студентів у навчальному процесі з фізичного виховання / Лавренюк В. С. // Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту: зб. наук. пр. Харків: ХДАДМ, 2011. №6. С.74- 76.
7. Лапутин А. Н. Атлетична гімнастика / Лапутин А. Н. К.: Здоров'я, 1985. 112с.
8. Огарь Г. О. Вплив програм силового тренування з навантаженнями різної спрямованості на фізичний розвиток і рухову підготовленість юнаків 15-17 років / Г. О. Огарь, В. А. Санжаров, В. І. Ласиця, Є. Г. Огарь // Теорія і методика фізичного виховання. 2011. №10. С.37-42.
9. Семенович С. Диференційований підхід у процесі навчання юнаків старшої школи атлетичної гімнастики / С. Семенович, В. Кіндрат // Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві: зб. наук. пр. №2(18), 2012. С.125-129.
10. Суханова Т. Ставлення старшокласників до уроків атлетизму / Суханова Т. // Проблеми активізації рекреаційно-оздоровчої діяльності населення: матеріали ІV Всеукр. наук.- практич. конф. Л.: [б. в.], 2004. С. 95-96.
11. Фаворитов В. М. Розвиток силових якостей юнаків засобами атлетичної гімнастики / В. М. Фаворитов, В. А. Пономарьов, В. М. Папуча // Вісник Запорізького національного університету: зб. наук. пр. Запоріжжя, 2009. №1. С.144-152.
12. Ханікянц О. Атлетична гімнастика як засіб профілактики порушень постави студентської молоді / О. Ханікянц, В. Максим // Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві: зб. наук. пр. №1 (17), 2012. С.108-112.

Додаткова

1. Закон України «Про вищу освіту» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.
2. Закон України «Про освіту» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>.
3. Закон України «Про фізичну культуру і спорт». [Електронний ресурс]. –Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3808-12>.
4. Постанова Кабінету Міністрів від 29 квітня 2015 р. № 266 «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-п>.
5. Aligning a European Higher Education Structure in Sport Science [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://eose.org/ressource/aehesis/>
6. <http://www.sportkniga.kiev.ua/>
7. <https://osvita.ua/>

6. Система контролю та оцінювання

Методи навчання:

- Практичні заняття
- Самостійна робота

Види та форми контролю:

ЗМ 1. Поточний модуль-контроль.

Практичне виконання фрагменту контрольного комплексу вправ з обраних видів спорту.

ЗМ 2. Поточний модуль-контроль.

Практичне виконання фрагменту контрольного комплексу вправ з обраних видів спорту.

Підсумковий модуль-контроль – залік (прийом контрольних нормативів (дод. А).

Форма контролю та оцінювання результатів навчання:

Формами поточного контролю є практичне виконання фрагменту контрольного комплексу вправ з обраних видів спорту. Формою підсумкового контролю є залік.

Розподіл балів, які отримують студенти:

Засоби оцінювання

У процесі фізичного виховання студентів використовуються традиційні та інноваційні засоби фізкультурної освіти і фізичного виховання. Основними засобами фізичного виховання є фізичні вправи, оздоровчі сили природи та гігієнічні чинники.

До засобів фізичного виховання, що передбачені для реалізації даної програми належать:

1. Загальнорозвиваючі, професійно-прикладні та спеціально підготовчі вправи з видів спорту.
2. Загально педагогічні та валеологічні засоби.
3. Основні вправи з легкої атлетики фітнесу, гімнастики, спортивні ігри, атлетизм.
4. Інноваційні системи фізичних вправ і види спорту, обрані з урахуванням фізкультурно-оздоровчих інтересів та уподобань студентів.
5. Загартування, гігієнічні природні фактори, реабілітаційні та рекреаційні засоби.
6. Психорегулюючі та психогігієнічні засоби.

Добір засобів здійснюється на розсуд викладачів з урахуванням фізкультурних і спортивних інтересів, уподобань та індивідуальних особливостей студентів, рівня їхнього здоров'я. Сукупність методів і засобів фізичного виховання студентів регламентується основними теоретико-методичними положеннями фізичного виховання та спорту; дидактики, психології та педагогіки щодо індивідуально-орієнтованого виховання та формування здорового способу життя особистості. Забороняється використання у фізичному вихованні засобів, пов'язаних з не виправданим ризиком для здоров'я та життя студентів, а також таких, які не відповідають етичним вимогам, формують культ насильства і жорстокості.

Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни
Шкала оцінювання: національна та ЄКТС
 (для 1-2 курсів)

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
	Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
Відмінно	A (90-100)	відмінно
Добре	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	добре
Задовільно	D (60-69)	задовільно
	E (50-59)	достатньо
Незадовільно	FX (35-49)	(незадовільно) з можливістю повторного складання
	F (1-34)	(незадовільно) з обов'язковим повторним курсом

Розподіл балів, які отримують студенти
 Для прикладу (залік)

Поточне оцінювання (аудиторна та самостійна робота)								Кількість балів (залікова робота)	Сумарна к-ть балів
Змістовий модуль №1				Змістовий модуль №2					
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	40	100
2	6	6	16	2	6	6	16		

T1, T2 ... T9 – теми змістових модулів.

Поточне тестування та самостійна робота		Модуль-контроль (залік)	Сума
Модуль I			
Змістовий модуль №1	Змістовий модуль №2	40	100
T.1.4	T.2.4		
30	30		

Практична перевірка вмінь та навичок

Фітнес

Види випробувань	Стать	Бали, нормативи				
		10	8	6	4	2
1. Гнучкість (см)	чол.	19	16	13	10	7
	жін.	20	17	14	10	7
2. Стрибки на скакалці (30 с., разів)	чол.	75	70	65	60	50
	жін.	80	75	70	65	50
3. Піднімання тулуба в сід (60 с., разів)	чол.	53	47	40	34	28
	жін.	47	42	37	33	28
4. Виконання комбінації на 64 рахунки	Оцінюється техніка виконання					

Волейбол

Види випробувань	Стать	Бали, нормативи				
		10	8	6	4	2
1. Човниковий біг 4x9 м.	чол.	9,0	9,2	9,4	9,6	10,2
	жін.	10,4	10,6	10,8	11,2	11,5
2. Біг 30 м (с)	чол.	4.2	4.4	4.6	4.8	5.0
	жін.	4.8	5.0	5.2	5.4	5.6
3. Нижня пряма подача (12 спроб)	чол.	11	9	7	5	3
	жін.	10	8	6	4	2
4. Верхня подача (12 спроб)	чол.	11	9	7	5	3
	жін.	10	8	6	4	2

Баскетбол

Види випробувань	Стать	Бали, нормативи				
		10	8	6	4	2
1. Човниковий біг 4x9 м.	чол.	9,0	9,2	9,4	9,6	10,2
	жін.	10,4	10,6	10,8	11,2	11,5
2. Біг 30 м (с)	чол.	4.2	4.4	4.6	4.8	5.0
	жін.	4.8	5.0	5.2	5.4	5.6
3. Стрибок у довжину з місця (см)	чол.	250	240	230	215	200
	жін.	200	190	180	170	160
4. Штрафні кидки, 15 спроб (разів)	чол.	12	9	7	5	3
	жін.	10	8	6	4	2

Футбол

Види випробувань	Стать	Бали, нормативи				
		10	8	6	4	2
1. Човниковий біг 4x9 м.	чол.	9,0	9,2	9,4	9,6	10,2
	жін.	10,4	10,6	10,8	11,2	11,5
2. Біг 30 м (с)	чол.	4.2	4.4	4.6	4.8	5.0
	жін.	4.8	5.0	5.2	5.4	5.6
3. Піднімання тулуба в сід (60 с., разів)	чол.	53	47	40	34	28
	жін.	47	42	37	33	28
4. Згинання і розгинання рук в упорі лежачи на підлозі (разів)	чол.	50	45	40	30	25
	жін.	24	19	16	11	7

Атлетична гімнастика

Види випробувань	Стать	Бали, нормативи				
		10	8	6	4	2
1. Жим ногами ваги:	Ч.	29	27	25	23	21

Ч – 56 кг; Ж – 21 кг, 60 с (разів)	Ж.	27	26	24	22	20
2. Розведення рук з гантелями лежачи спиною на лаві: Ч – 10 кг; Ж – 5 кг (разів)	Ч.	25	23	21	15	10
	Ж.	24	22	20	15	10
3. Зведення і розведення рук на тренажері «Метелик» Ч – 28 кг; Ж – 14 кг, 60 с (разів)	Ч.	29	27	25	23	21
	Ж.	27	26	24	22	20
4. Згинання і розгинання рук в упорі лежачи на підлозі (разів)	Д.	24	19	16	11	7
Підтягування на перекладині (разів)	Хл.	16	14	12	10	8

Модуль-контроль (залік)

Фітнес

Види випробувань	Стать	Бали, нормативи				
		10	8	6	4	2
1. Гнучкість (см)	чол.	19	16	13	10	7
	жін.	20	17	14	10	7
2. Стрибки на скакалці (30 с., разів)	чол.	75	70	65	60	50
	жін.	80	75	70	65	50
3. Піднімання тулуба в сід (60 с., разів)	чол.	53	47	40	34	28
	жін.	47	42	37	33	28
4. Виконання комбінації на 64 рахунки	Оцінюється техніка виконання					

Модуль-контроль (залік)

Волейбол

Види випробувань	Стать	Бали, нормативи				
		10	8	6	4	2
1. Човниковий біг 4x9 м.	чол.	9,0	9,2	9,4	9,6	10,2
	жін.	10,4	10,6	10,8	11,2	11,5
2. Біг 30 м (с)	чол.	4.2	4.4	4.6	4.8	5.0
	жін.	4.8	5.0	5.2	5.4	5.6
3. Нижня пряма подача (12 спроб)	чол.	11	9	7	5	3
	жін.	10	8	6	4	2
4. Верхня подача (12 спроб)	чол.	11	9	7	5	3
	жін.	10	8	6	4	2

Модуль-контроль (залік)

Баскетбол

Види випробувань	Стать	Бали, нормативи				
		10	8	6	4	2
1. Човниковий біг 4x9 м.	чол.	9,0	9,2	9,4	9,6	10,2
	жін.	10,4	10,6	10,8	11,2	11,5
2. Біг 30 м (с)	чол.	4.2	4.4	4.6	4.8	5.0
	жін.	4.8	5.0	5.2	5.4	5.6
3. Стрибок у довжину з місця (см)	чол.	250	240	230	215	200
	жін.	200	190	180	170	160
4. Штрафні кидки, 15 спроб (разів)	чол.	12	9	7	5	3
	жін.	10	8	6	4	2

Модуль-контроль (залік)

Футбол

Види випробувань	Стать	Бали, нормативи				
		10	8	6	4	2
1. Човниковий біг 4x9 м.	чол.	9,0	9,2	9,4	9,6	10,2
	жін.	10,4	10,6	10,8	11,2	11,5
2. Біг 30 м (с)	чол.	4.2	4.4	4.6	4.8	5.0
	жін.	4.8	5.0	5.2	5.4	5.6
3. Піднімання тулуба в сід (60 с., разів)	чол.	53	47	40	34	28
	жін.	47	42	37	33	28
4. Згинання і розгинання рук в упорі лежачи на підлозі (разів)	чол.	50	45	40	30	25
	жін.	24	19	16	11	7

Модуль-контроль (залік)

Атлетична гімнастика

Види випробувань	Стать	Бали, нормативи				
		10	8	6	4	2
1. Жим ногами ваги: Ч – 56 кг; Ж – 21 кг, 60 с (разів)	Ч.	29	27	25	23	21
	Ж.	27	26	24	22	20
2. Розведення рук з гантелями лежачи спиною на лаві: Ч – 10 кг; Ж – 5 кг (разів)	Ч.	25	23	21	15	10
	Ж.	24	22	20	15	10
3. Зведення і розведення рук на тренажері «Метелик» Ч – 28 кг; Ж – 14 кг, 60 с (разів)	Ч.	29	27	25	23	21
	Ж.	27	26	24	22	20
4. Згинання і розгинання рук в упорі лежачи на підлозі (разів)	Д.	24	19	16	11	7
Підтягування на перекладині (разів)	Хл.	16	14	12	10	8

5. Рекомендована література

5.1. Базова (основна)

(Фітнес)

1. Жерносенко Г. А. Особенности преподавания фитнес-аэробики по дисциплине «физическая культура» / Г. А. Жерносенко // Физическое воспитание студентов творческих специальностей : науч.-теорет. журн. – Харьков : ХГАДИ (ХХПИ), 2007. – № 2. – С. 100–107.
2. Ишанова О. В. Оптимизация физической нагрузки при оздоровительных занятиях аэробикой / О. В. Иша-нова // Теория и практика физической культуры : [наук.-теорет. журн.]. – 2007. – № 8. – С. 69–71.
3. Круцевич Т. Ю. Теория и методика физического воспитания / Т. Ю. Круцевич. – К. : Олимп. лит., 2003. – Т. 2 – 392 с.
4. Линець М. О. Шейпінг у системі фізичного виховання студенток / Линець М. О., Гумен В. І., Гордій-чук С. Н. // Теорія і методика фізичного виховання і спорту: [наук.-теорет. журн.]. – 2002. – № 2. – С. 42–44.
5. Мекинченко Е. Б. Аэробика. Теория и методика занятия / Е. Б. Мекинченко, М.

П. Шестакова. – М.: СпортАкадемПрес, 2002. – 304 с.

7. Хоули Э. Т. Оздоровительный фитнес / Э. Т. Хоули, Б. Д. Френкс. – Киев: Олимп. лит., 200. – 377 с.
8. Цыбиз Г. Г. Проведение ритмической гимнастики на занятиях / Г. Г. Цыбиз, Л. М. Медведева, С. А. Коваленко // Физическое воспитание студентов творческих специальностей : [науч.-теорет. журн.]. – Харьков: ХГАДИ (ХХПИ), 2007. – № 4. – С. 157–162.
9. Шенфілд Б. Фітнес для гарного тіла / Б. Шенфілд. – М. : [б. и.], 2002. – 160 с.

(Волейбол)

13. Хавруняк І.В. Методика техніко-тактичної підготовки волейболістів у ВНЗ: навчально-методичний посібник/ укл. І.В.Хавруняк. – Чернівці: Чернівецький нац. у-н-т, 2015. – 60 с.
14. Пустовалов В.О. Волейбол (теорія і методика навчання): навчально-методичний посібник / укл. В.О.Пустовалов. – Черкаси. – 2011. – 65 с.
15. Айриянц А.Г. Волейбол / А.Г. Айриянц. – М.: ФиС., 1976. – 158 с.
16. Ахметов Э.К. Волейбол для начинающих/ Э.К. Ахметов. – Минск: Полымя, 1985. – 80 с.
17. Бриль М.С. Волейбол / М.С. Бриль. – М.: ФиС., 1981. – 136 с.
18. Волейбол / Под ред. А.В. Беляева, М.В. Савина. – М., 2000. – 242 с.
19. Демчишин А.Д. Волейбол – гра для всіх / А.Д.Демчишин. – К.: „Здоров’я”. – 1986. – 83 с.
20. Ейнгорн А.Н. 500 упражнений волейболиста / А.Н.Ейнгорн. – М.:ФиС, 1959. – 208 с.
21. Железняк Ю.Д. Волейбол в школе / Ю.Д. Железняк., Л.Н.Слупский. – М.: ФиС, 1989. – 76 с.
22. Ивойлов А.В. Волейбол / А.В. Ивойлов. – Минск: Высшая школа», 1985. – 200 с.
23. Клещев Ю.Н. Волейбол / Ю.Н.Клещев, А.Г. Айриянц. – М.: ФиС, 1983. – 270 с.
24. Пименов М.П. Волейбол. Специальные упражнения/ М.П.Пименов. – К.: 1993. – 192 с.

(Баскетбол)

1. Бойко Я.С. Конспект лекцій з дисципліни «Баскетбол» (для студентів усіх спеціальностей Академії з дисциплін «Фізичне виховання», «Фізична культура»). / Бойко Я.С, Кравчук Є.В.; Харк. нац. акад. міськ. гос-ва. – Х.:ХНАМГ, 2009. – 39 с.
2. Бабачук Ю. Характеристика змісту рухових дій ігор з елементами спорту /Ю. Бабачук// Вісник інституту розвитку дитини. Серія: філософія, педагогіка, психологія. – К.: Національний педагогічний університет імені М.П.Драгоманова, – 2010. – Вип. 10. – С. 39-45.
3. Дорошенко В. Баскетбол на весь рік/ В. Дорошенко // Палітра педагога. – 2010. – №1. – С. 27-31.
4. Баскетбол. Броски по кольцу: Мастера советуют.//Физкультура в школе – 1990. – №7 – с.15-17.
5. 2. Баскетбол: Учебник для институтов физической культуры // Под. Ред. Ю.М. Портнова. – М.: Физкультура и Спорт, 1988. – 350с.

6. З. Баскетбол: Учебник для вузов физической культуры // Под.ред. Ю.М. Портнова. – М.: Физкультура и Спорт, 1997. – 480с.
7. Суетнов К.В. Обучение школьников игре в баскетбол/ Учебное пособие. – Алма-Ата, 1985. – 92с.
8. Яхонтов Е.Р., Генкин В.А. Баскетбол. – М.: Физкультура и спорт, 1998. – 45с.
9. Кузін В.В., Палієвський С.А., Баскетбол. Початковий етап навчання, М.: Фізкультура і спорт, 1999.

(Футбол)

1. Блохин О. В. Гол, который я не забил: повесть о футболе / О. В. Блохин; лит. запись И. И. Заседы. – К.: Молодь, 1981. – 160 с. – (Знаменосцы спорта).
2. Гра, що об'єднує: рекомендаційний список літератури / Харківська обласна бібліотека для дітей; уклад. С.А. Кірнос; ред. С.М.Загревська. – Х., 2012. – 13 с.
3. Большая энциклопедия спорта [Электронный ресурс]: энциклопедия. – Электрон. дан. – К. : Енисей-груп, 2007. – 1 эл. опт. диск: цв
4. Лисенчук Г. А. Упражнения для технико-тактической подготовки в мини-футболе: метод. рек. / Г. А. Лисенчук, А. В. Рымко, С. Г. Лисенчук. – Киев: [Б.п.], 1998. – 90 с.
5. Левчук В. Є. Міні-футбол: вправи, ігри, стандарти: метод. посіб. / В. Є. Левчук. – Л.: Укр. технології, 2006. – 116 с.
6. Соломонко В. В. Футбол: [підручник для студ. вузів фіз. виховання і спорту] / В. В. Соломонко, Г. А. Лисенчук, О. В. Соломонко. – К.: Олімпійська література, 1997. – 288 с.
7. Андреев С. А. Футзал. / С. А. Андреев. – М.: Физкультура и спорт, 1978. – 111 с.
8. Sabalino A. Tecnica, tactica e condizionamento fisico per il Calcio a 5 CALZETTI MARIUCCI / Andrea Sabalino.

(Атлетична гімнастика)

1. Гайдук І. Атлетична гімнастика в системі фізичного виховання дітей старшого шкільного віку / Гайдук І. // Молода спортивна наука України: зб. наук. пр. з галузі фізичної культури та спорту. – Вип. 10. – Л.: НВФ «Українські технології», 2006. – Т. 1. – С. 141-144. 2.
2. Гах Р. Атлетична гімнастика в системі фізичного виховання студентів-економістів другого року навчання / Гах Р. // Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві: зб. наук. пр. – №1(21), 2013. – С.153-156.
3. Гуменний В. Особливості фізичного виховання студентів вищих навчальних закладів на основі урахування специфіки професійної діяльності / Гуменний В. // Спортивний вісник Придніпров'я. – 2013. – №1. – С.70-73.
4. Зотов А. В. Атлетична гімнастика: навчальний посібник / А. В. Зотов, В. І. Терещенко. – К., 2004. – 160с.
5. Захаріна Е. Організаційні умови вдосконалення фізичного виховання у вищому закладі освіти / Захаріна Е. // Спортивний вісник Придніпров'я. – 2007. – №1. – С.64-67.
6. Лавренюк В. С. Удосконалення силових здібностей студентів у навчальному процесі з фізичного виховання / Лавренюк В. С. // Педагогіка,

- психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту: зб. наук. пр. – Харків: ХДАДМ, 2011. – №6. – С.74- 76.
7. Лапутин А. Н. Атлетична гімнастика / Лапутин А. Н. – К.: Здоров'я, 1985. – 112с.
  8. Огарь Г. О. Влияние программ силового тренинга с нагрузками различной направленности на физическое развитие и общую подготовленность юношей 15-17 лет / Г. О. Огарь, В. А. Санжаров, В. И. Ласица, С. Г. Огарь // Теория и методика физического воспитания. – 2011. – №10. – С.37-42.
  9. Семенович С. Дифференцированный подход в процессе обучения юношей старшей школы атлетической гимнастики / С. Семенович, В. Киндрат // Физическое воспитание, спорт и культура здоровья в современном обществе: зб. наук. пр. – №2(18), 2012. – С.125-129.
  10. Суханова Т. Ставлення старшокласників до уроків атлетизму / Суханова Т. // Проблеми активізації рекреаційно-оздоровчої діяльності населення: матеріали IV Всеукр. наук.- практ. конф. – Л.: [б. в.], 2004. – С. 95-96.
  11. Фаворитов В. М. Развитие силовых качеств юношей средствами атлетической гимнастики / В. М. Фаворитов, В. А. Пономарев, В. М. Папуча // Вісник Запорізького національного університету: зб. наук. пр. – Запоріжжя, 2009. – №1. – С.144-152.
  12. Ханіянц О. Атлетична гімнастика як засіб профілактики порушень постави студентської молоді / О. Ханіянц, В. Максим // Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві: зб. наук. пр. – №1 (17), 2012. – С.108- 112.

5.2. Допоміжна

1. Освіта в Україні. Нормативна база. – К.: КНТ АТІКА, 2004. – с. 492.
2. Ведмеденко Б.Ф. Вибрані лекції з фізичного виховання: навчальний посібник. /Б.Ф.Ведмеденко. – Чернівці: Прут, 2002. – 221 с.
3. Вишневський О.І. Теоретичні основи сучасної української педагогіки: посібник для студентів вищих навчальних закладів /О.І.Вишневський. – Дрогобич: КОЛО, 2003. – 528 с.
4. Волков Л.В. Теория и методика детского и юношеского спорта: навчальний посібник /Л.В.Волков. – Киев: Олимпийская литература, 2003. – 286 с.
5. Железняк Ю.Д., Портнов Ю.М. Спортивные игры: техника, тактика обучения: Учеб. для студ. высш. пед. учеб. заведений /Ю.Д.Железняк та ін. – М.: Академия, 2003. – 520 с.
6. Клименко В.В. Психология спорта: навч. посібник для вищих навч. закл /В.В.Клименко. – К.: МАУП, 2007. – 427 с.
7. Конеева Е.В. Спортивные игры: правила, тактика, техника: учеб. пособ. /Е.В.Конеева. – Ростов на Дону: Феникс, 2004. – 448 с.
8. Крапівіна К.О. Нетрадиційний підхід до традиційної фізичної культури: Монографія /К.О.Крапівіна. – Л.: Вид. центр ЛНУ, 2006. – 299 с.
9. Круцевич Т.Ю. Теория и методика физического воспитания: учебник для вузов физ. воспитания и спорта. В 2-х томах. – Т. 1. – Общие основы теории и методики физического воспитания /Т.Ю.Круцевич. – К.: Олимпийская литература, 2003. – 423 с.
10. Круцевич Т.Ю. Теория и методика физического воспитания: учебник для

вузов физ. воспитания и спорта. В 2-х томах. – Т. 2. – Общие основы теории и методики физического воспитания / Т.Ю.Круцевич. – К.: Олимпийская литература, 2003. – 391 с.

11. Курлянд З.Н., Хмельюк Р.І. та ін. Педагогіка вищої школи: навчальний посібник /З.Н.Курлянд та ін. – К.: Знання, 2007. – 495 с.
12. Найминова Э. Спортивные игры на уроках физкультуры: учеб.пособ /Э.Найминова. – Ростов на Дону: Феникс, 2004. – 256 с.
13. Озеров В.П. Психомоторные способности человека: учеб.пособ /В.П.Озеров. – Дубна: Феникс, 2003. – 320 с.
14. Перевошиков Ю.А. Состояние организма человека при экстремальных физических нагрузках: учеб.пособ /Ю.А.Перевошиков. – О.: Юрид. литература, 2004. – 196 с.
15. Платонов В.Н. Система подготовки спортсменов в олимпийском спорте: ученик [для студ.высш.учеб.завед.] /В.Н.Платонов. – К.: Олимпийская литература, 2004. – 807 с.
16. Романенко В.А. Диагностика двигательных способностей: Учебное пособие /В.А.Романенко. – Донецк: ДоНУ, 2005. – 220 с.
17. Слєпкань З.І. Наукові засади педагогічного процесу у вищій школі: навчальний посібник /З.І.Слєпкань. – К.: Вища школа, 2005. – 239 с.
18. Шиян Б.М., Вацеба О.М. Теорія і методика наукових педагогічних досліджень у фізичному вихованні і спорті: навчальний посібник /Б.М.Шиян та ін. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2008. – 276 с.

6. Інформаційні ресурси

1. <http://fizvosp.org.ua/>
2. www.sportkniga.kiev.ua
3. yrok.at.ua
4. fzsadtut.narod2.ru
5. doufvs.ucoz.ru
6. uk.wikipedia.org
7. uni-sport.edu.ua
8. zakon.rada.gov.ua
9. osvita.ua

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Економічний факультет
Кафедра маркетингу, інновацій та регіонального розвитку

СИЛАБУС
навчальної дисципліни

Історія культури, мистецтва й архітектури
Вибіркова

Освітньо-професійна програма: «Маркетинг»

Спеціальність: 075 Маркетинг

Галузь знань : 07 «Управління та адміністрування»

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Факультет, на якому здійснюється підготовка фахівців: Економічний факультет

Мова навчання: Українська

Розробники: С.І. Вардеванян, к.ф.н., асистент

Профайл викладача (-ів) <http://mmix.cv.ua/staff/budnikevych-iryna-myhajlivna>

Контактний тел. +380372585080

E-mail: s.vardevanyan@chnu.edu.ua

Сторінка курсу в Moodle

Консультації Офлайн консультація вівторок 12.30-13.30

Онлайн консультація вівторок 11.00-12.00

1. Анотація дисципліни (призначення навчальної дисципліни)

Дисципліна «Історія культури, мистецтва й архітектури» спрямована на формування у студентів теоретичних знань про основні течії і напрями мистецтва та отримання практичних навичок їх використання в маркетинговій діяльності.

2. Мета викладання дисципліни. «Історія культури, мистецтва й архітектури» Курс має на меті дати студентам розуміння загальних закономірностей функціонування культури, її значення в суспільному розвитку індивіда, а також засвоєння ним найвидатніших досягнень українського та зарубіжного мистецтва, розуміння специфіки та неповторності української культури, її значення і місця у світовій спадщині.

Спираючись на власний досвід, студенти повинні навчитися давати оцінку явищам культури минулого й сучасного, розрізняючи справжні досягнення від сурогату, бездарності, політичної і комерційної кон'юнктурності.

3. Пререквізити. Курс «Історія культури, мистецтва й архітектури» має комплексний і міждисциплінарний характер. Теоретичним та практичним контекстом для вивчення дисципліни можуть бути курси: «Актуальні питання історії та культури України», «Філософія».

4. Результати навчання

Основні результати навчання та компетенції, що сприятимуть розвитку професійної успішності після засвоєння курсу «Історія культури, мистецтва й архітектури». Слухач, як ми прогнозуємо, буде:

- знати основні культурологічні терміни;
- розуміти особливості та специфіку основних етапів розвитку світової та національної культури;
- вміти розпізнавати основні стилі і напрями мистецтва, давати їм характеристику;
- упізнавати/знати найвидатніші шедеври світового та вітчизняного мистецтва;
- уміти розповісти про найвизначніші архітектурні пам'ятки світу, України, Чернівців, знати стилі, у яких вони споруджені;
- знати біографи видатних митців.

Студент, як ми прогнозуємо, буде уміти:

- аналізувати твори мистецтва;
- проводити паралель між європейським та українським мистецтвом;
- визначати основні стилі мистецтва;
- проводити паралелі між різними творами, визначати їх приналежність до певного напрямку, стилю.

Студент буде розуміти:

- особливості мистецтва;
- цінність пам'яток культури;
- причини виникнення стародавніх цивілізацій, їх значення;
- характерні риси культури різних історичних епох;
- специфіку становлення світової та української архітектури, літератури, образотворчого мистецтва, класичної музики, театрального та кіномистецтва.

**5. Опис навчальної дисципліни
«Історія культури, мистецтва і архітектури»**

5.1. Загальна інформація

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість		Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	1	II	3	90	15	30	-	-	45	-	Залік

5.2. Дидактична карта навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усьо го	у тому числі					усьо го	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 1. Мистецтво (архітектура, скульптура, малярство, музика, театр, література) від первісної доби до епохи Просвітництва											
Тема 1. Первісна культура та пам'ятки найдавніших цивілізацій		2	3	-	-	5	-		-			-
Тема 2. Середньовічна культура. Періодизація та особливості середньовічного мистецтва		2	3	-	-	5	-		-			-
Тема 3. Культура та мистецтво епохи Відродження		2	3			5						
Тема 4. Культура та мистецтво доби бароко		1	3			5						
Тема 5. Епоха Просвітництва. Особливості культури та мистецтва		1	3			5						
Разом за ЗМ1	48	8	15			25						
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 2. Модерністське, постмодерністське та постпостмодерністське мистецтво (архітектура, скульптура, малярство, музика, література, театр, кіно, Contemporary art)											
Тема 1. Модернізм та його течії		2	3	-	-	5	-		-			-
Тема 2. Мистецтво		2	4	-	-	5	-		-			-

тоталітаризму													
Тема 3. Постмодерністське мистецтво		2	4	-	-	5	-		-				-
Тема 4. Напрямки сучасного українського мистецтва в контексті світових мистецьких практик		1	4	-	-	5	-		-				-
Разом за ЗМ 2	42	7	15	-	-	20							
Усього годин	90	15	30	-	-	45	-	-	-	-	-	-	-

Компетенції та результати за темами

Назви змістових модулів і тем	Компетенції	Результати
Тема 1. Первісна культура та пам'ятки найдавніших цивілізацій		
Тема 2. Середньовічна культура. Періодизація та особливості середньовічного мистецтва		
Тема 3. Культура та мистецтво епохи Відродження		
Тема 4. Культура та мистецтво доби бароко		
Тема 5. Епоха Просвітництва. Особливості культури та мистецтва		
Тема 6. Модернізм та його течії		
Тема 7. Мистецтво тоталітаризму		
Тема 8. Постмодерністське мистецтво		
Тема 9. Напрямки сучасного українського мистецтва в контексті світових мистецьких практик		

5.3. Зміст завдань для самостійної роботи

1. Житлові споруди первісних людей. Поховальні пам'ятки первісного періоду.
2. Мистецтво первісних людей.
3. Особливості культури античної Греції і її вплив на вітчизняне мистецтво.
4. Особливості культури давнього Риму та її вплив на вітчизняне мистецтво.
5. Роль язичницької Русі у становленні вітчизняної культури?
6. Основні символи давньоруської культури.
7. Романський стиль у мистецтві.
8. Характеристика готичного стилю.
9. Особливості культури Італійського Відродження.
10. Ідеї Реформації та їх вплив на культуру.
11. Романтизм як тип культури.
12. Реалізм та натуралізм: особливості та відмінності.
13. Декаданс / символізм / сецесія.
14. Модернізм та його течії.
15. Різниця між поняттями «постмодерн» і «постмодернізм».
16. «Інформаційне суспільство», «суспільство споживання», «суспільство спектаклю». Як ці поняття впливають на мистецтво?

17. Що таке масова культура? Особливості української масової культури.
18. Найзначніші архітектурні пам'ятники у нашому регіоні.
19. Архітектура Чернівців.
20. Резиденція митрополитів Буковини і Далмації. Історія, особливості стилю, цінність.

6. Методи навчання:

- МН1 – словесні методи (лекція, дискусія, бесіда, консультація тощо).
- МН4 - проєктні завдання (індивідуальні та командні проєкти);
- МН5 – методи візуалізації результатів (презентації результатів виконаних завдань, ілюстрації, відеоматеріали тощо).
- МН6 – робота з інформаційними ресурсами: з навчально-методичною, науковою, нормативною літературою та інтернет-ресурсами.
- МН7 – самостійна робота над індивідуальним завданням.
- МН9 – тренінги.
- МН10 – реферативні та пошукові дослідження.

7. Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

7.1. Формами поточного контролю є:

- МО1 – презентація самостійних робіт за індивідуальними завданнями.
  - МО3 – аналітичні звіти, реферати.
  - МО4 – презентації результатів виконання завдань.
  - МО5 – презентація творчих завдань
  - МО6 – командні результати ділових ігор.
  - МО7 – командні результати проєктних завдань.
  - МО9 – підсумковий контроль – залік у тестовій формі.
- За семестр студент може отримати максимум 60 балів.*

7.2. Критерії оцінювання знань студентів при складанні заліку з навчальної дисципліни «Історія культури, мистецтва й архітектури»

Контрольні заходи включають поточний та підсумковий контроль знань студента. Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять, самостійної роботи та має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи. Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання на завершальному етапі.

Підсумкова оцінка формується з балів, отриманих протягом семестру (максимальна кількість – 60), та балів, отриманих на підсумковому контролі – заліку (максимальна кількість – 40).

Кількість балів за кожний навчальний елемент дисципліни **«Історія культури, мистецтва й архітектури»** виводиться з суми поточних видів контролю (за виступи та доповнення під час проведення практичних занять, тестові завдання, глосарій та ін.) з урахуванням обмеження по максимально можливій кількості балів. Кількість балів за модуль дорівнює сумі балів, отриманих за навчальні елементи цього модуля та за модульну контрольну

роботу. Максимальна кількість балів складає: за 1 модуль – 30 балів, за 2 модуль – 30 балів, 3 модуль-контроль

Бали, які студент може набрати на заліку (модуль-контроль), розподіляються наступним чином:

- За теоретичне питання студент отримує від **1 до 10 балів**: 8-10 балів ставиться у випадку, якщо студент безпомилково викладає навчальний матеріал, показує розуміння суті поставленого запитання, робить власні висновки, пропозиції, використовує матеріали преси, додаткової літератури; 6-7 балів, якщо він грамотно розкриває суть поставлених запитань, володіє термінами дисципліни, робить спроби аналізу, використовує матеріали преси, додаткової літератури, але допускає несуттєві помилки; 4-5 бали ставиться студенту, який поверхнево викладає суть навчального матеріалу, не використовує додаткові джерела інформації, допускає помилки у відповідях на поставлені питання; 0-3 бали – якщо не розуміє суті поставлених запитань, при викладенні навчального матеріалу допускає грубі помилки.
- За кожне правильне визначення (всього – 5 термінів) категорії студент отримує **2 бали**, за частково правильне визначення (не наведено всі аспекти явища, не до кінця розкрита суть) студент отримує **1 бал**.
- За кожну правильну відповідь на тест студент отримує **1 бал**.

Набрана сума балів дозволяє отримати таку оцінку за шкалою оцінювання КМСОНП:

За шкалою ECTS	За національною шкалою	Рейтингова оцінка з дисципліни
A	5 / відмінно	90-100
B	4 / добре	80-89
C	4 / добре	70-79
D	3 / задовільно	60-69
E	3 / задовільно	50-59
FX	2 / незадовільно	35-49
F	2 / незадовільно з обов'язковим повторним курсом	0-34

Студент, який не отримав позитивні оцінки за підсумками роботи над кожним модулем та набрав менше 35 балів, вважається неатестованим та не допускається до складання заліку. Допущеним до складання іспиту студент може бути лише в разі відпрацювання всього матеріалу, передбаченого навчальним планом у повному обсязі або тієї частини навчального матеріалу, за яким він був не атестований.

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне оцінювання (аудиторна та самостійна робота)									Кількість балів (залік)	Сумар на к-ть балів
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9		
6	6	7	7	7	7	7	6	7	40	100

8. Рекомендована література

Рекомендована література

1. Антофійчук В.І. Культурологія. Термінологічний словник: Навчальний посібник. – 3-е вид. – Чернівці: Книги-XXI, 2009. – 160 с.
2. Берд М. 100 ідей, що змінили мистецтво. Пер. Остап Українець, Катерина Дудка. К. Видавництво «Art Huss», 2018, 216 с
3. Бокань В. Культурологія: Навчальний посібник. – К.: МАУП, 2000. – 136 с.
4. Бокань В.А., Польовий Л.П. Історія культури України: Навчальний посібник. – К.: МАУП, 2001. – 256 с.
5. [Гомперц](#) В. Що це взагалі таке? 150 років сучасного мистецтва в одній пілюлі. Пер. Лесь Белей, Анна Корягіна, Ірина Зайцева. К. Видавництво «Art Huss», 2017, 486 с.
6. Греченко В., Чорний І., Кушнерук В., Режко Р. Історія світової та української культури. – К.: Літера, 2000. – 464 с.
7. Гуржій О.І., Чухліб Т.В. Сто великих постатей і подій козацької України. – К.: Арій, 2008. – 464 с. – (100 великих).
8. Енциклопедія українознавства: У 3 т. – К.: Віпол, 1994-1995.
9. Енциклопедія українознавства: В 11 т. – Львів, 1993-2000.
10. Європейська та українська культура в нарисах / За ред. І.З. Цехмістро. – К.: Центр навчальної літератури, 2003. – 320 с.
11. Історія світової культури. Культурні регіони: Навчальний посібник для вузів / Т.П. Левчук, В.С. Гриценко, В.В. Єфименко та ін. – 2-е вид., – К.: Либідь, 1997. – 446 с.
12. Історія української культури / За заг. ред. І. Крип'якевича. – К.: Либідь, 1994. – 656 с.
13. Історія української культури: У 5 т. – К.: Наук. думка. – Т. 1. – 2001. – 1135 с. – Т. 2. – 2001. – 847 с. – Т. 3. – 2003. – 1246 с. – Т.4., Кн.1. – 2008. – 1007 с. – Т.4., Кн.2. – 2005. – 1293 с.
14. Історія української та зарубіжної культури: Навч. посіб. / ред. С.М. Клапчук, В.Ф. Остафійчук. – 3-є вид., стер. – К.: Знання, 2001. – 326 с.
15. Іттен Й. Мистецтво кольору: Суб'єктивний досвід і об'єктивне пізнання як шлях до мистецтва. Пер. з нім. С. Святенко. К. Видавництво «Art Huss», 2022, 96 с.
16. Ключко Д. 65 українських шедеврів. Визнані й неявні. К. Видавництво «Art Huss», 2019, 244 с.
17. Кордон М.В. Українська та зарубіжна культура. – К.: ЦУЛ, 2003. – 508 с.
18. Корінний М.М., Потапов Т.Т., Шевченко В.Ф. Короткий термінологічний словник з української та зарубіжної культури. – К., 2000.
19. Коттон Ш. Фотографія як сучасне мистецтво (Світ мистецтва). Пер. з Я. Босак. К. Видавництво «Art Huss», 2022, 264 с.
20. Кравич Д.П., Овсійчук В.А., Черепанова С.О. Українське мистецтво. – Львів: Світ. – У 3 ч. – Ч.1. – 2003. – 256 с., Ч.П. – 2004. – 268 с. – Ч.П. – 2005. – 268 с.
21. Крип'якевич І. Історія України. – Львів: Світ, 1992. – 560 с.
22. Культура українського народу: Навч. посібник / Русанівський В.М. та ін. – К., 1994.
23. Культурологія / За ред. Т.Б. Гриценко. – К.: ЦУЛ, 2009. – 389 с.

24. Культурологія: Навч. посібник для студентів вищих навчальних закладів. / За заг. ред. В.М. Пічі. – Львів: Магнолія плюс, 2003. –240 с.
25. Руднев В. Словарь культуры XX века. – Москва: Аграф, 1997.
26. Культурологія: Навч. посібник для студентів вищих навчальних закладів I-IV рівнів акредитації / За заг. ред. В.М. Пічі. – Львів, 2003. – 353 с.
27. Культурологія: Теорія та історія культури: Навч. посібник./ За ред. І. І. Тюрменко, О.Д. Горбула. – К.: ЦНЛ, 2004. –368 с.
28. Культурологія: Українська та зарубіжна культура: Навч. посібник / За ред. М.М. Заковича. – К.: Знання, 2004. –567 с.
29. Лекції з світової та вітчизняної культури: Навч. вид. / За заг. ред. А.Р. Яртися, С.М. Шендрика, С.О. Черепанової. – Львів: Світ, 1994. – 496 с.
30. Лобас В.Х. Українська і зарубіжна культура: Навч. посібник. – К.: МАУП, 2000. – 222 с.
31. Лукань Історія українського мистецтва: Курс лекцій, конспект. – Івано-Франківськ: Видавець Третяк І.Я., 2010. – 192 с.
32. Матвєєва Л.Л. Культурологія: Навч. посібн. – К.: Либідь, 2005. – 512 с.
33. Меднікова Г.С. Українська та зарубіжна культура ХХ століття. – К.: Знання, 2002. – 568 с.
34. Могильний А.П. Культура і особистість: Монографія. – К.: Вища школа, 2002. – 303 с.
35. Моя Україна: Комплексний довідник. – Х.: Веста, Ранок, 2008. – 400 с.
36. Ничкало С.А. Мистецтвознавство: Короткий тлумачний словник. – К.: Либідь, 1999. – 207 с.
37. Подольська С.А., Лихвар В.Д., Іванова К.А. Культурологія: Навчальний посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2005. – 392 с.
38. Полікарпов В.С. Лекції з історії світової культури. – К.: Знання, 2000. – 359 с.
39. Попович М. Культура: ілюстрована енциклопедія України. – К.: Балтія-Друк, 2009. – 184 с.: іл.
40. Попович М. Нарис історії культури України. – К.: АртЕк, 2001. – 728 с.
41. Світова художня культура: Від первісного суспільства до початку середньовіччя: Навч. посібник / О.П. Щолокова, С.В. Шип, О.Л. Шевнюк, О.М. Семашко. – К.: Вища школа. – 2004. – 175 с.
42. Стеценко В. Культура в термінах від А до Я: Культурологічна абетка. – Львів: ВЦ ЛНУ імені Івана Франка, 2006. – 208 с.
43. Теорія та історія світової та вітчизняної культури: Курс лекцій / Бичко А.К. та інші. – К.: Либідь, 1992. – 392 с.
44. Українська культура: історія і сучасність: Навч. посібник / ред. С. О. Черепанова. – Львів: Світ, 1994. – 455 с.: іл.
45. Українська культура: Лекції за редакцією Д. Антоновича. – К.: Либідь, 1993. – 592 с.
46. Українська та зарубіжна культура: Навч.-метод. посібник для самостійного вивчення дисципліни. – К.: КНЕУ, 2003. – 367 с.
47. Українська та зарубіжна культура: Навч. посібник. / За ред. М. М. Заковича. – К.: Знання, 2000. – 622 с.
48. Українська художня культура: Навч. посібник для вузів./ За ред. І. Ю. Лященка. – К., 1990. – 199 с.
49. Хоменко В.Я. Українська і світова культура: Підручник. – К.: Україна, 2002. – 333 с.

50. Художня культура світу: Арабо-мусульманський культурний регіон. Індійський культурний регіон. Далекосхідний культурний регіон. Латиноамериканський культурний регіон. Північноамериканський культурний регіон: Навч. посібник./ За ред. Н.Є. Миропольської. – К.: Вища школа, 2003. – 191 с.
51. Художня культура світу: Європейський культурний регіон: Навч. посібник. / Н.Є. Миропольська, Е.В. Белкіна, Л.М. Масол, О.І. Оніщенко. – К.: Вища школа, 2001. – 191 с.
52. Художня культура України: Навч. посібник. / За ред. Л.М. Масол. – К.: Вища школа, 2006. – 239 с.
53. Шевнюк О.Л. Культурологія: Навч. посібник. – К.: Знання-Прес. 2004. – 276 с.
54. Шевнюк О.Л. Українська та зарубіжна культура: Навч. посібник. – К.: Знання-Прес. 2002. – 277 с.
55. Шейко В.М. Історія української культури: Монографія / В.М.Шейко; Харк. держ. академія культури. – Х.: ХДАК, 2001. – 400 с.

Інформаційні ресурси

1. Гра про художників імпресіоністів:
<http://academy.hermitagemuseum.org/games/impressionisty>.
2. Гра «Стиль модерн»: http://academy.hermitagemuseum.org/games/modern_gae.
3. Modern Art and Ideas [Coursera]. – <https://www.coursera.org/learn/modern-art-ideas>.
4. The Modern and the Postmodern (Part 1) [Coursera]. – <https://www.coursera.org/learn/modern-postmodern-1/home/welcome>.
5. The Modern and the Postmodern (Part 1) [Coursera]. – <https://www.coursera.org/learn/modern-postmodern-2/home/welcome>.
6. What is Contemporary Art? [Coursera]. – <https://www.coursera.org/learn/contemporary-art>.

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Економічний факультет
Кафедра маркетингу, інновацій та регіонального розвитку

СИЛАБУС
навчальної дисципліни

Технології дизайну в маркетингу
Вибіркова

Освітньо-професійна програма: «Маркетинг»

Спеціальність: 075 Маркетинг

Галузь знань: 07 «Управління та адміністрування»

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Факультет, на якому здійснюється підготовка фахівців: Економічний факультет

Мова навчання: Українська

Розробники: І.М.Буднікевич, д.е.н., професор

В.А. Вардеванян, к.е.н., асистент

Профайл викладача (-ів) <http://mmix.cv.ua/staff/budnikevych-iryna-myhajlivna>

<http://mmix.cv.ua/staff/vardevanyan-varдан-albertovych>

Контактний тел. +380372509465

E-mail: i.budnikevich@chnu.edu.ua

v.vardevanyan@chnu.edu.ua

Сторінка курсу в Moodle <https://moodle.chnu.edu.ua/course/view.php?id=3062>

Консультації

Офлайн консультація середа 14.00-15.00

Онлайн консультація середа 15.00-16.00.

1. Анотація дисципліни (призначення навчальної дисципліни).

Дисципліна «Технології дизайну в маркетингу» спрямована на формування у студентів теоретичних знань про технології дизайну та отримання практичних навичок їх використання в маркетинговій діяльності різними суб'єктами ринку.

2. Мета викладання дисципліни «Технології дизайну в маркетингу» формування у студентів системи знань про дизайн як важливу складову ринкових відносин та ефективний інструмент маркетингових комунікацій.

3. Пререквізити. Місце дисципліни в навчальному процесі підготовки бакалаврів. Теоретичною і методологічною базою вивчення дисципліни є: «Історія маркетингу та маркетингова культура», «Актуальні питання історії та культури України», «Технології та новації», «Історія реклами», «Історія архітектури та мистецтва».

4. Результати навчання

Після вивчення дисципліни «Технології дизайну в маркетингу» студенти повинні:

- знати історію розвитку дизайну;
- орієнтуватися в основних видах дизайну, стилях та періодиці їх виникнення;
- уміти визначати характеристику предметів та середовище кожного стилю;
- знати загальні закони дизайну;
- розуміти принципи та прийоми роботи дизайнера;
- розуміти принципи та прийоми створення ефективного дизайну рекламних матеріалів;
- знати правила підбору шрифтів для різних типів рекламних текстів для різних об'єктів дизайну;
- розуміти особливості підбору кольорів для створення ефективних рекламних матеріалів;
- розуміти особливості композиційної побудови рекламних текстів;
- знати етапи розробки фірмового стилю торговельної марки;
- вміти:
- розробити макет рекламного матеріалу;
- розробити фірмовий стиль власної компанії;
- використовувати прийоми роботи з кольором в рекламній діяльності;
- використовувати композиційні прийоми в побудові рекламної продукції;
- використовувати прийоми сприйняття форми та простору в рекламних матеріалах

5. Опис навчальної дисципліни

5.1. Загальна інформація

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість		Кількість годин						Вид підсумкового контролю	
			кредитів	годин	лекцій	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	Інд.		
Денна	2022/2023	2	4	120	15	15	-	-	-	60	-	Залік
Заочна	2022	2	4	120	-	6	-	-	-	84	-	Залік

5.2. Структура змісту навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма						Заочна форма						
	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
		л	п	лаб	інд	с.р		л	п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 1. Теоретичні основи дизайну												
Тема 1. Зародження дизайну, становлення, розвиток, перспективи	10	2	-	2	-	6	10	1					9
Тема 2. Основні правила та технології дизайну	10	2	-	2	-	6	9						9
Разом за м.1	20	4		4		12	19	1					18
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 2.прикладні аспекти дизайну												
Тема 1. Сфери застосування дизайну	14	4	-	4	-	6	9	1					8
Тема 2. Форма та простір в дизайні	10	2	-	2	-	6	8						8
Тема 3. Художній стиль: сутність та значення	10	2	-	2	-	6	9	1					8
Тема 4. Колір як інструмент дизайнера	10	2	-	2	-	6	8						8
Тема 5. Дизайн та його роль у рекламній діяльності	14	4	-	4	-	6	9	1					8
Тема 6. Специфіка використання основних інструментів дизайну реклами	14	4	-	4	-	6	8						8
Тема 7. Фірмовий стиль. Дизайн фірмової символіки	14	4	-	4	-	6	10	1					9
Тема 8. Умови формування серійних об'єктів графічного дизайну	14	4	-	4	-	6	10	1					9
Разом за м. 2	100	26		26		48	71	5					66
Усього годин	120	30	-	30	-	60	90	6			-	-	84

5.3. Зміст завдань для самостійної роботи

1. Розробити і представити брифи на розробку інфографіки результатів досліджень про рейтинг улюблених книг, кінофільмів та мультфільмів групи (робота в малих групах).
2. Сформувати та представити бриф на розробку чернівецького (буковинського) сувеніру (робота в малих групах).
3. На основі раніше сформованого брифу розробити проєкт чернівецького (буковинського) сувеніру (робота в малих групах).
4. На основі раніше сформованого брифу розробити інфографіку результатів досліджень про рейтинг улюблених книг, кінофільмів та мультфільмів групи (робота в малих групах).
5. Провести інтерв'ю з двома одногрупниками (-цями) та створити і представити колаж на кожного з них – про особистість, його хобі, дозвілля, вподобання та заняття.
6. Розробити та представити макет постера конкурсу реклами серед школярів та студентів коледжу (робота в малих групах).
7. Сформувати та представити альбом трофеїв з полювання за фірмовим стилем чернівецьких виробників (9-10 прикладів використання фірмової символіки одним виробником на різних носіях) (робота в малих групах).
8. Розробити та представити логотип та слоган власної команди (робота в малих групах).
9. Виберіть вподобану рекламу відомого бренда та дослідіть, як різні види мистецтва вплинули на її дизайн. Результати оформити у вигляді презентації та інфографіки (робота в малих групах).
10. До вивчених характеристик різних шрифтів підберіть постери з використанням зазначених у лекційних матеріалах шрифтами. Дайте їх короткий опис. Результати представити у вигляді презентації (робота в малих групах).
11. В домашніх умовах виготовити захисні маски. Кожний етап виготовлення зафіксувати фотознімком. Критерії у виготовленні захисної маски: захист-зручність-креатив (індивідуальне завдання).
12. Розробіть власні візитні картки (уявіть свою майбутню професію і створіть свою візитну картку).
13. Дізнайтеся, ким був ваш дід (бабуся) замолоду - де працював і на якій посаді. Розробіть візитну картку для свого молодого діда (бабусі) з урахуванням того часу, коли він працював, його посади та професійних контактів.
14. Дізнайтеся, ким був ваш прадід (прабабуся) замолоду - де працював і на якій посаді. Розробіть візитну картку для свого молодого прадіда (прабабусі) з урахуванням того часу, коли він працював, його посади та професійних контактів.
15. Вам потрібно скласти бажаний (не обов'язково реальний, за яким ви живете тепер, а новий - продуманий та спланований):
  - а) особистий розпорядок дня на робочі дні тижня під час карантину (А4 формату для розміщення на холодильнику).
  - б) особистий розпорядок дня на робочі дні тижня під час карантину (настільного формату).
  - в) особистий розпорядок дня на вихідні під час карантину (А4 формату)

для розміщення на холодильнику).

в) особистий розпорядок дня на вихідні під час карантину (настільного формату
ЯК ПОТРІБНО ВИКОНАТИ.

Ваш розпорядок дня, це не простий набір дій. Це результат попередньої аналітичної роботи, проведеної вами. Вам потрібно серйозно подумати над своїм майбутнім і спланувати його на найближчі 10 років. Нижче є таблиця, яку вам потрібно заповнити:

а) починаєте з цілей на 10 років;

б) уточнюєте, що потрібно зробити через 5, 3 та 1 рік для досягнення поставлених цілей;

в) так само визначаєте, що потрібно зробити через 6 та 3 місяці, щоб вийти на окреслений результат першого року;

г) з'ясуєте, чого треба досягти вже через місяць;

д) плануєте, що вам потрібно робити щодня, щоб вийти на результат наступного місяця. ЦЕЙ ПУНКТ І БУДЕ В ОСНОВІ ВАШОГО РОЗПОРЯДКУ ДНЯ.

Індивідуальний план розвитку*

Сфери життя	1 рік	3 роки	5 років	10 років
Фізична форма				
Відносини та сім'я				
Кар'єра/власна справа				
Фінансова незалежність				
Особистий розвиток				
Місце в суспільстві				

*Таблиця для особистого користування, а не публічного

6. Система контролю та оцінювання

6.1. Форми контролю, критерії та засоби діагностики

Методи навчання:

МН1 – словесні методи (лекція, дискусія, бесіда, консультація тощо).

МН2 – бізнес-кейси (індивідуальні або командні) .

МН3 – ділові гри;

МН4 - проектні завдання (індивідуальні та командні проекти);

МН5 – методи візуалізації результатів (презентації результатів виконаних завдань, ілюстрації, відеоматеріали тощо).

МН6 – робота з інформаційними ресурсами: з навчально-методичною, науковою, нормативною літературою та інтернет-ресурсами.

МН7 – самостійна робота над індивідуальним завданням.

МН8 – робота в майстернях (дизайнерських програмах).

МН9 – тренінги, коучі, майстер-класи від запрошених стейкхолдерів.

МН10 – реферативні та пошукові дослідження.

МН 11 – підготовка проектів для участі у студентських конкурсах та фестивалях з реклами.

Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

Формами поточного контролю є:

МО1 – презентація самостійних робіт за індивідуальними завданнями.

МО2 – захист бізнес-кейсів, результатів досліджень.

МО3 – аналітичні звіти, реферати.

МО4 – презентації результатів виконання завдань.

МО5 – презентація творчих завдань

МО6 – командні результати ділових ігор.

МО7 – командні результати проєктних завдань.

МО8 – презентація власного підготовленого кейсу, які складені на основі реальних сценаріїв і стратегій розвитку компаній.

МО9 – участь виконаних проєктів в студентських конкурсах та фестивалях з реклами.

МО10 – підсумковий контроль – іспит у тестовій формі та захистом виконаного проєктного завдання.

За семестр студент може отримати максимум 60 балів.

6.2. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне оцінювання (аудиторна та самостійна робота)										Кількість балів (залік)	Сумар на к-ть балів
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10		
6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	40	100

Загальна кількість балів, яку студент може отримати у процесі вивчення дисципліни протягом семестру, 100 балів, 60 з яких студент набирає при поточних видах контролю і 40 – у процесі підсумкового виду контролю (заліку).

Підсумковий контроль включає участь студента у конкурсах та фестивалях з реклами, захисту виконаних проєктів.

Відповідно до вимог Болонської угоди проводиться місцева (національна) шкала визначення оцінок і шкала *ECTS*. Для їх порівняннi використовується така таблиця:

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
	Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
Відмінно	A (90-100)	відмінно
Добре	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	добре
Задовільно	D (60-69)	задовільно
	E (50-59)	достатньо
Незадовільно	FX (35-49)	(незадовільно) з можливістю повторного складання
	F (1-34)	(незадовільно) з обов'язковим повторним курсом

Студент, який не отримав позитивні оцінки за підсумками роботи над кожним модулем та набрав менше 35 балів, вважається не атестованим та не допускається до складання іспиту. Допущеним до складання іспиту студент може бути лише в разі відпрацювання всього матеріалу, передбаченого навчальним планом у повному обсязі або тієї частини навчального матеріалу, за яким він був не атестований.

Рекомендована література

1. Білодід Ю.М. Основи дизайну: навч.посіб./ Білодід Ю.М., Поліщук О.П. – К.: Вид. ПАРАПАН, 2004. – 240 с.
2. Васильева В. Е. Дизайн-студия: секреты создания и успеха / Васильева В. Е. – М.: НТ Пресс, 2008. – 192 с.
3. Глазычев В.Л. Очерки по теории и практике дизайна на Западе. URL: http://www.glazychev.ru/books/design/design_03_6_Design_v_deystvii.htm
4. Даниленко В.Я. Дизайн: підручник для студ ВНЗ, які навчаються за спец. «Дизайн» / В.Я. Даниленко. – Х.: Вид-во ХДАДМ, 2003. – 320 с.
5. Кафтанджиев Х. Мифологические архетипы в коммуникации. Х.: Изд-во «Гуманитарный центр», 2016. – 268 с.
6. Пигулевский В.О. Визуальные коммуникации в рекламе и дизайне / Под ред. В.О. Пигулевского – Х.: Изд-во «Гуманитарный центр», 2011. – 404 с.
7. Пигулевский В.О. Дизайн и культура. Х. : Изд-во «Гуманитарный центр», 2014. 316 с.
8. Полукаров В.Л. Разработка и технология производства рекламного продукта: учебное пособие / В.Л. Полукаров, С.Н. Рощупкин, К.А. Кобулашвили. – М.: КНОРУС, 2012. – 348 с.
9. Пять этапов создания бренда и разработка элементов его дизайна. URL: koloro.ua/blog/brending-i-marketing/5-jetapov-sozdaniya-brenda-i-razrabotka-jelementov-ego-dizajna.html
10. Сидоров С.А. Психология рекламы и дизайна / сост. С.А. Сидоров. – Минск: Современ. Шк., 2007. – 256 с.
11. Смертина В. Западный бренд не является панацеей. URL: kommersant.ru/doc/2850074
12. Сурина М.О. Цвет и символ в искусстве, дизайне и архитектуре / М.О. Сурина. – 3-е изд., с изменен. и доп. – Ростов н/Д: Издательский центр «МарТ»; «Феникс», 2010. – 152 с.
13. Хэрмот Л. Цифровой дизайн / Люк Хэрмот; пер. с англ. А.В. Банкрашова. – М.: АСТ: Астрель; 2006. – 160 с.
14. Шумегга С.С. Історія зародження та розвитку дизайну. Історія дизайну меблів та інтер'єру: навч. посіб./ С.С. Шумегга. – К.: Центр навчальної літератури, 2004. – 300 с.

Перелік контрольних питань для заліку з навчальної дисципліни «Технології дизайну в маркетингу»

1. Доіндустріальний період формування передумов появи дизайну.
2. Зародження дизайну.
3. Основні етапи розвитку дизайну.
4. Сучасні тенденції в дизайні.
5. Основні складові втілення концепції дизайну.
6. Композиція в дизайні: закономірності і основні засоби.
7. Пропорційність у дизайні.
8. Особливості масштабності в дизайні.
9. Використання кольору у дизайні.
10. Принципи дизайну сюжету історії у легендах, міфах та рекламі.
11. Промисловий дизайн.

12. Графічний изайн.
13. Дизайн середовища.
14. Мода або дизайн костюму.
15. Природна та штучна форма. Специфіка форми в дизайні.
16. Пошук адекватної форми як основа творчості дизайнера.
17. Основні етапи створення нової предметної форми в дизайні.
18. Простір та система речей, що його утворюють
19. Принципи просторового дизайну (дизайну середовища): ландшафтний дизайн, дизайн інтер'єрів та міського простору.
20. Принципи дизайну комунікаційного середовища.
21. Поняття художнього стилю, напряму, течії, школи.
22. Сильова естетичність мистецтва Азії, Європи та Африки.
23. Основні історичні стилі європейської естетичної культури.
24. Стель у сучасному дизайні
25. Поняття кольору, тону, напівтону.
26. Хроматичний та ахроматичний кольори. Основний і неосновний колір.
27. Феномен ахроматизації кольорів. Доповнюючі кольори.Кольоровий контраст. Колірне сімейство.
28. Специфіка емоційно-почуттєвого сприйняття кольору. Колорит та його різновиди.
29. Дизайн та контекст культури: особливості використання архетипів, міфів та символів у рекламі.
30. Дизайн друкованих засобів поширення реклами.
31. Рекламне подання засобами радіо та телебачення: специфіка дизайнерських пошуків. Художнє оформлення споживчої упаковки, елементів рекламно-спонукальних засобів. Дизайн зовнішньої реклами і реклами на транспорті.
32. Сутність та значення простору (середовища) для різних рекламних продуктів.
33. Шрифт – основа графічного дизайну реклами.
34. Дизайн рекламного повідомлення: вимоги до макету, дизайну та композиційної побудови тексту рекламного повідомлення.
35. Принципи використання кольору в рекламному дизайні.
36. Принципи композиції в рекламному дизайні.
37. Поняття фірмового стилю та його функції
38. Основні константи фірмового стилю.
39. Принципи дизайну різних елементів фірмової символіки.
40. Листівка як серійний об'єкт графічного дизайну 43.Постер як об'єкт графічного дизайну
41. Принципи дизайну візитних карток, флаєрів та брошур. 45.Особливості дизайну корпоративної статті в газетах та журналах.
42. Принципи роботи над дизайном елементів зовнішньої реклами.
43. Дизайн веб-сайтів та сторінок в соцмережах.